

การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว  
ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่



วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

## ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของรองศาสตราจารย์มนัสชัยสวัสดิ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นທີ່ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

กราบขอบพระคุณ คุณอับดุลรอหมัน เกื้อชาติ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ คุณสันต์ วัชรเจตีย์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน รองนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและตำบลเกาะลันตาใหญ่ คุณมารุต ฉิมมา คุณชญาวดี จารุจินดา ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณประชาชนในชุมชนเกาะลันตาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเข้าไปทำวิจัย และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ คุณวิโรจน์ อินสว่าง และคุณมุกดา อินสว่าง บิดามารดาของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในเรื่องของเงินทุนในการดำเนินการวิจัย และการอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับทุกพื้นที่ของประเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องบ้างไม่มากก็น้อย

วันวิสาข ปลอดภัย อินสว่าง

|                         |   |
|-------------------------|---|
| <b>ชื่อเรื่อง</b>       | การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ |
| <b>ผู้วิจัย</b>         | วันวิสาข์ พลอย อินสว่าง   |
| <b>ประธานที่ปรึกษา</b>  | รองศาสตราจารย์มนัส ชัยสวัสดิ์   |
| <b>กรรมการที่ปรึกษา</b> | ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา เตติวัฒน์   |
| <b>ประเภทสารนิพนธ์</b>  | วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว,<br>มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553         |
| <b>คำสำคัญ</b>          | การมีส่วนร่วมของชุมชน ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว<br>เกาะลันตา จังหวัดกระบี่              |

### บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนต่อไป ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวน 5 ท่าน ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวจำนวน 2 ท่าน และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตาจำนวน 1 ท่าน โดยมีแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติวิเคราะห์ความแตกต่าง (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple Comparisons) ด้วยวิธี Least Significant Difference

โดยผลของการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านบวกหรือด้านลบ ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ส่งผลดีและผลเสียต่อวิถีชีวิตของชุมชน แต่คนในชุมชนเองมีความเต็มใจที่จะให้การท่องเที่ยวนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เพราะพวกเขาเหล่านั้นเล็งเห็นว่าการท่องเที่ยวได้สร้างผลดีต่อวิถีชีวิตมากกว่า

สำหรับในด้านของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่  
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในภาพรวมนั้น พบว่า อยู่ในระดับน้อย โดยในด้านการติดตามและ  
ประเมินผลนั้นถือว่าชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นอยู่  
ในระดับปานกลาง และหน่วยงานท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทใน  
การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเต็มที่ แต่ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวใน  
พื้นที่คือ ชุมชนยังขาดความรู้และความเข้าใจในด้านการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว และ  
ยังขาดความร่วมมืออันดีระหว่างกันทั้งคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ให้เป็นที่รู้จักมาก  
ยิ่งขึ้น และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลมากขึ้น อีกทั้งคนในชุมชนทุก  
คนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อให้พัฒนานั้นเกิดประสิทธิผลอย่างมี  
ประสิทธิภาพมากที่สุด



**Title** THE COMMUNITY PARTICIPATION AND THE IMPACTS  
OF TOURISM DEVELOPMENT ON LANTA ISLAND,  
KRABI PROVINCE

**Author** Wanwisa Ploy Insawang

**Advisor** Associate Professor Manat Chaisawat

**Co - Advisor** Assistant Professor Orasa Tetiwat, Ph.D.

**Academic Paper** Thesis M.A. in Hotel and Tourism Management,  
Naresuan University, 2010

**Keywords** Community Participation, Impact of Tourism Development,  
Lanta Island, Krabi Province

### **ABSTRACT**

The purpose of this research was to study the impact of tourism development on a local community in terms of economic, socio-cultural and environmental aspects. It was also aimed at studying the participation of the community on tourism development on Lanta Island, Krabi Province in order to acquire the guideline for issuing policies and planning sustainable tourism development. This research was a combination of qualitative research and quantitative research. The sample comprised three groups: 385 local people, 6 government officials and 2 tourism entrepreneurs. The research tools used were questionnaires and interviews. The statistics used for analyzing data were percentage, mean value, standard deviation, T-test, One-way ANOVA, Pearson Correlation and Multiple Comparisons (Least Significant Difference).

The findings of the study reveal that when tourism had become part of community life, it led to the changes in the community lifestyle in terms of economic, socio-cultural and environmental aspects. Such changes and impact brought about advantages and disadvantages to the community lifestyle. Indeed, the local people have been willing to accept tourism as part of their lives since they have viewed that tourism brought more advantages for their lives.

In terms of the participation of community in tourism development in Lanta Island, Krabi Province, it was found at less level. Its participation, especially in monitoring and evaluation is the lowest. Consequently, the government officers gave an opportunity to local people to participate in tourism development and management seriously. The problems and obstacles to the participation in tourism development included lack of information about tourism management by local people, lack of knowledge and understanding about tourism management, lack of proper cooperation between local people tourism entrepreneurs and government officers, and conflict in interests

The result of this study serves as a recommendation to the government, that it should promote tourism more in Lanta Island, and the government officers should be given more information about tourism development and management. Local people should gain better knowledge about tourism by participating in tourism development and management of activities, training or meeting.



# สารบัญ

| บทที่   | หน้า |
|---|------|
| 1 บทนำ.....   | 1    |
| ความเป็นมาของปัญหา.....                                   | 1    |
| จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....                               | 7    |
| คำถามเพื่อการวิจัย.....                                   | 7    |
| ความสำคัญของการวิจัย.....                                 | 8    |
| สมมติฐานของการวิจัย.....                                  | 8    |
| กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....                           | 9    |
| ขอบเขตงานวิจัย.....                                       | 10   |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                      | 10   |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                     | 12   |
| แนวคิดผลกระทบจากการท่องเที่ยว.....                        | 12   |
| แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการการท่องเที่ยว..... | 21   |
| แผนพัฒนาสามปี.....  | 25   |
| แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว.....                 | 27   |
| สภาพการท่องเที่ยวของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.....          | 31   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                                | 32   |
| 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....                                 | 40   |
| ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....                                 | 40   |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....                              | 41   |
| ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....                               | 43   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....                           | 45   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล.....                                  | 48   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล.....                                   | 48   |

## สารบัญ (ต่อ)

| บทที่   | หน้า |
|---|------|
| 4 ผลการวิจัย.....   | 51   |
| ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม ประกอบด้วยค่าความถี่<br>ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน..... | 52   |
| ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบสมมติฐาน 3 ข้อ.....  | 73   |
| ส่วนที่ 3 ผลของการสัมภาษณ์.....   | 162  |
| 5 บทสรุป.....   | 175  |
| สรุปผลการวิจัย.....   | 175  |
| อภิปรายผลการวิจัย.....  | 184  |
| ข้อเสนอแนะ.....   | 188  |
| บรรณานุกรม.....   | 191  |
| ภาคผนวก.....  | 196  |
| ประวัติผู้วิจัย.....  | 211  |



## สารบัญตาราง

| ตาราง   | หน้า |
|---|------|
| 1 แสดงอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวแบ่งตามภูมิภาคของโลก.....  | 1    |
| 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....   | 43   |
| 3 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านเพศ.....   | 52   |
| 4 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านอายุ.....  | 53   |
| 5 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านศาสนา.....   | 53   |
| 6 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านสถานภาพ.....   | 54   |
| 7 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านระดับการศึกษา.....   | 54   |
| 8 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านอาชีพ.....   | 55   |
| 9 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านรายได้.....  | 56   |
| 10 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น....  | 56   |
| 11 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพใน<br>พื้นที่.....  | 57   |
| 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>การประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชน<br>เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านเศรษฐกิจ.....         | 58   |
| 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>การประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชน<br>เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม..... | 60   |
| 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>การประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชน<br>เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านสิ่งแวดล้อม.....      | 63   |
| 15 แสดงภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่<br>เกาะลันตา จังหวัดกระบี่.....   | 65   |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง |   | หน้า |
|-------|---|------|
| 16    | แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....  | 66   |
| 17    | แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว.....   | 67   |
| 18    | แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนา<br>การท่องเที่ยว.....   | 68   |
| 19    | แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว.....   | 69   |
| 20    | แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามและประเมินผลด้าน<br>การท่องเที่ยว.....   | 70   |
| 21    | แสดงภาพรวมของความพึงพอใจ.....   | 71   |
| 22    | แสดงการจัดอันดับของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มากที่สุดไปยัง<br>ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น้อยที่สุด.....  | 71   |
| 23    | แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว...                | 73   |
| 24    | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ.....   | 74   |
| 25    | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ.....  | 75   |
| 26    | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ.....   | 76   |
| 27    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ.....             | 77   |
| 28    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ด้านสังคมและ<br>วัฒนธรรม..... | 79   |
| 29    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม.....          | 82   |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง   | หน้า |
|---|------|
| 30 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ.....  | 84   |
| 31 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพ<br>ด้านเศรษฐกิจ.....               | 85   |
| 32 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพ ด้านสังคม<br>และวัฒนธรรม.....      | 86   |
| 33 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้.....   | 87   |
| 34 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา.....  | 88   |
| 35 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา<br>ด้านเศรษฐกิจ.....         | 89   |
| 36 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา<br>ด้านสังคมและวัฒนธรรม..... | 91   |
| 37 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา<br>ด้านสิ่งแวดล้อม.....      | 93   |
| 38 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว<br>จำแนกตามเพศ.....  | 95   |
| 39 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น<br>รายด้าน จำแนกตามเพศ.....  | 96   |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง   | หน้า |
|---|------|
| 40 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว<br>จำแนกตามอายุ.....   | 97   |
| 41 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ.....  | 97   |
| 42 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น<br>รายด้าน จำแนกตามอายุ.....   | 98   |
| 43 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว ในด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอายุ.....                          | 100  |
| 44 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว ในด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ.....                              | 101  |
| 45 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว ในด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามอายุ.....                      | 102  |
| 46 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว ในด้านการตัดสินใจในการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ..... | 103  |
| 47 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว ในด้านการติดตามและประเมินผล จำแนก<br>ตามอายุ.....              | 104  |
| 48 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว<br>จำแนกตามอาชีพ.....  | 105  |
| 49 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ.....   | 106  |
| 50 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น<br>รายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....  | 108  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง   | หน้า |
|---|------|
| 51 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอาชีพ.....                          | 110  |
| 52 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ.....                              | 113  |
| 53 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ.....                      | 116  |
| 54 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจในการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ..... | 119  |
| 55 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ                       | 122  |
| 56 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว<br>จำแนกตามสถานภาพ.....  | 124  |
| 57 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ.....   | 125  |
| 58 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น<br>รายด้าน จำแนกตามสถานภาพ.....  | 126  |
| 59 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามสถานภาพ.....                        | 127  |
| 60 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพ.....                            | 128  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง |  | หน้า |
|-------|--|------|
| 61    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามสถานภาพ...                    | 129  |
| 62    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ..... | 130  |
| 63    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามสถานภาพ.....              | 131  |
| 64    | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้.....  | 132  |
| 65    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้.....  | 133  |
| 66    | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน จำแนกตามรายได้.....   | 135  |
| 67    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามรายได้.....                       | 137  |
| 68    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามรายได้.....                           | 139  |
| 69    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามรายได้.....                   | 141  |
| 70    | แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่มือเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจในการพัฒนา การท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้..... | 143  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตาราง  | หน้า |
|--|------|
| 71 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล<br>จำแนกตามรายได้.....                      | 145  |
| 72 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนก<br>ตามระดับการศึกษา.....  | 147  |
| 73 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา.....   | 148  |
| 74 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นราย<br>ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....   | 150  |
| 75 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตาม<br>ระดับการศึกษา.....                      | 152  |
| 76 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามระดับการศึกษา.....                              | 154  |
| 77 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตาม<br>ระดับการศึกษา.....                  | 156  |
| 78 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนก<br>ตามระดับการศึกษา..... | 158  |
| 79 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่มือรายคู่อีกเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน การ<br>พัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับ<br>การศึกษา.....              | 160  |

# สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....

9





# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันหลายประเทศได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยได้พยายามใช้มาตรการต่างๆ ในการกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว และพยายามที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปของการจ้างงาน เพื่อแก้ปัญหาความยากจน

สำหรับในปี 1995 ปี 1996 และปี 2000 การท่องเที่ยวของโลกนับว่าเติบโตอย่างรวดเร็วมาก และองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) คาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปี 2010-2020 จะอยู่ที่ 1,000 – 1,600 ล้านคน (ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นกว่าทุกปีที่ผ่านมา) และมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตถึง 4.1% ทั้งนี้ภูมิภาคที่คาดว่าจะมีการเติบโตด้านการท่องเที่ยวอย่างมาก ได้แก่ ภูมิภาคตะวันออกกลาง (+6.7%) รองลงมาได้แก่ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (+6.5%) เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความสนใจแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมากขึ้น ภูมิภาคเอเชียใต้ (+6.2%) ภูมิภาคแอฟริกา (+5.5%) ภูมิภาคอเมริกา (+3.8%) และภูมิภาคยุโรป (+3.1%) ตามลำดับ (World Tourism Organization, 2553)

### ตาราง 1 แสดงอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวแบ่งตามภูมิภาคของโลก

|                           | Base Year | Forecasts |      | Market Share (%) |      | Average Annual growth rate (%) |
|---------------------------|-----------|-----------|------|------------------|------|--------------------------------|
|                           |           | 2010      | 2020 | 1995             | 2020 |                                |
|                           | 1995      | (Million) |      | 1995             | 2020 | 1995 - 2020                    |
| Africa                    | 20        | 47        | 77   | 3.6              | 5.0  | 5.5                            |
| Americas                  | 110       | 190       | 282  | 19.3             | 18.1 | 3.8                            |
| East Asia and the Pacific | 81        | 195       | 397  | 14.4             | 25.4 | 6.5                            |

ตาราง 1 (ต่อ)

|             | Base | Forecasts |      | Market Share |      | Average Annual  |
|-------------|------|-----------|------|--------------|------|-----------------|
|             | Year | 2010      | 2020 | (%)          |      | growth rate (%) |
|             | 1995 | (Million) |      | 1995         | 2020 | 1995 - 2020     |
| Europe      | 336  | 527       | 717  | 59.8         | 45.9 | 3.1             |
| Middle East | 14   | 36        | 69   | 2.2          | 4.4  | 6.7             |
| South Asia  | 4    | 11        | 19   | 0.7          | 1.2  | 6.2             |
| World       | 565  | 1006      | 1561 | 100          | 100  | 4.1             |

ที่มา: World Tourism Organization (2553)

การท่องเที่ยวในปัจจุบันได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากประเทศไทยนับว่ามีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2553) ได้ให้นิยามและความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง สิ่งดึงดูดใจที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะเป็นทั้งวัตถุและเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะ “ขาย” ให้แก่นักท่องเที่ยว อาจะกล่าวได้ว่า เป็น “สินค้า” ที่มีคุณลักษณะพิเศษที่สามารถดึงดูดให้ “ลูกค้า” หรือนักท่องเที่ยวเดินทาง “ซื้อ” กันถึงที่ตั้งของสินค้า เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

ปัจจุบันการท่องเที่ยวนับว่ามีความเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากการที่ประเทศไทยมีส่วนแบ่งรายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2550 ถึงร้อยละ 8.28 และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากสถิติจำนวนของนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2551 คือ จำนวนของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศมีมากถึง 15,315,369 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 ถึง ร้อยละ 8.35 สำหรับตลาดในประเทศมี 84,012,950 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 ถึง ร้อยละ 2.15 สำหรับในปี 2552 ที่ผ่านมามีจำนวนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยนั้นนับว่ามีมากถึง 13,969,839 คน โดยนักท่องเที่ยวชาวยุโรปให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยมากที่สุด

4,059,988 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย 3,968,577 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2553)

นอกจากนั้นรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยมีการจัดกิจกรรมรณรงค์การสื่อสารการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยให้ชาวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทยเองได้รู้จักประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อทางการท่องเที่ยวที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำขึ้น ในระยะเวลาที่ผ่านมาคือ 2540 – 2550 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท. เสนอกิจกรรมการโฆษณาส่งเสริมการท่องเที่ยว ถึง 5 กิจกรรม คือ “EXOTIC THAILAND” “AMAZING THAILAND” “UNSEEN IN THAILAND” (ในปี 2547) “THAILAND HAPPINESS ON EARTH” และ “THAILAND GRAND INVITATION” “COME TO THAILAND LETS TAKE A BREAK” ในปี 2552 (เป็นสื่อที่กระตุ้นคนเกาหลีให้รู้จักและมีความสนใจที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น โดยในปี 2551 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของชาวเกาหลี รองจากประเทศจีนและญี่ปุ่น ซึ่งมีนักท่องเที่ยวชาวเกาหลีเดินทางมาประเทศไทย จำนวน 888,344 คน และทำรายได้ให้กับประเทศถึง 28,865.47 ล้านบาท) และ “เที่ยวไทยครีกครั้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก” ในปี 2552 เพื่อช่วยต่อยอดให้คนไทยทั่วประเทศหันมาเที่ยวไทยด้วยกัน เพราะถือว่าการท่องเที่ยวเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และสามารถจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้ เนื่องจากจะส่งผลให้เกิดการจ้างงานให้กับภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งโดยตรงและทางอ้อม จึงทำให้เกิดการหมุนเวียน และการกระจายรายได้ทั่วท้องถิ่น และเชื่อกันว่าความสำคัญของการท่องเที่ยวจะมีมากยิ่งขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากรัฐบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งในหลายๆ ปัจจัย ที่จะส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้จากปี 2551 การท่องเที่ยวได้ทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากถึง 604,968.37 ล้านบาท สำหรับตลาดต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึง 14.60% และมีรายได้ 385,478.11 ล้านบาท สำหรับตลาดในประเทศ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึง 4.15% (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553) และยังเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นกัน อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น ทำให้คนใน

ท้องถิ่นมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการพัฒนาด้านสาธารณสุขโรคต่างๆ ตลอดจนการท่องเที่ยว  
ยังได้สร้างรายได้ให้กับพื้นที่และคนในชุมชนเช่นกัน แต่ในทางกลับกันการท่องเที่ยวยังเป็น  
การทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอีกด้วย หากชุมชนไม่มีการจัดการที่ดี นอกจากนั้นยัง  
การทำลายวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนเช่นกัน ดังนั้น เพื่อที่จะให้การพัฒนาทางการท่องเที่ยว  
ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์ที่สุด และเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม จึงมี  
ความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง อันจะนำมา  
ซึ่งมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงการบริการในด้านต่างๆ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาได้อย่าง  
เหมาะสมด้วย

จังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน  
โดยจังหวัดกระบี่นั้น ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญและสวยงามที่ดึงดูด  
ให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางเข้ามาเยือนมากที่สุดเป็นอันดับที่สองรองจากจังหวัดภูเก็ต จะเห็นได้  
จากจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนยังจังหวัดกระบี่นั้นมีมากถึง 1,092,840 คน ซึ่งน้อยกว่า  
จังหวัดภูเก็ตเพียง 691,037 คน (สถิติตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน 2552) สำหรับรายได้  
จากการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่นั้นมีมากถึง 9,364.02 ล้านบาท ซึ่งนับว่าเพิ่มขึ้นจากปี 2550-  
2551 ถึง 8.7 % และภายในจังหวัดกระบี่เองจะประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากมาย  
ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล หรือศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น สำหรับสถานที่ท่องเที่ยว  
ทางทะเลที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก ได้แก่ เกาะพีพี ทะเลแหวก หาดไร่เลย์ อ่าวนาง  
เกาะลันตา ฯลฯ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2553)

“เกาะลันตา” ตั้งอยู่ฝั่งท้องทะเลอันดามันระหว่างกระบี่ และเกาะพีพี โดยเกาะที่มีธุรกิจ  
ท่องเที่ยวและการประกอบการทั้งหมดจะอยู่ที่เกาะลันตาใหญ่ เพราะเกาะลันตาใหญ่เป็นเกาะที่  
ประกอบด้วยชายหาดจำนวนมาก ถึง 13 หาด ซึ่งแต่ละหาดมีความโดดเด่นที่แตกต่างกันออกไป  
และหลากหลายด้วยที่พักในหลายแบบที่นักท่องเที่ยวต้องการ สามารถว่าได้ว่า “เกาะลันตา” เป็น  
เกาะท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในขณะนี้ ด้วยเพราะเป็นเกาะขนาดใหญ่ มีหาดทรายละเอียดงาม  
และน้ำทะเลใสสะอาด มีความสงบเป็นส่วนตัว จึงเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและ  
ต่างประเทศ “เกาะลันตา” ยังถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ทั้งในด้านของ  
ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ  
อย่างหนึ่งที่ดีดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติเดินทางเข้ามายังเกาะลันตา

“เกาะลันตา” มีความแตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือ  
เกาะลันตาเป็นเกาะที่ยังคงความเรียบง่ายของวิถีชีวิตของคนในชุมชน และยังคงทรัพยากรทาง

ทะเลที่ยังอุดมสมบูรณ์ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มักจะได้พบกับความเป็นมิตรของคนในพื้นที่ และธรรมชาติที่สวยงาม แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลบางแห่ง เช่น เกาะภูเก็ต สมุย หรือ เมืองพัทยา เพราะภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น ถือว่าถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็น สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง โดยหากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าว ก็มักจะนึกถึงความพลุกพล่านของผู้คน และแสงสีเสียงยามค่ำคืน เมื่อเทียบกับเกาะลันตา ที่ถือว่า นักท่องเที่ยวจะได้มาพบกับความสวยงามและเงียบสงบของธรรมชาติอย่างแท้จริง (กลุ่มงานข้อมูล สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดกระบี่, 2553) ดังที่แหล่งท่องเที่ยวได้ยกตัวอย่างไว้ว่า “เกาะลันตา เปรียบเสมือนสวรรค์ของนักเดินทางที่ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน เพื่อแสวงหาความสงบสุขให้ชีวิตอีกส่วนหนึ่ง นั่นเอง”

การท่องเที่ยวนับว่ามีทั้งผลดีและผลเสียต่อทั้งชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ แต่มีน้อย คนมักจะมองเห็นถึงผลกระทบทางลบที่จะเกิดจากการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งทางบวกและทางลบ โดยจากการศึกษาจากเอกสาร และจากการสังเกตเบื้องต้น พบว่า จากการพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบทางบวกและ ทางลบทั้ง 3 ด้าน ต่อพื้นที่ เช่น การบุกรุกยึดครองพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ติดกับชายทะเลทุกหาด สถานบริการนักท่องเที่ยวที่ขาดระเบียบในการก่อสร้าง ขาดระบบกำจัดขยะและระบบการกำจัด น้ำเสียที่ดี ตลอดจนการกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่เป็น ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยอยู่บนเกาะลันตาใหญ่ ขาดการดูแลเอาใจใส่เรื่องสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการท่องเที่ยวขาดมาตรฐาน เป็นต้น (ศรายุทธ เสียมไหม, 2550, หน้า 3)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งสำหรับคนในชุมชน เกาะลันตา จังหวัดกระบี่แล้ว จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ยิ่งไปกว่านั้นยังสนใจศึกษาความใส่ใจ หรือตระหนักถึงปัญหาของ ชุมชนต่อผลกระทบของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเมื่อมีการเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนมี การท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ และเมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ และผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึง ทิศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตพวกเขา

นอกจากนั้นแล้ว จากการสังเกตและได้พูดคุยกับคนในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า นายทุนจากภายนอกทั้งคนไทยและคนต่างชาติ ได้เข้ามาประกอบธุรกิจ ทางการท่องเที่ยว และเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่เกาะลันตาไปเป็นจำนวนมาก เช่น ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าที่ดินบนเกาะลันตานั้น ถูกนายทุนจากภายนอกกว้านซื้อไป

เกินกว่าครึ่งเพื่อปลูกสร้างอาคาร โรงแรม รีสอร์ท ต่างๆ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบกับคนในชุมชนเอง ที่ยังไม่ค่อยได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรที่พวกเขามีอยู่หรือเป็นเจ้าของ ซึ่งปัญหานี้อาจจะมาจากคนที่คนในชุมชนขาดความรู้ในการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างถูกวิธี หรืออาจขาดเงินทุนที่จะใช้ในการประกอบการ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวและผลักดันการท่องเที่ยวให้ไปสู่ท้องถิ่นมากเท่าใด ผลกระทบก็จะเกิดขึ้นกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนมากเท่านั้น เพราะชุมชนยังขาดความรู้ในเรื่องของการเชื่อมโยงกิจกรรมด้านต่างๆ เข้าหากัน จนทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่การท่องเที่ยวกำลังขยายไปแทบจะทุกส่วนของสังคม ประชาชนกลับไม่รู้เลยว่าอะไรเปลี่ยนแปลงในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งการศึกษาเรื่องผลกระทบนี้ จะทำให้สามารถกำหนดนโยบาย ทั้งทางด้านสังคมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลได้ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2530, หน้า 63-80)

จากผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวดังกล่าว ถือเป็นเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญตลอดมา โดยเฉพาะจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ.2535 ถึง 2539 ที่ได้มีมาตรการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวของประชาคมโลก ที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการบริโภคของประชากรและความสามารถในการรองรับต่อการค้าจนถึงมีชีวิตรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ ที่จะสนองความต้องการของมนุษย์ แต่ยังคงให้มีการจัดการทรัพยากรอย่างระมัดระวัง ในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวได้เน้นการปรับปรุงสภาพการจัดการให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ถึงฉบับที่ 10 รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยมีนโยบายอย่างชัดเจน ได้แก่ กำหนดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีการเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มีความมั่นคง มีความสมดุล และเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนหรือชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม อันเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ สร้างงานสร้างรายได้ และยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนหลายประการ เช่น การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรรวมทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม ที่มีอยู่อย่างเพียงพอ เน้นประสิทธิภาพการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย การพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรทำกิจกรรม

ร่วมกันกับท้องถิ่น (Involving Local Communities) ร่วมกันทำงาน ร่วมทำกิจกรรมกับท้องถิ่นแบบองค์รวม โดยมีกิจกรรมในลักษณะร่วมกันจัดการ ร่วมกันวิเคราะห์ ร่วมกันแก้ปัญหา ส่งเสริมและพัฒนา ร่วมกัน รวมทั้งประเมินผลการท่องเที่ยวด้วยกัน ประสานเครือข่ายองค์กรผู้ประกอบการ องค์กรชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้ยั่งยืน (พรทิพย์ วีระสวัสดิ์, 2551, หน้า 2)

ซึ่งจากที่กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนนั้น คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากหากคนในชุมชนมีความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนร่วมมือกัน คิด ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผลแล้ว จะก่อให้เกิดความรู้สึกรัก ผูกพัน และห่วงแหนทรัพยากรของตนเองมากขึ้น เกิดความตระหนักในการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิมมากขึ้นเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เนื่องจากเกาะลันตาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งถือว่ายังมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งในส่วนของวิถีชีวิตของชุมชนและทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยการศึกษาดังกล่าวอาจจะเป็นตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบแผนในการศึกษาวิจัยและประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ต่อไปได้ในอนาคต

#### จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวตามทัศนะของชุมชนในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

#### คำถามเพื่อการวิจัย

1. หน่วยงานท้องถิ่นมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นเช่นใด

2. มุมมองที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว และลักษณะของการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตเป็นเช่นใด และผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไร
3. ลักษณะของการท่องเที่ยว และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในมุมมองของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นเช่นใด

### ความสำคัญของการวิจัย

1. สามารถนำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
2. เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และนำข้อมูลดังกล่าวไปเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้มีความยั่งยืนต่อไป

### สมมติฐานของการวิจัย

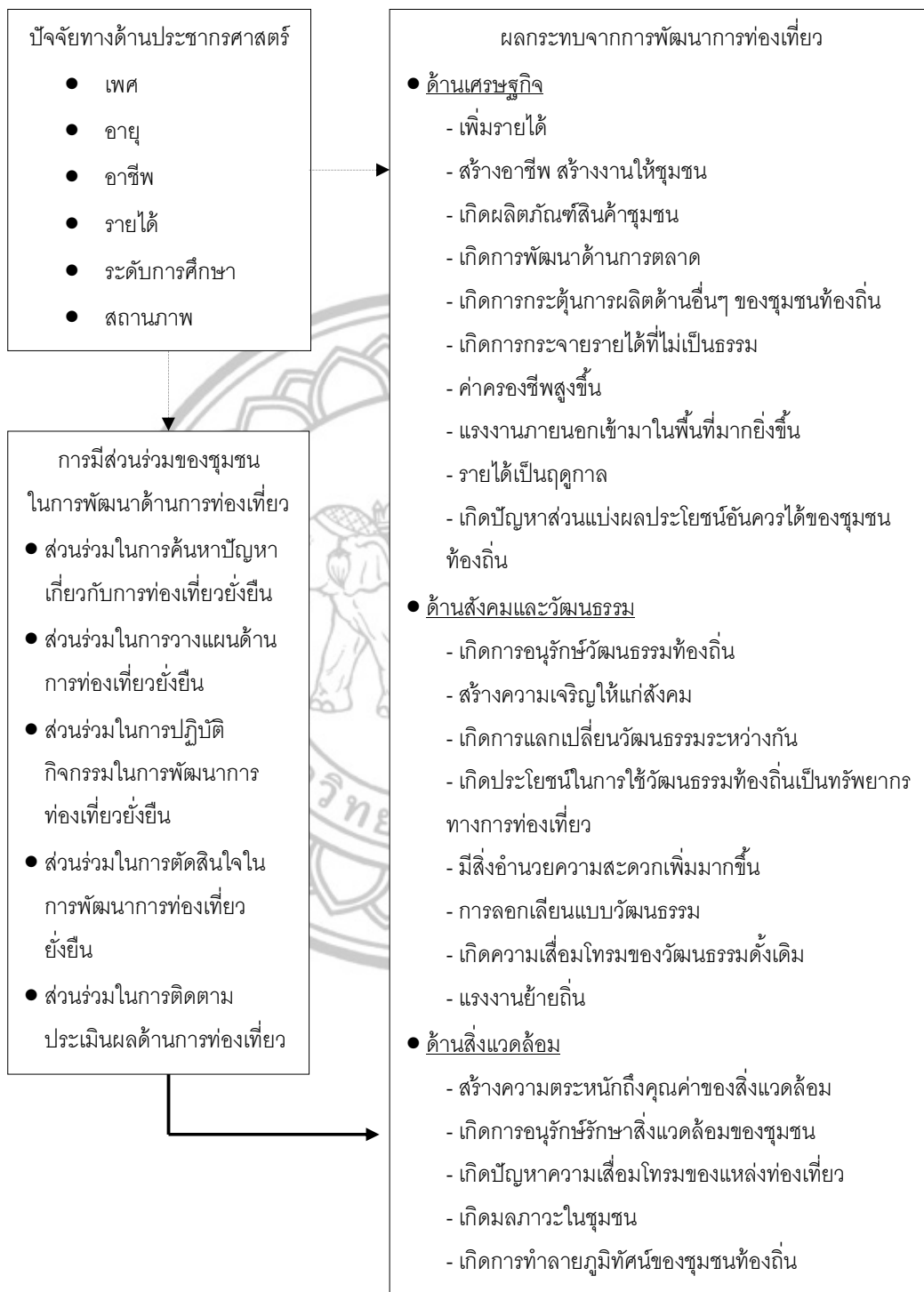
สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน



## กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย



ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

### ขอบเขตงานวิจัย

#### 1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะในพื้นที่ตำบลเกาะลันตาใหญ่ และตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่เท่านั้น เนื่องจากตำบลดังกล่าว เป็นพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนมากที่สุด

#### 2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มประชากรในท้องถิ่นเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และกลุ่มตัวแทนครัวเรือนของประชากรในพื้นที่ ที่มีอาชีพหลากหลาย

ประชากรกลุ่มที่ 2 เป็นหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่ ปลัดและเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและตำบลเกาะลันตาใหญ่

ประชากรกลุ่มที่ 3 เป็นผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก และธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ประชากรกลุ่มที่ 4 เป็นเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

#### 3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะศึกษาและค้นคว้าเฉพาะในหัวข้อเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนศึกษาในส่วนของ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จะมาจากประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

### นิยามศัพท์เฉพาะ

**การท่องเที่ยว** คือ กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ อาจเป็นการเดินทางเพื่อความบันเทิงเรีงใจ เยี่ยมญาติหรือไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว ซึ่งมีใช้เพื่อประกอบอาชีพ

**การมีส่วนร่วม** คือ การสร้างเสริมและประสานงานกันกับชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่างๆ โดยยึดหลักการและกระบวนการของ “การมีส่วนร่วม” ได้แก่ การระดมความคิด การวางแผน การลงมือทำ การรับประโยชน์ร่วมกัน โดยต้องส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม

**ผลกระทบของการท่องเที่ยว** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

**การพัฒนา** หมายถึง การปรับปรุง การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมและมีศักยภาพที่ดีไว้รองรับแก่ผู้มาเยือน

**ชุมชน** หมายถึง ชาวบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ลักษณะการเปลี่ยนแปลง** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของแบบแผนวิถีชีวิตของคนในชุมชน

**วิถีชีวิต** หมายถึง การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน

**ความเป็นฤดูกาลทางการท่องเที่ยว** หมายถึง ช่วงเวลาของการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วง LOW SEASON คือช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มือนักท่องเที่ยวเข้ามาน้อย ได้แก่ช่วงปลายเดือนเมษายน – เดือนกันยายน ช่วง HIGHT SEASON คือช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก ได้แก่ช่วงเดือนตุลาคม – เดือนเมษายน และช่วง PEAK SEASON คือช่วงฤดูการท่องเที่ยวที่มือนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากที่สุด ได้แก่ช่วงเดือนธันวาคม – มกราคม เพราะเป็นช่วงที่มีวันหยุดยาว และมีสภาพอากาศที่เหมาะสม ซึ่งเหมาะแก่การพักผ่อนในการเดินทางมาท่องเที่ยว

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาส่วนนี้จะกล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและประเด็นในการศึกษาโดยประกอบไปด้วยหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดผลกระทบจากการท่องเที่ยว
  - 1.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ
  - 1.2 ผลกระทบด้านสังคม และวัฒนธรรม
  - 1.3 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
2. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการการท่องเที่ยว
3. แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน (พ.ศ. 2553-2555) และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ (พ.ศ. 2554-2556) อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
5. สภาพการท่องเที่ยวของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### แนวคิดผลกระทบจากการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้นำผลประโยชน์เข้ามาสู่ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างมากมายมหาศาล แต่ในขณะเดียวกันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็ส่งผลกระทบต่อมนุษยหลากหลายประการด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะสภาพของสังคมและวัฒนธรรม ดังที่ Robert W. McIntosh (1999, unpagged) และ Barcelona Field Studies Centre (2009) ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยว ไว้ว่า การท่องเที่ยวสามารถนำมาสู่ผลดีแต่ในทางกลับกันแล้วก็นำไปสู่ปัญหาทางสังคม และปัญหาอื่นๆ ตามมาเช่นกัน ดังนั้นผู้ที่ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวควรที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ซึ่งข้อดีของการท่องเที่ยวนั้น ได้แก่ (1) การท่องเที่ยวช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงานแก่ท้องถิ่น ทั้งแรงงานที่มีทักษะและไม่มีทักษะ เพราะธุรกิจท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้เกิดการจ้างงานภายในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม (2) ก่อให้เกิดอัตราการหมุนเวียนเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (3) การท่องเที่ยว

เป็นการสร้างรายได้รวมของประเทศ และรายได้รวมของท้องถิ่น (4) ช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้น (5) การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเข้าสู่แหล่งอื่นๆ (6) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (7) ช่วยรักษาและอนุรักษ์มรดก ประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนยังเป็นการสร้างความตื่นตัวในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเหล่านั้น และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวไว้ให้แก่รุ่นลูกรุ่นหลาน (8) เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่นักท่องเที่ยว (9) ลดปัญหาอุปสรรค ความขัดแย้งทางด้านภาษา ด้านสังคม และการแบ่งชนชั้น เชื้อชาติหรือสีผิว ตลอดจนลดปัญหาทางด้านการเมืองและศาสนา (10) การท่องเที่ยวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในระดับชาติ (11) ส่งเสริมให้คนทั่วโลกได้มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น (12) ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และเกิดความสงบสุข สำหรับข้อเสียจากการท่องเที่ยวที่ Robert W. McIntosh (1999, unpagged) และ Barcelona Field Studies Centre (2009) ได้กล่าวไว้ว่า (1) การท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ (2) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ และปัญหาทางสังคม (3) เกิดการทำลายวัฒนธรรม (4) เป็นการเพิ่มปัญหาอาชญากรรม การขายบริการทางเพศ และการพนัน (5) การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ (6) การท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม และทำให้สายสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมเปลี่ยนแปลงไป (7) ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคม ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชน (8) การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดการแพร่กระจายของโรคระบาด (9) การท่องเที่ยวทำให้เกิดความแออัดในพื้นที่ ทั้งจากบุคคลภายนอกที่อพยพเข้ามาทำงานในพื้นที่ และจากตัวนักท่องเที่ยว (10) คนในชุมชนเกิดการแก่งแย่งแข่งขันในความต้องการเป็นเจ้าของ และเป็นผู้รับประโยชน์จากทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (10) ก่อให้เกิดการคุกคามทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ชายหาดและแนวปะการัง ตลอดจนโบราณสถานที่สำคัญ (11) ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่างๆ เป็นการบดบังทัศนียภาพและทำลายวิถีชีวิตที่สวยงาม (12) ทำให้หน่วยงานท้องถิ่นสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สนามบิน ถนนหนทางต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว (13) คนในชุมชนไม่ได้เป็นผู้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะตกอยู่กับบุคคลภายนอกที่มีเงินทุนและมีความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นนายทุนจากต่างชาติ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวตกไปอยู่ในมือของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (14) การจ้างงานเป็นไปตามฤดูกาล ซึ่งอาจก่อให้เกิดการว่างงานในช่วง Low-Season เป็นต้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมี

การวางแผนและมีการจัดการให้อยู่ในความเหมาะสมพอดี ซึ่งการท่องเที่ยวเองถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและจะต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนควบคู่ไปด้วย

จากการศึกษาพบว่านักวิชาการส่วนใหญ่มักจำแนกผลกระทบจากการท่องเที่ยว ออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยสามารถนำข้อดีและข้อเสียดังกล่าว มาจำแนกออกเป็นผลกระทบ ได้ดังนี้

### ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

จากนโยบายการพัฒนาประเทศไทยในปีที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้อย่างชัดเจน ว่ารัฐบาลไทย ได้ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดเงินตรา ดังที่มโนัส สุวรรณ (2539, หน้า 13-16) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหลายลักษณะต่อพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ทั้งธุรกิจอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พักแรม สถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น การนำเที่ยว ขายเป็นของที่ระลึก รถเช่า ร้านอาหาร และร้านถ่ายรูป แต่ในทางกลับกันเมื่อการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ ย่อมก่อให้เกิดโทษ กล่าวคือ ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นผลให้สัดส่วนการใช้แรงงานในภาคเศรษฐกิจหลักเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวอาจทำให้การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ได้ประโยชน์โดยตรงอาจเป็นคนเฉพาะกลุ่มหรือเป็นคนจากต่างถิ่น ประชาชนในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สมควรจะได้รับประโยชน์แต่กลับไม่ได้รับประโยชน์นั้นๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 38) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านบวกว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างผู้ประกอบการ และสร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ซึ่งทำให้มีการพัฒนาด้านการตลาด แต่เกิดผลกระทบด้านลบคือ เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก การว่างงาน ความไม่คุ้มค่าในการลงทุน ยกตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากชาวไร่ชาวนามาทำงานด้านการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดปัญหาผลผลิตทางการเกษตรลดลง ในขณะที่ความต้องการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวมาร่วมกินร่วมใช้ ราคาสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันก็เพิ่มขึ้นทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกิดลักษณะของความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน และความไม่คุ้มค่าในการลงทุนตามมา (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองวิชาการและฝึกอบรม, 2537, ไม่มีเลขหน้า) นอกจากนี้สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2548, หน้า 53) ยังเห็นว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนจะทำให้เงินมามืออิทธิพลกับชาวบ้านเพิ่มขึ้น เกิดการกระจายรายได้ของชุมชนกระจุกตัวเฉพาะพื้นที่ และมีชาวบ้านเพียงบางกลุ่มที่จะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

นอกเหนือจากผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีผลกระทบอื่นๆ จากการท่องเที่ยวของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542, หน้า 66-68) ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

1. ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดค้นนำทรัพยากรที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว นับว่าเป็นการสร้างอาชีพและสร้างงานให้แก่คนในชุมชน

2. เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชน เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจการผลิตของชุมชนแต่ดั้งเดิมจะเป็นการผลิตแบบการเกษตร เมื่อชุมชนท้องถิ่นเกิดการท่องเที่ยว จึงมีการลงทุนผลิตสินค้าและบริการ การท่องเที่ยวเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชน จากนั้นเมื่อชุมชนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการผลิตจากเศรษฐกิจการเกษตรสู่เศรษฐกิจการท่องเที่ยวแล้ว จึงทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

3. เป็นการนำรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อชุมชนมีการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวย่อมก่อให้เกิดรายได้สู่ชนบทท้องถิ่น เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้นำเงินไปใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการการท่องเที่ยวจากชุมชน ทำให้มีรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น

4. เกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยวย่อมหมายถึงการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสร้างความเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาค

5. การท่องเที่ยวช่วยเพิ่มรายได้ต่อหัวของชุมชน อันเป็นเครื่องชี้ถึงสถานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นว่ามีความกินดีอยู่ดี

6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆ ของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีรายได้ต่อหัวของประชากรสูงขึ้นทำให้ประชาชนท้องถิ่นสามารถนำรายได้ไปใช้จ่ายได้มากขึ้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของชุมชน เป็นการกระตุ้นในการนำทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาต่างๆ คือ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542, หน้า 66-68)

1. เกิดปัญหารายได้เป็นฤดูกาลของชุมชนท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนที่ไม่สม่ำเสมอขึ้นลงตามฤดูกาลท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวน้อย (Low Season) ก็จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อยลงด้วย ซึ่งเป็นเหตุให้ชุมชนไม่สามารถพึ่งพารายได้

จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักเพราะจะมีความเสี่ยงสูง อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานนอกช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวด้วย

2. เกิดปัญหาคุณภาพของแรงงานของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อท้องถิ่นมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ทำให้ต้องการแรงงานด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นเหตุให้เกิดการถ่ายเทแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นอื่นเข้ามาทำงานในแหล่งท่องเที่ยว และมีแรงงานส่วนหนึ่งที่ด้อยคุณภาพเข้ามาด้วยก่อให้เกิดผลเสียต่อการท่องเที่ยวโดยรวม อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

3. เกิดปัญหาราคาค่าครองชีพแก่ชุมชน กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ย่อมต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวโก่งราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นในท้องถิ่น ทำให้ค่าครองชีพของท้องถิ่นสูงขึ้นตาม นอกจากนี้ยังทำให้ราคาที่ดินในชุมชนเพิ่มสูงอีกด้วย เพราะแย่งกันประมูลซื้อที่ดินที่มีทำเลเหมาะสมกับการท่องเที่ยว ยิ่งทำให้เกิดเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น

4. ปัญหาการแก่งแย่งผลประโยชน์กันในชุมชน นำมาซึ่งการแข่งขันในการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้เกิดการแก่งแย่งผลประโยชน์ในหมู่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งอาจมีการตัดราคาและยอมขาดทุนซึ่งเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม

5. เกิดปัญหาส่วนแบ่งผลประโยชน์อันควรได้ของชุมชนท้องถิ่น เพราะการท่องเที่ยวอาจเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในอัตราค่อนข้างน้อย ซึ่งในความถูกต้องแล้วผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องตกอยู่กับคนในชุมชนนั้นๆ

#### **ผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม**

ในการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น ได้มีผู้ศึกษาและวิจัยในเรื่องนี้ไว้หลายท่าน บางท่านได้อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม และในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการแยกอธิบายเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมให้ออกจากกัน แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้ศึกษาวิจัยบางกลุ่มได้ศึกษาถึงผลกระทบของสองเรื่องนี้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในรูปแบบใดนั้นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับมุมมองและการนำไปใช้ของผู้ศึกษา



ดังเช่น มนัส สุวรรณ (2539, หน้า 13-16) ได้ศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน โดยชี้ให้เห็นทั้งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ผลกระทบทางตรงจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมเดิมถูกนำมาดัดแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในลักษณะที่เรียกว่า “การขายวัฒนธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Cohen ที่ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมประเพณีที่นักท่องเที่ยวชื่นชมนั้นกลายเป็นวัฒนธรรมเพื่อการแสดงเป็นเพียงสินค้าอย่างหนึ่งที่น่าออกมาขายโดยไม่มีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของสังคมนั้น ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 39) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า การท่องเที่ยวสามารถทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี เนื่องจากมีการนำวิถีชีวิตชนบทรอบนิยามและประเพณีของสังคมไทยมาเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีการระมัดระวังแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเนื้อหาดั้งเดิมของประเพณี วัฒนธรรมเดิมที่นำมาเป็นจุดขาย มุ่งเน้นในด้านการค้าความสวยงาม อลังการ ลดความประณีต ตัดขั้นตอนที่เป็นเนื้อหาเดิม สิ่งที่น่าเสนอออกมาคือการแสดงที่ตื่นตาตื่นใจ ละเลยประเด็นด้านวิถีชีวิตและคุณค่าที่แท้จริงของชุมชนสังคมท้องถิ่นนั้นๆ ไป

โดยทางอ้อมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ตามมา มีส่วนทำให้สายสัมพันธ์ทางสังคม-วัฒนธรรม (Social-Cultural linkages) ของประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องหย่อนยาน คนรุ่นใหม่ต่างมุ่งหวังจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่าการสืบทอดอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ยิ่งไปกว่านั้นการมีส่วนร่วมในโอกาสงานภาคบริการนี้ทำให้เริ่มเห็นห่างจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและกิจกรรมในชุมชน ชนบทรอบนิยามประเพณีท้องถิ่นเริ่มจางหายไป คนรุ่นใหม่จะชื่นชมกับความก้าวหน้าของสังคมสมัยใหม่มากกว่าการผูกติดกับวิถีชีวิตเดิม นอกจากนี้ อาจเกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างรุนแรง เนื่องจากความอ่อนแอของสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่แหล่งท่องเที่ยวเองมุ่งจะปรับตัวให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นมากกว่าความพยายามที่จะคงวัฒนธรรมเดิมของตนเป็นลักษณะเด่นเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวก็มีผลดีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือประเทศชาติเอาไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว หากไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมอันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของสถานที่อาจเสื่อมหรือสูญไปก็เป็นได้

นอกจากนี้ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2530, หน้า 63-80) ยังได้อธิบายถึงเรื่องของผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมชุมชนในแง่ของความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกับวิถีชีวิตที่เกิดจากการลอกเลียนแบบอย่างจากนักท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยววนั้นทำให้เกิดการลอกเลียนแบบอย่าง

วัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวโดยคนท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดปัญหาการใช้วัฒนธรรมที่ไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ลอกเลียนแบบมาจากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหากับคนท้องถิ่นและสังคมท้องถิ่นอย่างมาก การเลียนแบบทางวัฒนธรรมซึ่งไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่เป็นจริงของผู้คนในสังคมคืออุดมการณ์ที่นำไปสู่การพึ่งพา เช่น บ้านนอกพึ่งพากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมนักท่องเที่ยว และกรุงเทพฯ ก็พึ่งพาต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ส่งนักท่องเที่ยวเข้ามา วัฒนธรรมการพึ่งพาเหล่านี้ไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่ตัดขาดจากวิถีชีวิตเหล่านี้ย่อมไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม ดังนั้นจึงไม่เอื้ออำนวยประโยชน์สุขให้กับสังคมและชุมชนเลย นอกจากนี้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมยังก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนตัวเองของวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อรับใช้วัฒนธรรมการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความไม่สัมพันธ์กันของวิถีชีวิตชุมชนจนในที่สุดก็จะเกิดการดัดแปลงวัฒนธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นคุณค่าเดิมของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เคยสัมพันธ์กันกับวิถีชีวิตจึงถูกทำลายและหมดคุณค่าลงไป

ผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อชุมชน และวัฒนธรรมนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่

1. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเจริญทางสังคมแก่ชุมชน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้บริการแก่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการสร้างสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคมในชุมชนท้องถิ่นด้วย
2. ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชุมชนทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้และมีอำนาจในการซื้อมากยิ่งขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น
3. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นเพราะการท่องเที่ยวจะช่วยเปิดโอกาสให้มีการพบปะกันมากขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวและยังก่อให้เกิดผลตอบแทนที่เป็นรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปของค่าเข้าชม
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับถึงคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมของชุมชน

6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชน ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างประชาชนกับนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

7. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างชุมชน ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ตระหนักในคุณค่า ความรักและความห่วงใยกัน ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ยังผลให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมมือพัฒนาและ อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

#### ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนและวัฒนธรรม

1. เกิดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นเข้ามา เมื่อชุมชนมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมทำให้ ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอื่นเข้ามาหางานทำ จึงสร้างปัญหาต่างๆ มากมายให้แก่ชุมชนที่เป็น แหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาแหล่งที่อยู่อาศัย ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

2. เกิดปัญหาการหลอกลวงการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ประกอบการ บางรายเกิดความโลภจึงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยเล็งเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่า ส่วนรวม การคิดกำไรเกินควร เกิดการหลอกลวงหรือโกงนักท่องเที่ยวด้วยการขายสินค้าหรือบริการ ที่มีคุณภาพต่ำกว่าราคา ทำให้ภาพการท่องเที่ยวของชุมชนติดลบจนนักท่องเที่ยวไม่ยอม เข้ามาเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544, หน้า 42)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การศึกษาเรื่องผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น ค่อนข้างจะเป็นเรื่องที่ซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ต้องมองอย่างลึกซึ้งและต้องใช้ ระยะเวลาในการศึกษา เนื่องจากเป็นเรื่องของวิถีชีวิต ความสัมพันธ์ของคนในสังคม ตลอดจน ความนึกคิดและทัศนคติของคนในสังคมนั้น

#### ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

เมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมแล้ว สิ่งแวดล้อมถือเป็นองค์ประกอบและปัจจัย ที่สำคัญยิ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเพื่อ เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจมาสู่สังคม การสร้างรายได้สร้างงาน หรือการนำมาซึ่งกระแส เงินตราต่างประเทศสู่ประเทศโลกที่สาม แต่อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมของชุมชนในแหล่ง ท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment) เช่น แผ่นดิน น้ำ พืช และสัตว์ และ 2) สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Environment) เช่น โบราณสถานต่างๆ สิ่งก่อสร้าง อาคารต่างๆ ที่พักอาศัย เป็นต้น

(ชูลิทธิ ชูชาติ, 2543, หน้า 18) ดังนั้นผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของสิ่งแวดล้อม สร้างเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ขึ้นมา โดยสภาพแวดล้อมใหม่ที่เกิดขึ้นอาจจะก่อให้เกิดผลทางด้านบวกหรือด้านลบต่อสภาพแวดล้อมเดิมที่เป็นอยู่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาวะของสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่สนใจ การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติ หรือเกิดขึ้นโดยมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ (กนกพร สว่างแจ้ง, 2540, หน้า 32)

นอกจากนี้แนวคิดเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ผลประโยชน์และความกลมกลืนที่เกิดขึ้นต่อชุมชนท้องถิ่น คือ

1. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความตระหนักถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดการกระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมมากขึ้น

2. การท่องเที่ยวช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพราะชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์และสามารถอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยว มาใช้ในการสนับสนุนดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกด้วย

ผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ลบและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นต่อชุมชน

1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาขยะเป็นพิษและมลภาวะทางเสียง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งสิ้น

2. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือมีการสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างในชุมชน ซึ่งอาคารและสิ่งก่อสร้างบางแห่งก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทัศนียภาพอันสวยงามของชุมชน บางแห่งก็มีลักษณะไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิม (ธีรวดี จำเดิม, 2549, หน้า 23-25)

จากแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชนที่ได้กล่าวมา จะเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์และโทษต่อชุมชน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนในแต่ละแห่งนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าในแต่ละชุมชนก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างกันนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอยู่ภายในบริบทของแหล่งชุมชนนั้นๆ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาและค้นหาปัจจัยและความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบนั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

### แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการการท่องเที่ยว

ความเกี่ยวข้องระหว่างชุมชนกับการท่องเที่ยว นั้น จะมีลักษณะขอบเขตและรูปแบบที่กว้างขวางและหลากหลายทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยหาข้อจำกัดที่ชัดเจนได้ยาก ทั้งนี้ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยวจะสามารถกำหนดได้ 2 ลักษณะ คือ ผลประโยชน์ของชุมชนที่ได้รับกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน (สร้อยดี อาสาสมัครพิกิจ, 2542, หน้า 18)

#### ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

ในส่วนของการท่องเที่ยว นั้น จะมีการเกี่ยวข้องและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจะมี 2 ทางคือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์ทางสังคม

1. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชนจะได้รับ ได้แก่ เกิดการสร้างงาน คือสมาชิกในชุมชนจะมีงานทำ สืบเนื่องจากการที่มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในพื้นที่ และยังก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางการท่องเที่ยวทำให้เกิดระบบการตลาด เมื่อมีการจัดหาเครื่อง อุปกรณ์บริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ และปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นกับการบริการการท่องเที่ยว เกิดระบบการผลิตวัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อป้อนระบบตลาด นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแหล่งรายได้ใหม่ๆ จากการท่องเที่ยว นอกเหนือรายได้ประจำจากรายได้เดิมของชุมชน

2. ผลประโยชน์ทางสังคมที่ชุมชนจะได้รับ คือ เกิดการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ขึ้นในสังคม สังคมมีการติดต่อกันในหลายรูปแบบมากขึ้น และจะทำให้มีสัญญาทางสังคมเกิดขึ้น อันเนื่องจากการตกลงในสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบการท่องเที่ยวของสมาชิกในชุมชน สาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ตลอดจนอาจได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงเนื่องจากมีระบบการท่องเที่ยวเข้ามา โดยที่สมาชิกในชุมชนจะถูกกระตุ้นให้สนใจในการพัฒนาการศึกษาของตนเอง ทั้งการศึกษาในรูปแบบด้านบริการ เทคนิค และอื่นๆ เป็นต้น

#### ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของชุมชน ย่อมจะส่งผลกระทบต่อชุมชน ทั้งในด้านของสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยผลกระทบที่จะเกิดขึ้นนั้นย่อมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยคนในชุมชนเอง ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ส่งผลเสียต่อชุมชนและพื้นที่น้อยที่สุด

#### ความหมายของการมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายประการ ดังนี้

กรรณิกา ชมดี (2524, หน้า 11) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของชุมชนหมายถึงความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน และเข้ามามีส่วนร่วม

รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการโดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์”

เจริญ ภัทระ (2540, หน้า 1-3) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนว่า หมายถึง “ความพร้อมและโอกาสที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายชุมชน ยอมรับผิดชอบและกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน” และยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในทฤษฎีที่แตกต่างกันอีก 4 ความหมาย คือ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึงการที่กลุ่มหรือขบวนการของประชาชน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นผู้ที่อยู่ในวงนอกระบบราชการได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่างๆ ตามสภาวะสังคมที่เป็นอยู่

2. การมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม และในการมีส่วนร่วม ชุมชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

3. การมีส่วนร่วมของชุมชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามาส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามผล การปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญและแสดงถึงซึ่งวิธีการแก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติ โดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกที่สุด

#### **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว**

ในการจัดการการท่องเที่ยวนั้น หากชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมแล้ว อาจทำให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจทำให้ชุมชนได้รับความเสียหายจากการท่องเที่ยวได้อีกด้วย การที่หลายฝ่ายพยายามที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เนื่องจากคนในท้องถิ่นย่อมทราบถึงภาวการณ์ต่างๆ ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหา ที่สำคัญคือมีความรักและผูกพันกับสิ่งต่างๆ ในพื้นที่ อยู่เป็นทุนเดิมจึงเป็นโอกาสอันดีที่ชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของตนเอง (รุ่งทิพย์ ว่องปฏิการ, 2547, หน้า 1-2)

พจนานวนศรี (อ้างอิงใน ธีรวดี จำเดิม, 2549, หน้า 29) ได้กล่าวถึง “การประชุมที่เอิร์ธซัมมิท (Earth Summit)” หรือการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลกที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2535 ซึ่งมุ่งเน้นประเด็นสำคัญเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน และก่อให้เกิดกระแสสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ประการด้วยกัน คือ

1. กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก
2. กระแสของตลาดการท่องเที่ยวซึ่งมีปริมาณนักท่องเที่ยว “แบบมีคุณภาพ” เพิ่มขึ้น
3. กระแสการพัฒนาทรัพยากร ในความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากประชาชนระดับรากหญ้า เพื่อบรรลุซึ่งแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน และจากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว จึงทำให้เกิดการคิดค้นรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Base Tourism) ในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งในพื้นที่ที่มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เนื่องจาก กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

การมีส่วนร่วมของชุมชน จึงหมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและการวางแผนพัฒนาที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อเท็จจริงและความต้องการของประชาชนในชุมชน (เมธี พยอมยงค์, 2544, หน้า 30) ซึ่งสอดคล้องกับ ปาริชาต วัลย์เสถียร (อ้างอิงใน ธีรวดี จำเดิม, 2549, หน้า 30) ที่ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมนัยของการพัฒนาและเพิ่มเติมมุมมองการมีส่วนร่วมนัยทางการเมืองเข้าไปด้วย กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนาทำได้โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ร่วมกันค้นหาปัญหา ร่วมการวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการโดยโครงการดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน ส่วนความหมายลักษณะที่สอง คือ การมีส่วนร่วมโดยความหมายทางการเมือง ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของประชาชนหรือเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มแล้ว ยังจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ชุมชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางเป็นภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคเป็นเอกเทศให้มีอำนาจทางการเมืองการบริหาร และการต่อรองในการจัดการทรัพยากร

หรือกล่าวได้ว่า “เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้กับชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง” นั่นเอง

จากลักษณะทางสังคมและผลกระทบที่ชุมชนจะได้รับนั้น ส่งผลให้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการการทำงานในบางส่วน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง สำหรับแนวทางและทิศทางในการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น จะต้องนำไปสู่ความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อการรองรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามกรอบและลักษณะการท่องเที่ยวยั่งยืนในทุกระดับ ได้แก่ (สร้อยดี อาสาสมัครพกิจ, 2542, หน้า 20)

1. ระดับนโยบาย จะต้องมีการหาทางให้สมาชิกในชุมชนทุกชุมชน ทุกคน ทุกระดับ รับนโยบายการท่องเที่ยวยั่งยืน
2. ระดับแผน จะต้องหาทางให้ชุมชนเข้าใจแบบแผนการท่องเที่ยวยั่งยืนให้ชัดเจนในทุกระดับแผน
3. ระดับปฏิบัติการ ให้สมาชิกชุมชนกลุ่มต่างๆ ทุกชุมชนในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ศึกษาถึงแผนปฏิบัติ แนวทาง และวิธีการปฏิบัติให้เข้าใจ จนสามารถให้ความร่วมมือและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีการแนะนำอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ จนกว่าจะมั่นใจได้ว่าสมาชิกชุมชนทุกชุมชน ทุกคน ทุกระดับ ดำเนินการไปถูกทิศทางแล้ว
4. มีการติดตามผล และให้การแนะนำอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นในการมีส่วนร่วมของชุมชนควรจะมีตั้งแต่การเตรียมการจัดการ การวางแผน การควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการบริการ และการได้รับประโยชน์จากการบริการโดยชุมชน ซึ่งจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริการและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จะต้องไม่เป็นการเบียดบังหรือการทำลายสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมที่ดี จะต้องให้ความสำคัญกับในรูปแบบของการรวมกลุ่มของชุมชนมากกว่าลักษณะของบุคคล (สร้อยดี อาสาสมัครพกิจ, 2542, หน้า 20) และจากลักษณะทางสังคมกับผลกระทบที่ชุมชนได้รับนั้น ส่งผลให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการการทำงานในบางส่วน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง (อภิญา จิตรวงค์นันท์, 2546, หน้า 19-20)

เมื่อเกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจังและจริงใจแล้ว ชุมชนก็จะเข้มแข็ง จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชนก็จะสามารถดำเนินการไปได้



อย่างบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งยังช่วยลดผลกระทบหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ด้วย

### **แผนพัฒนาสามปี**

เป็นแผนการดำเนินงานในส่วนขององค์การบริหารตำบลศาลาด่าน (พ.ศ. 2553-2555) และองค์การบริหารตำบลเกาะลันตาใหญ่ (พ.ศ. 2554-2556) อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัดและระดับประเทศ โดยมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่อง และเป็นแผนกำหนดกรอบควบคุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัด จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่ง จะมีโครงการหรือกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ / กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์

แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ในการวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการหรือกิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

### **วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนสามปี**

1. เพื่อสร้างสรรค์ให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่ เป็นเมืองน่าอยู่บนพื้นฐานความสมดุลแห่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นและยุคข่าวสารข้อมูล
2. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยได้รับโอกาส ด้านการศึกษา สังคม ความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ การพัฒนาแบบบูรณาการ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ ทักษะในการประกอบอาชีพอย่างก้าวหน้าและเท่าเทียมกัน

3. เพื่อให้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่เป็นไป และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. เพื่อยกระดับการปฏิบัติราชการและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงมหาดไทย นโยบายกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. เพื่อแสดงโครงการและแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี (พ.ศ. 2554-2556) ที่มีความสอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

7. เพื่อจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปีและสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

8. เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

### **สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา**

ผลการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่ในปีที่ผ่านมา ถือว่าได้ถูกพัฒนาไปหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาได้ยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบายของรัฐบาล นโยบายของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล โดยสนองและแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทำให้พื้นที่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

สำหรับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของอำเภอเกาะลันตา คือ “มูมสงบและแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแห่งอันดามัน หลากหลายวิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น” โดยได้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (แผนพัฒนาสามปี 2553-2555 ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่, 2553)

1. พัฒนาเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสถานที่สงบ
2. สร้างเอกลักษณ์ท้องถิ่น
3. ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
4. ส่งเสริมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่หลากหลาย
5. สนับสนุนสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว
6. ส่งเสริมการศึกษา และอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ซึ่งจากยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้นำมาสู่โครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาได้กำหนดในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น

แนวทางที่ 1 การสำรวจและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว แยกออกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 6 โครงการ และองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 5 โครงการ เช่น โครงการในการจัดทำป้ายบอกทาง โครงการการทำกิจกรรมลานตาลันตา โครงการจัดงานเทศกาลกระบี่เบิกฟ้าอันดามัน ของจังหวัดกระบี่ และการดำเนินโครงการ Well come Lanta ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก

แนวทางที่ 2 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แยกออกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 7 โครงการ และองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 5 โครงการ เช่น โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชน และโครงการประกวดชายหาดนามอง ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในด้านความสะอาด สวยงามของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

แนวทางที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานด้านการบริการของชุมชน แยกออกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 8 โครงการ และองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 2 โครงการ เช่น โครงการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และโครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภายในชุมชน และเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น (แผนพัฒนาสามปี 2553-2555 ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่, 2553 และแผนพัฒนาสามปี 2554-2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่, 2553)

### **แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว**

จุฑามาศ จิเจริญ (2545, หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเป็นความจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ เพราะสังคมมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย คน องค์กร กฎกติกา และวัตถุสิ่งของรวมกันเข้าเป็นโครงสร้างทางสังคม หากปล่อยให้สังคมใดสังคมหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปเอง หรือเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีแผน อาจทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร้ทิศทางไร้จุดหมาย

การพัฒนาถือเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีการจัดสรรทรัพยากรและดำเนินการตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ หรือ เรียกว่า

การเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน (Planned change) โดยการพัฒนาระบบ เป็นกระบวนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ในสังคม ให้ดีขึ้นตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ทั้งด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางการเมือง โดยอยู่บนพื้นฐาน ความสัมพันธ์ทางนิเวศที่สมดุล

ซึ่งในส่วนของการทำงานที่เกี่ยวเนื่องนั้นจะได้รับการพัฒนามากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับจำนวนแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ซึ่งหากองค์กรชุมชนมีโครงสร้างที่เข้มแข็งก็จะมี การพัฒนาการทำงานที่เกี่ยวเนื่องของตนเองให้ได้รับการพัฒนามากที่สุด ประชาชนในชุมชนจะ ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาสูงสุด

นอกจากนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาการทำงานที่เกี่ยว ใว้หลายคน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

วรรณภา วงษ์วานิช (2539 อ้างอิงใน สมยศ มะลิลา, 2546, หน้า 16) ได้กล่าวถึงแนวทาง การพัฒนาการทำงานที่เกี่ยว สรุปลงได้ 5 ประการดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรการทำงานที่เกี่ยว และสิ่งแวดล้อมแก่ทุกคน ในชาติ
2. การกระจายอำนาจในด้านการบริการแก่ท้องถิ่น โดยมีการวางแผนที่แน่นอน และมีการ ตรวจสอบเป็นระยะๆ เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการทำงาน
3. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นใน การวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่างๆ
4. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ออกกฎหมายควบคุม และจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอแก่การดำเนินการ

การทำงานที่เกี่ยวแห่งประเทศไทย (2532, หน้า 25) ได้เสนอแนะแนวทางสำหรับการพัฒนา การทำงานที่เกี่ยว สรุปลงได้ 6 ประการ ดังนี้

1. ศึกษา วิจัย จัดทำแผนพัฒนา และคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท
2. ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ กำหนดเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และ ใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
3. ศึกษาผลกระทบในการพัฒนาการทำงานที่เกี่ยว
4. สนับสนุนโครงการต่างๆ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริม ศิลปหัตถกรรม และการผลิตสินค้าของที่ระลึก โดยใช้วัสดุพื้นบ้านหรือมีสัญลักษณ์ของท้องถิ่น
5. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ถึงประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้รับจากการทำงานที่เกี่ยว

6. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกียรติภูมิของชาติ ในแง่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความเป็นเอกลักษณ์

สำหรับในปัจจุบันนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียวไม่นับว่าไม่เพียงพอต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวที่นับว่าเพิ่มขึ้นและถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่าน ได้กำหนดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ภายใต้ขีดความสามารถและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจำกัดของชุมชน

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า22) ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวยั่งยืน (Sustainable Tourism) ไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยว รวมถึงการจัดบริการอื่นๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดย (1) ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ชนบทธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว (2) ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ชนบทธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว (3) ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และ(4) ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ

นอกจากนี้ ดวงเนตร กรี่เงิน (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547) ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวยั่งยืนไว้ว่า หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การท่องเที่ยวยั่งยืนเป็นการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศเอาไว้ได้ด้วย ซึ่งความสำคัญอีกประการหนึ่งในเป้าหมายหลักของการพัฒนาและการจัดการสิ่งแวดล้อม คือความยั่งยืนยาวนาน (Sustainability) โดยการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นจะอยู่ภายใต้การนำเอาทรัพยากรทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ มนุษย์ การเงิน และกายภาพ มาจัดการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง ความกินดีอยู่ดี และความสุขสมบูรณ์ที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาแบบยั่งยืนจึงขึ้นอยู่กับการจัดการทางสิ่งแวดล้อม ที่ถูกต้องและเหมาะสม หรือการพัฒนาที่อยู่ภายใต้ขีดจำกัดทางนิเวศซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

การพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) ถือเป็นแนวคิดที่สืบเนื่องมาจากแนวคิดในการอนุรักษ์ (Conservation) ที่ถูกปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็น

แนวคิดในการพัฒนาประเทศ โดยรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืนจะมีจุดสำคัญอยู่ที่รูปแบบของการพัฒนาจะต้องตอบสนองเป้าหมายของ 3 ระบบ คือ

1. ระบบชีววิทยา (Biological System) การพัฒนาจะต้องไม่ทำลายในเรื่องของความหลากหลายทางพันธุกรรม การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติก็จะต้องอยู่ในขอบเขตที่ธรรมชาติสามารถผลิตทดแทนได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ และธรรมชาติก็จะต้องสามารถฟื้นตัวกลับมาได้ใหม่อีกครั้ง

2. ระบบเศรษฐกิจ การพัฒนาจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกสังคมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

3. ระบบสังคม การพัฒนาจะต้องคงไว้ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม และสมาชิกในสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมของตนเอง (รังสรรค์ ประทุมวรรณ, 2543, หน้า 26)

ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เช่นกัน การพัฒนาการท่องเที่ยวตามทฤษฎีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศโลกที่สามได้นำมาซึ่งผลเสียต่อสังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมากมาย อีกทั้งคนในชุมชนกลับเป็นผู้เสียเปรียบและไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแนวใหม่ขึ้น เพื่อมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น นั่นคือ “แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)” (พลอยศรี ใปรานานนท์, 2545, หน้า 26) ซึ่งสอดคล้องและมีหลักการเดียวกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของคนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวนี้จึงหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย (นำชัย ทนุผล, 2542, หน้า 47) สอดคล้องกับมณีวรรณ ผิวนิยม และคณะ (2546, ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งกล่าวถึงเป้าหมายในการจัดการการท่องเที่ยวยั่งยืนแต่เน้นให้ความสำคัญในเรื่องของศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน โดยกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวยั่งยืนจะต้องมีการสนับสนุนค่านิยมที่มีการส่งเสริมให้มีมาตรฐานการบริโภคทรัพยากรที่ไม่ฟุ่มเฟือย อยู่ในขอบเขตของระบบนิเวศที่จะสามารถรองรับได้ คำนึงถึงประโยชน์ของประชากรเป็นหลักหรือมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People Centered Development) เป็นการพัฒนาที่มีชุมชนเป็นฐาน โดยพยายามประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจเข้ากับการสงวนรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

และการคงอยู่ของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ยาวนานที่สุด การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต้องเป็น การพัฒนาและจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติ ตลอดจนวิถีชีวิตชุมชนไว้ให้นานที่สุด และต้องก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ใช้ประโยชน์ให้นานที่สุดโดยไม่ทำให้เกิดความสูญเสีย (วรรณ วทวณิช, 2546, หน้า 246)

การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจาก หลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือแม้แต่คนในชุมชนท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันวิเคราะห์ ปัญหา ร่วมกันตัดสินใจ ดำเนินการ ตลอดจนติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ เป็นต้น นอกจากนั้นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด และชุมชนท้องถิ่นเอง จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากที่สุดเช่นกัน ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยว ยั่งยืนจึงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะทำให้การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อชุมชน/พื้นที่ น้อยที่สุด หากใน พื้นที่ที่มีการจัดการที่ดี

### **สภาพการท่องเที่ยวของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

สภาพการท่องเที่ยวของเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีข้อมูลซึ่ง สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (อ้างอิงใน กิตติ วิชัยดิษฐ, 2540, หน้า 32-50) ได้กล่าวถึงพอสรุปได้ว่า เกาะลันตามีพื้นที่อยู่ตามแนวชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ดี ปัจจุบันสภาพการท่องเที่ยวของ เกาะลันตาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถใช้เรือเป็นยานพาหนะเดินทางติดต่อกันได้ ระหว่างเกาะต่างๆ พอประมวลสรุปได้ว่า

สภาพทางด้านลักษณะภูมิประเทศของเกาะลันตา ซึ่งเป็นสภาพของการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่สวยงามและมีอยู่ไม่กี่แห่งในประเทศไทย ประกอบด้วย เกาะ หาดทราย และ แนวปะการังที่สวยงามซึ่งอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์

สภาพทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการมาชม ลักษณะของสังคมที่เป็นชุมชนของชาวพื้นเมืองซึ่งเรียกว่าชาวเลหรือชาวไทยใหม่ ซึ่งเป็นชนกลุ่ม น้อยและมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาะนี้ คือ พิธีลอยเรือของชาวเล และวัฒนธรรมประเพณี ของชาวมุสลิมซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ในเกาะลันตา

สภาพการคมนาคม ซึ่งเป็นข้อมูลในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของเกาะลันตา ในการเดินทางจากตัวจังหวัดกระบี่จะอาศัยแพขนานยนต์ซึ่งใช้บรรทุกรถและผู้คนเพื่อไปยัง

เกาะลันตา แต่การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างเกาะต่างๆ จะใช้เรือโดยสารซึ่งมีบริการนักท่องเที่ยว อย่างเพียงพอและกระจายอยู่ตามเกาะต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

สภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และ ภัตตาคาร สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ดี

จากข้อมูลด้านสภาพของการท่องเที่ยวดังกล่าว เกาะลันตาคับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับผู้คนที่นิยมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหมู่เกาะลันตา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในโอกาสต่อไป

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ผู้ศึกษามีความเห็นที่น่าสนใจ มีดังนี้

ศรัญญา เกษร (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญ เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน ในด้านสังคมพบว่า การท่องเที่ยวทำให้ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านมากขึ้น และมีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ ส่วนด้านวัฒนธรรมพบว่า การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีมากขึ้น และคนในชุมชนเองก็เข้าร่วมงานประเพณีต่างๆ อีกทั้งรู้สึกดีเมื่อมีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณีด้วย

ธวัชชัย มานิตย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น: กรณีศึกษาตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน ก่อนปี พ.ศ. 2539 ชุมชนปายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ ช่วงหลังปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ชุมชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ระบบโครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจประชาชนมีงานทำและทางเลื้อกในการประกอบอาชีพมากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจะไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางสังคมของชุมชนโดยตรง แต่กระแสวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามากับการท่องเที่ยวมีส่วนทำให้สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนปายมีการเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้ชุมชนได้รับผลกระทบทางด้านกายภาพมากที่สุด การใช้ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้าง เกิดความแออัด ไม่เป็น



ระเบียบ ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมชุมชนโดยรวม การเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วส่งผลให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับได้ การเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอย น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ เสียงดังรบกวนส่งผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน การท่องเที่ยวส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงการกระจายรายได้ที่ชุมชนได้รับถือว่ายังไม่ทั่วถึง มีเพียงประชาชนส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว ชุมชนต้องแบกรับค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยวได้กลายเป็นตัวเร่งให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อความสัมพันธ์ของชาวบ้านภายในชุมชน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การไหลบ่าเข้ามาของวัฒนธรรมต่างถิ่น ส่งผลให้ ลักษณะการบริโภค การแต่งกาย ภาษา ค่านิยมและความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเริ่มเสื่อมถอยลง เกิดปัญหาสังคม ปัญหายาเสพติด ปัญหา ลักทรัพย์ และปัญหาความแตกแยกภายในชุมชน

แนวทางในการลดปัญหาผลกระทบทางลบสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของชุมชนไม่อาจแก้ไขได้ด้วยการสร้างความตระหนักของชุมชนเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้ในแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวจากชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการรักษาความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม สร้างความตระหนักแก่สังคมในการส่งเสริมสิทธิชุมชนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา และการส่งเสริมให้ผู้คนในสังคมมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น ท่องเที่ยวด้วยความรับผิดชอบ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนต่อไป

ศรายุทธ เสียมใหม่ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีศึกษา เกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของเกาะสุกร ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่ทำงานภายในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวบนเกาะสุกร ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยผลวิจัยสามารถสรุปได้ว่า (1) นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในองค์กรภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (2) ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในองค์กรภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย

(3) เจ้าหน้าที่องค์การภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ที่มีเพศ อายุ และสถานภาพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจ้าหน้าที่ในองค์การภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน และที่พักอาศัยในปัจจุบันที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) เจ้าหน้าที่องค์การภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน และที่พักอาศัยในปัจจุบันแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบต่อนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจ้าหน้าที่ในองค์การภาครัฐ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการทางธุรกิจภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบต่อนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธีรวดี จำเดิม (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน เวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเวียงกุมกามอย่างรวดเร็วและมีลักษณะการพัฒนาที่มาจากส่วนบน (ภาครัฐ) ลงสู่ส่วนล่าง (ชุมชน) เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นชุมชนจึงขาดความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว และขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงเป็นด้านลบมากกว่าด้านบวก กล่าวคือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ชุมชนมีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้นแต่เกิดปัญหาความขัดแย้งด้านผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึงและปัญหาเกิดจากฤดูกาลท่องเที่ยว ผลกระทบด้านสังคม การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว สร้างพื้นที่ทางสังคมให้แก่กลุ่มเยาวชน ช่วยเพิ่มบทบาทและสร้างเสริมสุขภาวะให้แก่ผู้สูงอายุภายในชุมชน เนื่องมาจากการร่วมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ในด้านลบจากปัญหาความขัดแย้งด้านผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเสื่อมถอยลง เกิดปัญหาชุมชนกลัวการถูกเวนคืนที่ดิน หรือในกรณีที่ถูกเวนคืนแล้วแต่ได้รับค่าชดเชยน้อยจึงไม่คุ้มค่า ชุมชนเกิดความหวาดระแวงในความปลอดภัย เพราะชุมชนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้เป็นชุมชนเปิดและมีบุคคลภายนอกเข้ามาในชุมชนเป็นจำนวนมาก ส่วนผลกระทบด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูอนุรักษ์ ทรัพยากรและวัฒนธรรมท้องถิ่น เกิดศูนย์วัฒนธรรมและแหล่งเรียนรู้ทางสังคม แต่เนื่องจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวจึงทำให้คนในชุมชนลดความศรัทธาและเข้าวัด

น้อยลง เพราะเห็นว่าวัดเป็นแหล่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว และจากการพัฒนาเวียงกุมกาม ให้เป็นเมืองประวัติศาสตร์ จึงเกิดการจัดกฎระเบียบและข้อบังคับในการใช้ที่ดินในชุมชน การท่องเที่ยวทำให้เกิดการนำโบราณสถานทางพุทธศาสนาไปใช้ในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างไม่เหมาะสม เช่น การจัดงานรื่นเริงภายในบริเวณโบราณสถานโดยบริษัท นำเที่ยว หรือการแสดง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว และในส่วนของผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือช่วยในการสร้างความตระหนักในการดูแลอนุรักษ์โบราณสถานเวียงกุมกามและยังช่วยพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคให้แก่ชุมชน แต่การท่องเที่ยวก็ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางเสียง ฝุ่น และปัญหาขยะ นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการวางแผนและการสนับสนุนอย่างไม่ต่อเนื่องของภาครัฐได้สร้างภาระด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนอีกด้วย

ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เมื่อพื้นที่ใดมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น จนนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่นั้นเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ตามมามากมายทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวก็ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิถีชีวิตชุมชนและบริบทของพื้นที่เช่นกัน สำหรับในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้น เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ จนก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็วแล้ว จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ มากน้อยแค่ไหนนั้นผู้วิจัยจะทำการศึกษาต่อไป

วิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ที่ผู้ศึกษามีความเห็นที่น่าสนใจ มีดังนี้

นภดล นพรัตน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และ 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในชุมชน โดยทำการศึกษาจากการเก็บแบบสอบถามจากประชาชนในเขตตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 295 คน โดยผลการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในด้านต่างๆ ได้แก่ การค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม และการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมน้อยในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของพื้นที่

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นั้นพบว่า

1. ปัจจัยภายใน ประชาชนมีทัศนคติที่ตีปานกลางต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับต่อส่วนรวมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวมากพอสมควรในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยภายนอก ประชาชนนั้นจะได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และยังได้รับการชักชวนจากบุคคล หรือหน่วยงานในภาครัฐ ตลอดจนภาคเอกชน หรือผู้นำหมู่บ้านในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนค่อนข้างมาก และมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว และการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐด้านการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ส่วนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐด้านการท่องเที่ยว และการได้รับการชักชวนจากบุคคล หรือหน่วยงานในภาครัฐ ภาคเอกชน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของประชาชนมากกว่าปัจจัยภายใน ซึ่ง ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนต่อการท่องเที่ยว ประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและการตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นมาก ได้แก่ 1) ขาดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดี 2) แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมนั้นไม่มีความเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ 3) สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์เสื่อมโทรม 4) เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

พรทิพย์ วีระสวัสดิ์ (2551) ได้ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา: ในพื้นที่ชุมชนประตู่จัน และในพื้นที่ชุมชนป้อมเพชร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ และความพร้อมของการมีส่วนร่วมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการของชุมชนประตู่จัน (ประตู่ชัย หมู่ 1) และชุมชนป้อมเพชร (หอรัตนไชย หมู่ 1) อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้สถิติอย่างง่าย เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มา 185 คน ได้มีการจัดเวทีชุมชนและการสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่วนใหญ่เข้าใจในเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับดี ชุมชนเห็นว่ารัฐมีการจัดการ

เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น มีสื่อ โฆษณา ป้ายประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เทศบาล อบจ. ส่วนองค์กรเอกชนไม่มีส่วนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับท้องถิ่นกับชุมชน เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านค้าที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้ทำให้ชุมชนมีความรู้และความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น ในด้านการบริหารจัดการของชุมชนเองได้มีคณะกรรมการชุมชนที่ชัดเจน ซึ่งจะมีคณะกรรมการบริหารงานท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการวัด คณะกรรมการกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ปัญหาอุปสรรคสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน พบว่า ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ขาดงบประมาณสนับสนุน ภาครัฐควรจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องการจัดการเชิงอนุรักษ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรม

อภิสิทธิ์ ศีลอุดมทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูเก้าพระให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลกุดแห่ อำเภอเสิงสาง จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนสำหรับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภูเก้าพระ โดยผลการวิจัยพบว่า ภูเก้าพระ มีศักยภาพความพร้อมในทุกๆ ด้านที่จะจัดการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบด้านพื้นที่ ด้านการจัดการอย่างยั่งยืน ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นโครงการที่จะพัฒนาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดแห่ อำเภอเสิงสาง จังหวัดชัยภูมิ
2. กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้น คือ การฟื้นฟูสภาพป่า ถ้ำ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวบ้านหมู่ที่ 10 บ้านหินโง่งน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ของภูเก้าพระ นับเท่ากับว่าเป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวใน 2 องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยว คือ การจัดการพัฒนาพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
3. เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว ได้มีโอกาสเรียนรู้ธรรมชาติจากภูเก้าพระ เป็นต้น
4. การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแห่ รับผิดชอบดูแล และบริหารจัดการ

ส่วนสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการที่ควรได้รับการปรับปรุง ได้แก่ ขนาดและจำนวนป้ายสื่อความหมายยังไม่ค่อยเหมาะสม ถ้าบางถ้ำมีความทึบโตรม ระบบสาธารณูปโภคยังไม่เพียงพอ เช่น สถานที่จอดรถ ห้องน้ำ ดังนั้นควรมีการปรับปรุง ป้ายสื่อความหมายให้มีขนาด

ใหญ่เห็นได้ชัดเจน และมีจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการจัดการในด้านสถานที่จอดรถ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลท่องเที่ยวต่อไป

อารีรัตน์ ริ้วทอง (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัญหาและข้อเสนอแนะกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 287 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีแรงจูงใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมอยู่ระดับมากเช่นกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการเกี่ยวกับระเบียบของตลาดน้ำ ได้แก่ กติกาการเข้ามาร่วมในการค้าขายของประชาชน ด้านการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ยานพาหนะในพื้นที่ไม่เพียงพอ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในการจัดการตลาดน้ำ ด้านการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดบุคลากรด้านการอนุรักษ์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน และระดับแรงจูงใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากการศึกษาแนวคิดต่างๆ และแผนพัฒนาของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า เมื่อพื้นที่เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ย่อมส่งผลกระทบต่อชุมชนพื้นที่ ทั้งทางเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะจากงานวิจัยต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ แต่เรามักพบเห็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ส่งผลในแง่ลบค่อนข้างมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราจะโทษว่าการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุสำคัญนั้นคงไม่ได้ แต่สาเหตุสำคัญนั้นน่าจะตกอยู่กับผู้ปฏิบัติหรือผู้ที่นำการท่องเที่ยวไปใช้ เนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นก็สามารถก่อให้เกิดคุณประโยชน์ได้อย่างมากมาย ถ้าหากมีการนำไปใช้

อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ชุมชนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยวร่วมกันกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะการมีส่วนร่วมนั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานชุมชน โดยเราจะต้องให้ชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของทรัพยากร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อชุมชนได้ร่วมคิดในกระบวนการการทำงาน ร่วมทำตั้งแต่เริ่มต้น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดทิศทาง และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เพื่อที่จะทำให้การท่องเที่ยวในพื้นที่เกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ สิ่งที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น จะนำมาสู่ตัวแปรที่ผู้วิจัยจะต้องใช้ในการวัดผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนตัวแปรที่จะใช้วัดในเรื่องของการมีส่วนร่วมนั่นเอง



## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัย โดยการกำหนดลักษณะของงานวิจัย เป็นแบบผสมผสานกันระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ และได้เลือกศึกษา พื้นที่เกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

#### ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ คือ แหล่งข้อมูลเอกสาร และแหล่งข้อมูลบุคคล ดังนี้

##### แหล่งข้อมูลเอกสาร

การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นการศึกษานอกระบบของผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน/พื้นที่ รวมทั้งศึกษาถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน และดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ด้วย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน
2. แนวคิดผลกระทบจากการท่องเที่ยว
  - 2.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ
  - 2.2 ผลกระทบด้านสังคม และวัฒนธรรม
  - 2.3 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
3. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับการท่องเที่ยว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ได้แก่ แผนพัฒนาสามปี (2553-2555) ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และแผนพัฒนาสามปี (2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนด้านลักษณะทางกายภาพ ประวัติความเป็นมา ประชากร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งลักษณะของการท่องเที่ยว และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่างๆ



### แหล่งข้อมูลบุคคล

จากการเข้าสำรวจพื้นที่เบื้องต้น เพื่อค้นหาแหล่งข้อมูลบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ และเนื่องจากเป็นการศึกษาในเรื่องของผลกระทบ โดยมีการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นปัจจัยในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านที่พัก และสถานบันเทิง สุดท้ายคือเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ท่าน

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้มีการกำหนดประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนี้

#### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย คนในชุมชนเกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งแบ่งออกเป็นประชากรในตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 5,315 คน มีที่อยู่อาศัย 990 หลังคาเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่, 2553) และตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 5,170 คน แยกเป็นชาย 2,615 คน แยกเป็นเพศหญิง 2,555 คน ซึ่งมีจำนวนหลังคาเรือน 2,917 หลังคาเรือน (ข้อมูล ณ ที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา วันที่ 30 มิถุนายน 2552) (แผนพัฒนาสามปี 2553-2555 ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2553)

#### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ กลุ่มประชากรในท้องถิ่น และกลุ่มตัวแทนครัวเรือนของประชากรในพื้นที่ที่มีอาชีพหลากหลาย และมีภูมิลำเนาอยู่บนเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้วิธีการเลือกแบบสะดวก (Convenient Sampling) และไม่แบ่งแยกตามลักษณะประชากร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกตำบลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ ได้แก่ ตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่ ซึ่งมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 10,485 คน

2. สุ่มเลือกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณตลาดศาลาด่าน ท่าเทียบเรือ-แพขนานยนต์บริเวณศาลาด่าน หน้าชายหาดคลองดาว ชายหาดคลองนิน ชายหาดคอ กวาง ร้านอาหารต่างๆ และโรงแรมหรือรีสอร์ท เป็นต้น

ผู้วิจัยได้มีการหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, unpagged อ้างอิงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543, ไม่มีเลขหน้า) เพื่อคำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 385 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ  $n$  = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ  
 $N$  = ขนาดของประชากร  
 $e$  = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{10,485}{1 + 10,485(0.05)^2}$$

$$n = 385$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เท่ากับ 385 ตัวอย่าง

จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกสุ่มจากประชากรตามจำนวนสมาชิกของแต่ละตำบล คือ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ และตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และในแต่ละชั้นจะภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนแบบ Proportional Stratified Random Sampling โดยใช้สูตร ดังนี้ (อ้างอิงใน เกียรติศักดิ์ อินทนูพัฒน์, 2550, หน้า 28)

$$F = \frac{nxNi}{N}$$

เมื่อ F = จำนวนตัวอย่างประชากร  
 n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด  
 Ni = จำนวนประชากรแต่ละตำบล  
 N = จำนวนรวมของประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

จากสูตรจะได้กลุ่มตัวอย่างของประชากรในตำบลเกาะลันตาใหญ่และตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

| ตำบล          | กลุ่มประชากร | กลุ่มตัวอย่าง |
|---------------|--------------|---------------|
| เกาะลันตาใหญ่ | 5,315        | 195           |
| ศาลาด่าน      | 5,170        | 190           |
| รวม           | 10,485       | 385           |

### ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบไปด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกตามสมมติฐานได้ดังนี้

**สมมติฐานที่ 1** การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยตัวแปรที่ผู้วิจัยใช้วัด มีดังนี้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542, หน้า 101 และนภดล นพรัตน์, 2551, หน้า 11)

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นหาปัญหาทางการท่องเที่ยว และประเด็นปัญหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนร่วมกัน
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน
  - 2.1 การกำหนดนโยบาย
  - 2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์
  - 2.3 การกำหนดเป้าหมาย

#### 2.4 การกำหนดวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยว

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันตามแผนงาน หรือโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด

5. การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามประเมินผลงานหรือโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้ร่วมจัดทำขึ้น

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยตัวแปรที่ผู้วิจัยใช้วัด มีดังนี้ (World Tourism Organization, 2004)

##### 1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

เชิงบวก ได้แก่ การเพิ่มรายได้ การกระจายได้สู่ท้องถิ่น การสร้างงาน การบริโภคที่เพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้จ่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เกิดการกระตุ้นผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน การพัฒนาด้านการตลาด ชุมชนมีอำนาจในการซื้อมากยิ่งขึ้น การเกิดขึ้นของอาชีพเสริมใหม่ๆ

เชิงลบ ได้แก่ การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม ราคาสินค้าต่างๆ สูงขึ้น ค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายได้ที่เป็นฤดูกาล รายได้ของชุมชนไม่แน่นอน ตลอดจนการเกิดปัญหาส่วนแบ่งของผลประโยชน์อันควรได้ของชุมชนท้องถิ่น เกิดการว่างงาน และการที่ชุมชนถูกเอาเปรียบ เป็นต้น

##### 2. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

เชิงบวก ได้แก่ การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างความเจริญให้กับสังคม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน การเกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของสิ่งอำนวยความสะดวก และผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นที่สนใจมาก การเกิดความสามัคคีกันระหว่างชุมชน ตลอดจนวิถีชีวิตชุมชนที่มีความสุขสบายเพิ่มมากขึ้น

เชิงลบ ได้แก่ เกิดการลอกเลียนแบบวัฒนธรรม ความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิม ชุมชนถูกควบคุมโดยนักท่องเที่ยว เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้น และการย้ายถิ่นของแรงงาน ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรมประเพณี และค่านิยมของคนในชุมชน เกิดความขัดแย้งกันในชุมชน ปัญหาการหลอกลวงเอาวัด

เอาเปรียบนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมที่น้อยลง ตลอดจนเกิดการแข่งขันกันมากขึ้น เป็นต้น

### 3. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

เชิงบวก ได้แก่ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และเกิดการอนุรักษ์เอาใจใส่รักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

เชิงลบ ได้แก่ การเกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การเกิดมลภาวะในชุมชน และการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

**สมมติฐานที่ 2** ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

**สมมติฐานที่ 3** ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาผลสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ คือ

#### แบบสอบถาม (Questionnaires)

ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ด้วยวิธีการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคำถามในแบบสอบถามนั้นมีทั้งที่เป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-end question) และคำถามปลายเปิด (Open-end question) โดยการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของชุมชนต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว และระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ศาสนา สถานภาพ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ และระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ วิเคราะห์สถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ด้วยการนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ส่วนที่ 2 คำถามความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

โดยข้อมูลในส่วนที่ 2 นี้ ใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

| คะแนน | ระดับความคิดเห็น     |
|-------|----------------------|
| 5     | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |
| 4     | เห็นด้วย             |
| 3     | ไม่แน่ใจ             |
| 2     | ไม่เห็นด้วย          |
| 1     | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |

ส่วนที่ 3 คำถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลร่วมกัน

โดยข้อมูลในส่วนที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดระดับของการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ดังนี้

| คะแนน | ระดับความคิดเห็น |
|-------|------------------|
| 5     | มากที่สุด        |
| 4     | มาก              |
| 3     | ปานกลาง          |
| 2     | น้อย             |
| 1     | น้อยที่สุด       |

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นคำถามปลายเปิด โดยนำมาจัดกลุ่มตามประเด็นสำคัญ

ในขั้นแรกผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งทำการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) ก่อนที่จะนำมาใช้จริง โดยมีการทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยมีการวัดจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่นทางสถิติเท่ากับ 0.935 นอกจากนี้ได้มีการนำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัด โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.95

#### การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

ผู้วิจัยได้ทำการทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันใหญ่ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านที่พัก และร้านอาหารและบาร์ และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้วิธีการซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามไว้อย่างกว้างๆ ล่วงหน้าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิดที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ของการสัมภาษณ์ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และวางแผนการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว ลักษณะการดำเนินงานในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ** ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหาจากการแจกแบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยมีแบบสอบถามจำนวน 385 ชุด เพื่อแจกให้กับคนในชุมชนเกาะลันตาใหญ่ และชุมชนศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งจะเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน - 31 ตุลาคม 2553

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** ได้แก่ การศึกษาจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่างๆ ข้อมูลออนไลน์ รวมทั้งข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ และองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากประชาชน จากข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยนำข้อมูลมารวบรวมแจกแจงในรูปค่าสถิติอย่างง่าย จากนั้นนำผลสรุปของข้อมูลมาอธิบายเพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่าย โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

#### ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

##### 1.1 ข้อมูลแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ย สถานภาพการสมรส อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพในพื้นที่ เป็นต้น โดยใช้วิธีการหาค่าจำนวนและร้อยละ

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่พิจารณาจากตัวแปร โดยผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามในการวัดตัวแปรในรูปแบบ Likert Scale โดยกำหนดรูปแบบออกเป็นระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ 1-5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อและรายด้าน พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบคำบรรยาย โดยได้กำหนดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับคะแนนดังต่อไปนี้



- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง / มากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วย / มาก
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ / ปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย / น้อย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในส่วนของข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาจัดกลุ่มตามประเด็นสำคัญ

1.2 วิเคราะห์ภาพรวมของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้วิธีการหาค่าจำนวนและร้อยละ

2. การวิเคราะห์สมมติฐาน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ 3 ข้อ คือ

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยใช้สถิติ Pearson Product-moment Correlation Coefficient เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกำหนดระดับของการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐาน คือ 0.05 โดยเมื่อผลออกมาหากค่า  $r$  อยู่ระหว่าง 0.01-0.40 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ และหากค่า  $r$  อยู่ระหว่าง 0.41-0.60 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และหากค่า  $r$  อยู่ระหว่าง 0.61-1.00 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างด้วยสถิติ T-test และ One-way ANOVA และใช้วิธีการเปรียบเทียบรายคู่เฉลี่ยแบบ Least Significant Difference โดยกำหนดระดับของการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐาน คือ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างด้วยสถิติ T-test และ One-way ANOVA และใช้วิธีการเปรียบเทียบรายคู่เฉลี่ยแบบ Least Significant Difference โดยกำหนดระดับของการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐาน คือ 0.05

### ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนไปพร้อมกับการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยทำการวิเคราะห์เชิงเหตุผลที่มีความสัมพันธ์กัน เกี่ยวกับลักษณะของพื้นที่หลังจากมีการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา



## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย และการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์ออกเป็นแต่ละตอนตามลำดับของข้อคำถาม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกออกเป็น เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ในท้องถิ่น และระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ เป็นต้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ภาพรวมของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 5 สรุปผลความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

2. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน**

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 385 คน โดยแบ่งเป็นประชาชนในตำบลเกาะลันตาใหญ่จำนวน 195 คน และประชาชนในตำบลศาลาด่านจำนวน 190 คน

**ตาราง 3 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านเพศ**

| เพศ  | จำนวน | ร้อยละ |
|------|-------|--------|
| ชาย  | 196   | 50.9   |
| หญิง | 189   | 49.1   |
| รวม  | 385   | 100    |

กลุ่มตัวอย่างเป็นชายและหญิงจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชายจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 และเพศหญิงจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1

**ตาราง 4 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านอายุ**

| อายุ          | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------|-------|--------|
| ต่ำกว่า 20 ปี | 28    | 7.3    |
| 20-30 ปี      | 111   | 28.8   |
| 31-40 ปี      | 123   | 31.9   |
| 41-50 ปี      | 101   | 26.2   |
| 51-60 ปี      | 22    | 5.7    |
| รวม           | 385   | 100    |

กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 อายุ 20-30 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ตามลำดับ

**ตาราง 5 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านศาสนา**

| ศาสนา  | จำนวน | ร้อยละ |
|--------|-------|--------|
| พุทธ   | 184   | 47.8   |
| อิสลาม | 196   | 50.9   |
| คริสต์ | 5     | 1.3    |
| รวม    | 385   | 100    |

กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธและอิสลามจำนวนใกล้เคียงกัน คือ นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 และมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 5 คน ที่นับถือศาสนาคริสต์ โดยคิดเป็นร้อยละ 1.3

**ตาราง 6 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านสถานภาพ**

| สถานภาพ         | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------|-------|--------|
| โสด             | 121   | 31.4   |
| สมรส            | 242   | 62.9   |
| แยกกันอยู่/หย่า | 14    | 3.6    |
| หม้าย           | 8     | 2.1    |
| รวม             | 385   | 100    |

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพทางครอบครัว คือ สมรส จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 สถานภาพโสด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 แยกกันอยู่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และเป็นหม้าย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

**ตาราง 7 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านระดับการศึกษา**

| ระดับการศึกษา                   | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------------------------|-------|--------|
| ประถมศึกษา                      | 47    | 12.2   |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                | 80    | 20.8   |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | 67    | 17.4   |
| อนุปริญญา หรือเทียบเท่า         | 71    | 18.4   |
| ปริญญาตรี                       | 111   | 28.8   |
| สูงกว่าปริญญาตรี                | 9     | 2.3    |
| รวม                             | 385   | 100    |

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 385 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษา คือ ปริญญาตรี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 จบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 จบจากระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 47 คน

คิดเป็นร้อยละ 12.2 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาอื่นๆ ได้แก่ ไม่จบการศึกษา หรือจบการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษา พบว่าไม่มี

**ตาราง 8 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านอาชีพ**

| อาชีพ                 | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------|-------|--------|
| นิสิต/นักศึกษา        | 41    | 10.6   |
| รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ | 44    | 11.4   |
| พนักงานโรงแรม         | 51    | 13.2   |
| ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว  | 99    | 25.7   |
| รับจ้างทั่วไป         | 94    | 24.4   |
| เกษตรกร               | 10    | 2.6    |
| ประมง                 | 37    | 9.6    |
| อาชีพอื่นๆ**          | 9     | 2.3    |
| รวม                   | 385   | 100    |

\*\* อาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่ามีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 พนักงานโรงแรม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต/นักศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ประกอบอาชีพประมง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 เกษตรกร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

**ตาราง 9 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ด้านรายได้**

| รายได้                   | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------|-------|--------|
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 42    | 10.9   |
| 5,000-10,000 บาท         | 160   | 41.6   |
| 10,001-20,000 บาท        | 117   | 30.4   |
| 20,001-30,000 บาท        | 50    | 13.0   |
| 30,001-40,000 บาท        | 9     | 2.3    |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 7     | 1.8    |
| รวม                      | 385   | 100    |

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 385 คน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 5,000-10,000 บาท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 รายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 รายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 นอกนั้นแบ่งเป็นรายได้ 30,001-40,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และรายได้มากกว่า 40,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

**ตาราง 10 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น**

| ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------|-------|--------|
| น้อยกว่า 10 ปี                 | 140   | 36.4   |
| 10-20 ปี                       | 172   | 44.7   |
| 21-30 ปี                       | 41    | 10.6   |



ตาราง 10 (ต่อ)

| ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น (ต่อ) | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------------|-------|--------|
| 31-40 ปี                             | 22    | 5.7    |
| 41 ปีขึ้นไป                          | 10    | 2.6    |
| รวม                                  | 385   | 100    |

สำหรับระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้นของกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นระยะเวลา 10-20 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 ระยะเวลาต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ระยะเวลา 21-30 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ระยะเวลา 31-40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 41 ปีขึ้นไป พบว่ามีเพียง 10 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.6 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 11 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม: ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่

| ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------------------------|-------|--------|
| น้อยกว่า 10 ปี                  | 199   | 51.7   |
| 10-20 ปี                        | 135   | 35.1   |
| 21-30 ปี                        | 34    | 8.8    |
| 31 ปีขึ้นไป                     | 17    | 4.4    |
| รวม                             | 385   | 100    |

สำหรับระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 10-20 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 21-30 ปี จำนวน

34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 17 คน ที่มีการประกอบอาชีพในพื้นที่มากกว่า 31 ปีขึ้นไป โดยคิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

**ตอนที่ 2** การวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ตาราง 12** แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านเศรษฐกิจ

| ข้อ            | ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ  | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล    |
|----------------|--|-----------|-------|----------|
| <b>เชิงบวก</b> |  |           |       |          |
| 1              | การท่องเที่ยวช่วยสร้างงานให้กับท่าน  | 4.02      | .770  | เห็นด้วย |
| 2              | การท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับท่าน                                      | 3.91      | .803  | เห็นด้วย |
| 5              | การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์                        | 3.87      | .782  | เห็นด้วย |
| 7              | การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผลิตสินค้าชุมชนมากขึ้น                               | 3.83      | .784  | เห็นด้วย |
| 10             | การท่องเที่ยวเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น                                    | 3.86      | .849  | เห็นด้วย |
| 11             | ท่านมีอำนาจและเงินทองในการซื้อมากขึ้น  | 3.64      | .908  | เห็นด้วย |
| 13             | เกิดอาชีพใหม่ และอาชีพเสริมที่หลากหลาย   | 3.73      | .817  | เห็นด้วย |
|                | ค่าเฉลี่ย  | 3.84      | .582  | เห็นด้วย |
| <b>เชิงลบ</b>  |  |           |       |          |
| 3              | การท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมแก่คนในชุมชน                | 3.66      | .895  | เห็นด้วย |
| 4              | การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบันของท่านสูงขึ้น | 3.99      | 2.214 | เห็นด้วย |

ตาราง 12 (ต่อ)

| ข้อ                                      | ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ (ต่อ)                                | $\bar{X}$   | S.D.        | แปลผล           |
|--|--|-------------|-------------|-----------------|
| <b>เชิงลบ</b>                            |  |             |             |                 |
| 6  | ท่านไม่ได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร              | 3.72        | .843        | เห็นด้วย        |
| 8  | ความเจริญของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ค่าครองชีพของท่านสูงขึ้น        | 3.88        | .873        | เห็นด้วย        |
| 9  | ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว ทำให้ท่านสูญเสียรายได้บางส่วนไป         | 3.66        | .988        | เห็นด้วย        |
| 12                                       | เกิดการว่างงานในชุมชน  | 2.93        | 1.241       | ไม่แน่ใจ        |
| 14                                       | เกิดความขัดแย้งแก่งแย่งกันในชุมชนในเรื่องของผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว | 3.74        | .887        | เห็นด้วย        |
|  | ค่าเฉลี่ย  | 3.65        | .662        | เห็นด้วย        |
|  | <b>รวมเฉลี่ย</b>   | <b>3.75</b> | <b>.567</b> | <b>เห็นด้วย</b> |
| <b>ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ</b> |  |             |             |                 |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

#### ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.75$ ) โดยในเชิงบวกนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.84$ ) คือ การท่องเที่ยวช่วยสร้างงานให้กับคนในชุมชน ( $\bar{X} = 4.02$ ) การท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ ( $\bar{X} = 3.91$ ) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการตลาด ( $\bar{X} = 3.87$ ) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผลิตสินค้าชุมชนมากยิ่งขึ้น ( $\bar{X} = 3.83$ ) การท่องเที่ยว

เป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น ( $\bar{X} = 3.86$ ) ทำให้คนในชุมชนมีอำนาจในการซื้อมากยิ่งขึ้น ( $\bar{X} = 3.64$ ) และเกิดอาชีพใหม่ๆ และอาชีพเสริมที่หลากหลาย ( $\bar{X} = 3.73$ ) เป็นต้น

สำหรับความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวในเชิงลบนั้นนับว่าชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.65$ ) เช่นกัน คือ การท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมแก่คนในชุมชน ( $\bar{X} = 3.66$ ) การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบันของคนในชุมชนสูงขึ้น ( $\bar{X} = 3.99$ ) ชุมชนไม่ได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ( $\bar{X} = 3.72$ ) ความเจริญของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ค่าครองชีพของคนในชุมชนสูงขึ้น ( $\bar{X} = 3.88$ ) ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนสูญเสียรายได้บางส่วนไป ( $\bar{X} = 3.66$ ) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความขัดแย้งแก่งแย่งกันในชุมชนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ควรได้จากการท่องเที่ยว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คนในชุมชนมีความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจในเรื่องของการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการว่างงานในชุมชน ( $\bar{X} = 2.93$ )

**ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม**

| ข้อ            | ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม                              | $\bar{X}$ | S.D. | แปรผล    |
|----------------|--|-----------|------|----------|
|                |  |           |      |          |
| <b>เชิงบวก</b> |  |           |      |          |
| 2              | การท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเจริญให้กับชุมชน                          | 3.82      | .804 | เห็นด้วย |
| 4              | ก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว | 3.75      | .813 | เห็นด้วย |
| 5              | การท่องเที่ยวทำให้ท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น                 | 3.74      | .765 | เห็นด้วย |

ตาราง 13 (ต่อ)

| ข้อ           | ความคิดเห็นด้านผลกระทบ<br>ทางสังคมและวัฒนธรรม (ต่อ)   | $\bar{X}$    | S.D.          | แปรผล                |
|---------------|---|--------------|---------------|----------------------|
| 6             | การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น   | 3.64         | .845          | เห็นด้วย             |
| 7             | การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม<br>ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว                | 3.73         | .826          | เห็นด้วย             |
| 9             | การท่องเที่ยวทำให้ท่านและคนในชุมชนเกิดการ<br>พึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น                          | 3.67         | .848          | เห็นด้วย             |
| 16            | คนในชุมชนมีความสามัคคีกัน<br>ค่าเฉลี่ย  | 3.12<br>3.64 | 1.145<br>.563 | ไม่แน่ใจ<br>เห็นด้วย |
| <b>เชิงลบ</b> |   |              |               |                      |
| 1             | การท่องเที่ยวทำให้สมาชิกในชุมชนลอกเลียนแบบ<br>วัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว                      | 3.79         | .782          | เห็นด้วย             |
| 3             | การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของ<br>วัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชน                          | 3.60         | .854          | เห็นด้วย             |
| 8             | การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนย้ายถิ่นเข้าไปยัง<br>แหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น | 3.77         | .837          | เห็นด้วย             |
| 10            | ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป   | 3.79         | .842          | เห็นด้วย             |
| 11            | การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่   | 3.82         | .897          | เห็นด้วย             |
| 12            | ค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภคของท่าน<br>เปลี่ยนแปลงไป                                 | 3.70         | .876          | เห็นด้วย             |
| 13            | วัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชนสูญหายไป   | 3.75         | .857          | เห็นด้วย             |
| 14            | เกิดความขัดแย้งในชุมชน  | 3.76         | .878          | เห็นด้วย             |
| 15            | เกิดปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบ<br>นักท่องเที่ยว   | 3.92         | .948          | เห็นด้วย             |
| 17            | ประเพณีและการแต่งกายของท่านและคนในสังคม<br>เปลี่ยนแปลงไป                                    | 3.72         | .769          | เห็นด้วย             |

ตาราง 13 (ต่อ)

| ข้อ | ความคิดเห็นด้านผลกระทบ<br>ทางสังคมและวัฒนธรรม (ต่อ) | $\bar{X}$   | S.D.        | แปลผล           |
|-----|---|-------------|-------------|-----------------|
| 18  | คนในชุมชนมีการแข่งขันกันเองมากขึ้น                  | 3.71        | .795        | เห็นด้วย        |
|     | ค่าเฉลี่ย   | 3.76        | .610        | เห็นด้วย        |
|     | <b>รวมเฉลี่ย</b>                                    | <b>3.70</b> | <b>.546</b> | <b>เห็นด้วย</b> |
|     | <b>ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม</b>    |             |             |                 |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

#### ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อทางสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.70$ ) โดยความคิดเห็นในเชิงบวกอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.64$ ) โดยคนในชุมชนระบุว่าได้มีความเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน ในระดับเห็นด้วยในหัวข้อต่อไปนี้ คือ การท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเจริญให้กับคนในชุมชนและชุมชน ( $\bar{X} = 3.82$ ) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 3.75$ ) การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น ( $\bar{X} = 3.74$ ) การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ( $\bar{X} = 3.64$ ) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่างๆ ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 3.73$ ) และการท่องเที่ยวทำให้คนชุมชนนั้นเกิดการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้นกว่าเดิม ( $\bar{X} = 3.67$ ) แต่คนในชุมชนยังมีความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจว่าการท่องเที่ยวนั้นได้ช่วยทำให้คนชุมชนมีความสามัคคีกันมากขึ้น ( $\bar{X} = 3.12$ )

สำหรับความคิดเห็นเชิงลบต่อผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมที่มาจากการท่องเที่ยวของคนในชุมชนเกาะลันตานับว่าอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.76$ ) เช่นกัน โดยที่คนในชุมชนระบุว่ามีความเห็นด้วยในหัวข้อ การท่องเที่ยวทำให้สมาชิกในชุมชนลอกเลียนแบบวัฒนธรรมของ

นักท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 3.79$ ) การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชน ( $\bar{X} = 3.60$ ) การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนย้ายถิ่นฐานเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ( $\bar{X} = 3.77$ ) การท่องเที่ยวทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนนั้นเปลี่ยนแปลงไป ( $\bar{X} = 3.79$ ) การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ขึ้นในพื้นที่ ( $\bar{X} = 3.82$ ) ค่านิยมความเชื่อ พฤติกรรมในการบริโภคของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ( $\bar{X} = 3.70$ ) วัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในชุมชนสูญหายไป ( $\bar{X} = 3.75$ ) การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันขึ้นในชุมชน ( $\bar{X} = 3.76$ ) เกิดปัญหาการหลอกลวงเอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 3.92$ ) ประเพณีและการแต่งกายของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ( $\bar{X} = 3.72$ ) และคนในชุมชนมีการแข่งขันกันเองมากขึ้น ( $\bar{X} = 3.71$ ) เป็นต้น

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านสิ่งแวดล้อม

| ข้อ            | ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล    |
|----------------|--|-----------|-------|----------|
| <b>เชิงบวก</b> |  |           |       |          |
| 2              | การท่องเที่ยวทำให้ท่านร่วมมือกันกับชุมชนในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม | 3.28      | 1.042 | ไม่แน่ใจ |
| 4              | การท่องเที่ยวทำให้ท่านตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชน              | 3.39      | 1.020 | ไม่แน่ใจ |
| 6              | ท่านเอาใจใส่ในการดูแล และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากยิ่งขึ้น              | 3.31      | 1.007 | ไม่แน่ใจ |
|                | ค่าเฉลี่ย  | 3.32      | .911  | ไม่แน่ใจ |

ตาราง 14 (ต่อ)

| ข้อ   | ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม   | $\bar{X}$   | S.D.        | แปลผล           |
|---|--|-------------|-------------|-----------------|
| <b>เชิงลบ</b>                               |  |             |             |                 |
| 1   | การท่องเที่ยวทำให้เกิดมลภาวะในชุมชน                                | 3.93        | .810        | เห็นด้วย        |
| 3   | การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน | 3.73        | .825        | เห็นด้วย        |
| 5   | การท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น            | 3.73        | .800        | เห็นด้วย        |
|   | ค่าเฉลี่ย  | 3.80        | .686        | เห็นด้วย        |
|   | <b>รวมเฉลี่ย</b>   | <b>3.56</b> | <b>.620</b> | <b>เห็นด้วย</b> |
| <b>ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม</b> |  |             |             |                 |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

#### ความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.56$ ) โดยในเชิงบวกอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ ( $\bar{X} = 3.32$ ) กล่าวคือ ชุมชนไม่แน่ใจว่าการท่องเที่ยวจะทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม ( $\bar{X} = 3.28$ ) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชน ( $\bar{X} = 3.39$ ) และไม่แน่ใจว่าการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการเอาใจใส่ในการดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากยิ่งขึ้น ( $\bar{X} = 3.31$ )

ในส่วนของความคิดเห็นเชิงลบต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมนั้น นับว่าอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ( $\bar{X} = 3.80$ ) คือ การท่องเที่ยวทำให้เกิดมลภาวะในชุมชน ( $\bar{X} = 3.93$ )



การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ( $\bar{X} = 3.73$ ) และการท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น ( $\bar{X} = 3.73$ ) เป็นต้น

**ตอนที่ 3** การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่  
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ตาราง 15** แสดงภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่  
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

| ข้อ              | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน<br>ในการพัฒนาการท่องเที่ยว         | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล       |
|------------------|---|-------------|--------------|-------------|
| 1                | ชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับ<br>การท่องเที่ยว      | 2.58        | 1.125        | น้อย        |
| 2                | ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว                   | 2.54        | 1.158        | น้อย        |
| 3                | ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมใน<br>การพัฒนาการท่องเที่ยว | 2.72        | 1.083        | ปานกลาง     |
| 4                | ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนา<br>การท่องเที่ยว       | 2.40        | 1.096        | น้อย        |
| 5                | ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลด้าน<br>การท่องเที่ยว      | 2.33        | 1.158        | น้อย        |
| <b>ค่าเฉลี่ย</b> |   | <b>2.51</b> | <b>1.059</b> | <b>น้อย</b> |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ของคนในชุมชน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถพิจารณารายด้านได้ดังนี้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.58$ ) ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.54$ ) ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.40$ ) และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลด้านการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.33$ ) อยู่ในระดับน้อย สำหรับในด้านของการปฏิบัติกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.72$ )

ตาราง 16 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

| ข้อ | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว | $\bar{X}$ | S.D.  | แปรผล   |
|-----|---|-----------|-------|---------|
| 1   | การสำรวจและเก็บข้อมูล   | 2.64      | 1.165 | ปานกลาง |
| 2   | การศึกษาสาเหตุของปัญหา  | 2.57      | 1.175 | น้อย    |
| 3   | การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดประเด็นปัญหาขึ้น                       | 2.51      | 1.197 | น้อย    |
| 4   | อำนวยความสะดวกในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น                        | 2.62      | 1.253 | ปานกลาง |
| 5   | ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการค้นหาปัญหา       | 2.58      | 1.123 | น้อย    |
| 6   | ร่วมประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินการ                          | 2.54      | 1.226 | น้อย    |
|     | ค่าเฉลี่ย   | 2.58      | 1.125 | น้อย    |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.58$ ) กล่าวคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการในระดับน้อยในหัวข้อต่อไปนี้

การศึกษสาเหตุของปัญหา ( $\bar{X} = 2.57$ ) การวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และกำหนดประเด็นปัญหาขึ้น ( $\bar{X} = 2.51$ ) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการค้นหาปัญหา ( $\bar{X} = 2.58$ ) ร่วมประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินการต่างๆ ( $\bar{X} = 2.54$ ) และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการในระดับปานกลาง คือ การสำรวจและการเก็บข้อมูลต่างๆ ( $\bar{X} = 2.64$ ) การอำนวยความสะดวกในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น ( $\bar{X} = 2.62$ ) เป็นต้น

ตาราง 17 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว

| ข้อ | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน<br>ในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว | $\bar{X}$ | S.D.  | แปรผล   |
|-----|--|-----------|-------|---------|
| 1   | ร่วมวางกฎระเบียบของแต่ละกิจกรรม                            | 2.58      | 1.196 | น้อย    |
| 2   | อำนวยความสะดวกในการวางแผนกิจกรรมต่างๆ                      | 2.61      | 1.228 | ปานกลาง |
| 3   | สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการวางแผน                 | 2.54      | 1.256 | น้อย    |
| 4   | เขียน และจัดทำแผนกิจกรรมต่างๆ                              | 2.53      | 1.231 | น้อย    |
| 5   | แสดงความคิดเห็นในการวางแผน                                 | 2.51      | 1.285 | น้อย    |
| 6   | ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ<br>วางแผน     | 2.46      | 1.231 | น้อย    |
|     | ค่าเฉลี่ย  | 2.54      | 1.158 | น้อย    |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

ในด้านของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.54$ ) เมื่อมีการพิจารณารายด้าน พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางกฎระเบียบ ( $\bar{X} = 2.58$ ) สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการวางแผน ( $\bar{X} = 2.54$ ) เขียนและจัดทำแผนกิจกรรมต่างๆ ( $\bar{X} = 2.53$ ) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผน ( $\bar{X} = 2.51$ ) และการประสานงานกับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในเกณฑ์น้อย ( $\bar{X} = 2.46$ ) สำหรับในด้านของการอำนวยความสะดวกในการวางแผนนั้นถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.61$ )

ตาราง 18 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

| ข้อ | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรม                                     | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล   |
|-----|---|-----------|-------|---------|
| 1   | ปฏิบัติตามแผนหรือกิจกรรม  | 2.79      | 1.124 | ปานกลาง |
| 2   | ชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรม   | 2.72      | 1.166 | ปานกลาง |
| 3   | อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรม   | 2.77      | 1.110 | ปานกลาง |
| 4   | ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม                                      | 2.65      | 1.172 | ปานกลาง |
| 5   | ให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งจัดหางบประมาณในการปฏิบัติงาน | 2.65      | 1.902 | ปานกลาง |
|     | ค่าเฉลี่ย   | 2.72      | 1.083 | ปานกลาง |

|        |             |         |                      |
|--------|-------------|---------|----------------------|
| โดยที่ | 1.00 – 1.80 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|        | 1.81 – 2.60 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |
|        | 2.61 – 3.40 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |
|        | 3.41 – 4.20 | หมายถึง | เห็นด้วย             |
|        | 4.21 – 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ( $\bar{X} = 2.72$ ) ทั้งในด้านของการปฏิบัติตามแผน หรือกิจกรรม ( $\bar{X} = 2.79$ ) การชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรม ( $\bar{X} = 2.72$ ) การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรม ( $\bar{X} = 2.77$ ) การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ( $\bar{X} = 2.65$ ) และการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ( $\bar{X} = 2.65$ ) เป็นต้น

ตาราง 19 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

| ข้อ    | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน<br>ในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว |         | $\bar{X}$            | S.D.  | แปลผล |
|--------|--|---------|----------------------|-------|-------|
| 1      | ร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น                             |         | 2.52                 | 1.199 | น้อย  |
| 2      | ร่วมกำหนดแผนงาน หรือ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว                  |         | 2.44                 | 1.176 | น้อย  |
| 3      | ร่วมเลือกกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว                         |         | 2.38                 | 1.194 | น้อย  |
| 4      | ร่วมกำหนด คัดเลือก บุคลากรในการปฏิบัติกิจกรรม                      |         | 2.39                 | 1.190 | น้อย  |
| 5      | ร่วมตัดสินใจในการวางกฎระเบียบของกิจกรรมต่างๆ                       |         | 2.37                 | 1.161 | น้อย  |
| 6      | วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน  |         | 2.31                 | 1.107 | น้อย  |
|        | ค่าเฉลี่ย  |         | 2.40                 | 1.096 | น้อย  |
| โดยที่ | 1.00 – 1.80  | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |       |       |
|        | 1.81 – 2.60  | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย          |       |       |
|        | 2.61 – 3.40  | หมายถึง | ไม่แน่ใจ             |       |       |
|        | 3.41 – 4.20  | หมายถึง | เห็นด้วย             |       |       |
|        | 4.21 – 5.00  | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |       |       |

เมื่อมีการพิจารณาถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ในภาพรวมนั้นชุมชนมีส่วนร่วมในด้านดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์น้อย ( $\bar{X} = 2.40$ ) ซึ่งจะเห็นว่าในทุกๆ ด้านนั้น ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ( $\bar{X} = 2.52$ ) ร่วมกำหนดแผนงาน หรือ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.44$ ) ร่วมเลือกกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.38$ ) ร่วมกำหนด คัดเลือก บุคลากรในการปฏิบัติกิจกรรม ( $\bar{X} = 2.39$ ) ร่วมตัดสินใจในการวางกฎระเบียบของกิจกรรมต่างๆ ( $\bar{X} = 2.37$ ) และการร่วมตัดสินใจในการสรุปผลการดำเนินงาน ( $\bar{X} = 2.31$ ) เป็นต้น

ตาราง 20 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามและประเมินผล  
ด้านการท่องเที่ยว

| ข้อ    | ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน<br>ในการติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยว | $\bar{X}$ | S.D.                 | แปลผล |
|--------|--|-----------|----------------------|-------|
| 1      | ร่วมประเมินผลแผนงานและกิจกรรม  | 2.40      | 1.227                | น้อย  |
| 2      | ติดตามและหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน                             | 2.38      | 1.274                | น้อย  |
| 3      | การประเมินผลการทำงานตามแผนในรอบปีที่ผ่านมา                             | 2.33      | 1.239                | น้อย  |
| 4      | วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน                                   | 2.33      | 1.251                | น้อย  |
| 5      | อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนการประเมินผล                            | 2.34      | 1.248                | น้อย  |
| 6      | ควบคุมกฎเกณฑ์และมาตรการด้านการท่องเที่ยว                               | 2.20      | 1.134                | น้อย  |
|        | ค่าเฉลี่ย  | 2.33      | 1.158                | น้อย  |
| โดยที่ | 1.00 – 1.80  | หมายถึง   | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |       |
|        | 1.81 – 2.60  | หมายถึง   | ไม่เห็นด้วย          |       |
|        | 2.61 – 3.40  | หมายถึง   | ไม่แน่ใจ             |       |
|        | 3.41 – 4.20  | หมายถึง   | เห็นด้วย             |       |
|        | 4.21 – 5.00  | หมายถึง   | เห็นด้วยอย่างยิ่ง    |       |

สำหรับในด้านสุดท้าย พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ( $\bar{X} = 2.33$ ) และเมื่อพิจารณารายข้อก็พบว่า ในทุกข้อ ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ การร่วมประเมินผลกิจกรรม ( $\bar{X} = 2.40$ ) การติดตามและหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน ( $\bar{X} = 2.38$ ) การประเมินผลการทำงานตามแผนในรอบปีที่ผ่านมา ( $\bar{X} = 2.33$ ) การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ( $\bar{X} = 2.33$ ) การอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนการประเมินผล ( $\bar{X} = 2.34$ ) และการควบคุมกฎเกณฑ์และมาตรการด้านการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.20$ ) เป็นต้น

**ตอนที่ 4** การวิเคราะห์ภาพรวมของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ตาราง 21** แสดงภาพรวมของความพึงพอใจ

| ความคิดเห็น | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------|-------|--------|
| พึงพอใจ     | 303   | 78.7   |
| ไม่พึงพอใจ  | 82    | 21.3   |
| รวม         | 385   | 100    |

จากตารางแสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ถึงร้อยละ 78.7 มีเพียงร้อยละ 21.3 เท่านั้นที่ไม่พึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่

**ตอนที่ 5** สรุปผลความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะของชุมชน ที่มีต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

**ตาราง 22** แสดงการจัดอันดับของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มากที่สุดไปยัง  
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น้อยที่สุด

| อันดับที่ | ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ   |
|-----------|--|
| 1         | ควรมีการสร้างสะพานระหว่างเกาะลันตาน้อยและเกาะลันตาใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว       |
| 2         | ควรมีการประชาสัมพันธ์พื้นที่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักเกาะลันตาเท่าที่ควร                 |
| 3         | ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ รวมถึงคนในชุมชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา |

## ตาราง 22 (ต่อ)

| อันดับที่ | ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ  |
|-----------|---|
| 4         | ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว (Low-Season) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาเที่ยวในช่วงดังกล่าว และทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น |
| 5         | ควรมีการปรับปรุงถนนหนทางภายในเกาะลันตา เพื่อความปลอดภัยของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว  |
| 6         | ภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์และบอกกล่าวถึงระยะเวลาและสถานที่ในการจัดประชุม  |
| 7         | ควรมีการจัดทำป้ายบอกทาง หรือป้ายประจำแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับทราบ   |
| 8         | ควรมีการกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดการอนุรักษ์ และรักษาสิ่งแวดล้อมตลอดจน ทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่  |
| 9         | ควรมีมาตรการควบคุมสิ่งปลูกสร้างและอาคารต่างๆ เช่น ไม่ให้เข้าใกล้ชายหาด มากเกินไป และจำกัดระดับความสูงของอาคาร เพื่อไม่ก่อให้เกิดการบดบังทัศนียภาพ   |
| 10        | ควรมีมาตรการในการควบคุมราคาสินค้า โดยเฉพาะร้านค้าริมชายหาดที่มีราคา สูงกว่าปกติทั่วไป   |

จากตารางแสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตาของคนในชุมชน โดยผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าว มาจัดเรียงเป็นลำดับตามความต้องการจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด ซึ่งสิ่งที่ชุมชนอยากให้ภาครัฐบาลพัฒนามากที่สุด คือ การสร้างสะพานระหว่างเกาะลันตาน้อยและเกาะลันตาใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์พื้นที่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และทุกฝ่ายควรมีการร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น



## ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

### ตาราง 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

| ความสัมพันธ์                                 | จำนวน | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ <sup>๑</sup> | Sig. (2-tailed) |
|--|-------|--|-----------------|
| ผลกระทบจากการท่องเที่ยว                      | 385   | .140**                                 | .006            |
| การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว | 385   |  |                 |

\*\* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .140 อยู่ที่ .006 ซึ่งน้อยกว่า แอลฟา .05 ที่ตั้งไว้จึงยอมรับสมมติฐาน นั่นคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนในทางบวก แต่ทั้งนี้แล้วระดับความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรถือว่าอยู่ในระดับต่ำ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ       |      | $\bar{X}$ | S.D. | t     | P-value |
|---------------------------------|------|-----------|------|-------|---------|
| ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว |      |           |      |       |         |
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>             |      |           |      |       |         |
| เพศ                             |      |           |      | .251  | .802    |
| ชาย                             | 3.74 | .569      |      |       |         |
| หญิง                            | 3.75 | .567      |      |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>     |      |           |      |       |         |
| เพศ                             |      |           |      | .113  | .910    |
| ชาย                             | 3.70 | .550      |      |       |         |
| หญิง                            | 3.69 | .544      |      |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>          |      |           |      |       |         |
| เพศ                             |      |           |      | 2.528 | .012*   |
| ชาย                             | 3.64 | .621      |      |       |         |
| หญิง                            | 3.48 | .612      |      |       |         |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งจะเห็นว่าเพศชายมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าเพศหญิง

ตาราง 25 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ  
จากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|--|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 2.113             | 4   | .528           | 1.652 | .161    |
| ภายในกลุ่ม   | 121.537           | 380 | .320           |       |         |
| รวม  | 123.650           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>                                  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 1.307             | 4   | .327           | 1.097 | .358    |
| ภายในกลุ่ม   | 113.204           | 380 | .298           |       |         |
| รวม  | 114.511           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>                                       |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 1.331             | 4   | .333           | .862  | .487    |
| ภายในกลุ่ม   | 146.603           | 380 | .386           |       |         |
| รวม  | 147.934           | 384 |                |       |         |

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ  
จากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|--|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 7.661             | 7   | 1.094          | 3.557 | .001**  |
| ภายในกลุ่ม   | 115.989           | 377 | .308           |       |         |
| รวม  | 123.650           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>                                  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 8.328             | 7   | 1.190          | 4.224 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม   | 106.183           | 377 | .282           |       |         |
| รวม  | 114.511           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>                                       |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 9.222             | 7   | 1.317          | 3.581 | .001**  |
| ภายในกลุ่ม   | 138.712           | 377 | .368           |       |         |
| รวม  | 147.934           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตสัหายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ  
ด้านเศรษฐกิจ

| อาชีพ                     | นิสิต/   |          | พนักงาน                   |        | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว |               | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง | อื่นๆ |
|---------------------------|----------|----------|---------------------------|--------|--------------------------|---------------|---------------|---------|-------|-------|
|                           | นักศึกษา | นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | โรงแรม | ธุรกิจส่วนตัว            | ธุรกิจส่วนตัว |               |         |       |       |
| นิสิต/นักศึกษา            | 3.45     | -        | .1526                     | .3734* | .2996*                   | .4452*        | .0399         | .3192*  | .3962 |       |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.60     | -        | -                         | .2208  | .1470                    | .2927*        | .1127         | .1667   | .2437 |       |
| พนักงานโรงแรม             | 3.83     | -        | -                         | -      | .0738                    | 0.718         | .3335         | .0541   | .0229 |       |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.75     | -        | -                         | -      | -                        | .1457         | .2597         | .0197   | .0967 |       |
| รับจ้างทั่วไป             | 3.90     | -        | -                         | -      | -                        | -             | .4053*        | .1260   | .0490 |       |
| เกษตรกร                   | 3.50     | -        | -                         | -      | -                        | -             | -             | .2793   | .3583 |       |
| ประมง                     | 3.77     | -        | -                         | -      | -                        | -             | -             | -       | .0770 |       |
| อื่นๆ                     | 3.85     | -        | -                         | -      | -                        | -             | -             | -       | -     |       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นพนักงานโรงแรม คำขาย/ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป และอาชีพประมง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากกว่า

สำหรับคู่ที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนิสิต/นักศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ในขณะที่นิสิต/นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุด

ตาราง 28 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตยรายผู้เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

| อาชีพ                     | นิตย/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง  | อื่นๆ  |
|---------------------------|-------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|--------|--------|
| นิตย/นักศึกษา             | 3.52              | -                         | .1896             | .1545                    | .3426*        | .3945*  | .2210  | .3955* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.58              | -                         | .1333             | .0982                    | .2863*        | .4509*  | .1646  | .3392  |
| พนักงานโรงแรม             | 3.71              | -                         | -                 | .0351                    | .1530         | .5842*  | .0313  | .2059  |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.68              | -                         | -                 | -                        | .1881*        | .5491*  | .0664  | .2410  |
| รับจ้างทั่วไป             | 3.87              | -                         | -                 | -                        | -             | .7372*  | .1217  | .0529  |
| เกษตรกร                   | 3.13              | -                         | -                 | -                        | -             | -       | .6155* | .7900* |
| ประมง                     | 3.74              | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -      | .1746  |
| อื่นๆ                     | 3.92              | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -      | -      |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05





กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด ในขณะที่อาชีพเกษตรมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด



ตาราง 29 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตยรายผู้เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม

| อาชีพ                     | นิติต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/ธุรกิจ<br>ส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง  | อื่นๆ  |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|--------|--------|
| นิติต/นักศึกษา            | 3.51               | -                         | .2457             | .0638                    | .1007         | .1922   | .2581  | .4734* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.75               | -                         | -                 | .1819                    | .3464*        | .0534   | .5038* | .2277  |
| พนักงานโรงแรม             | 3.57               | 3.75                      | 3.57              | 3.41                     | 3.70          | 3.25    | 3.42   | 3.98   |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.41               | 3.70                      | 3.25              | 3.42                     | 3.98          | 3.70    | 3.42   | 3.98   |
| รับจ้างทั่วไป             | 3.70               | 3.25                      | 3.42              | 3.98                     | 3.70          | 3.25    | 3.42   | 3.98   |
| เกษตรกร                   | 3.25               | 3.42                      | 3.98              | 3.70                     | 3.25          | 3.42    | 3.98   | 3.98   |
| ประมง                     | 3.42               | 3.98                      | 3.70              | 3.25                     | 3.42          | 3.98    | 3.70   | 3.98   |
| อื่นๆ                     | 3.98               | 3.70                      | 3.25              | 3.42                     | 3.98          | 3.70    | 3.25   | 3.98   |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



ตาราง 30 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ  
จากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|--|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 5.146             | 3   | 1.715          | 5.515 | .001**  |
| ภายในกลุ่ม   | 118.504           | 381 | .311           |       |         |
| รวม  | 123.650           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>                                  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 5.867             | 3   | 1.956          | 6.858 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม   | 108.644           | 381 | .285           |       |         |
| รวม  | 114.511           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>                                       |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 2.557             | 3   | .852           | 2.233 | .084    |
| ภายในกลุ่ม   | 145.378           | 381 | .382           |       |         |
| รวม  | 147.934           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 31

ตาราง 31 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพ ด้านเศรษฐกิจ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส   | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย  |
|-----------------|-----------|------|--------|---------------------|--------|
|                 |           | 3.63 | 3.78   | 4.23                | 3.67   |
| โสด             | 3.63      | -    | .1467* | .5980*              | .0469  |
| สมรส            | 3.78      |      | -      | .4513*              | .0998  |
| แยกกันอยู่/หย่า | 4.23      |      |        | -                   | .5510* |
| หม้าย           | 3.67      |      |        |                     | -      |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส และสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสดถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุด

ตาราง 32 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพ ด้านสังคม และวัฒนธรรม

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส   | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย  |
|-----------------|-----------|------|--------|---------------------|--------|
|                 |           | 3.56 | 3.74   | 4.16                | 3.54   |
| โสด             | 3.56      | -    | .1813* | .5931*              | .0848  |
| สมรส            | 3.74      |      | -      | .4118*              | .2061  |
| แยกกันอยู่/หย่า | 4.16      |      |        | -                   | .6179* |
| หม้าย           | 3.54      |      |        |                     | -      |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส และสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพหม้ายถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด

ตาราง 33 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ<br>ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|--|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 2.180             | 5   | .436           | 1.360 | .238    |
| ภายในกลุ่ม   | 121.470           | 379 | .321           |       |         |
| รวม  | 123.650           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>                                  |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | .627              | 5   | .125           | .417  | .837    |
| ภายในกลุ่ม   | 113.884           | 379 | .300           |       |         |
| รวม  | 114.511           | 384 |                |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>                                       |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 2.987             | 5   | .597           | 1.562 | .170    |
| ภายในกลุ่ม   | 144.947           | 379 | .382           |       |         |
| รวม  | 147.934           | 384 |                |       |         |

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว | Sum of Squares | df  | Mean Square | F     | P-value |
|--|----------------|-----|-------------|-------|---------|
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>                                      |                |     |             |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 11.314         | 5   | 2.263       | 7.634 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม   | 112.336        | 379 | .296        |       |         |
| รวม  | 123.650        | 384 |             |       |         |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>                              |                |     |             |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 13.057         | 5   | 2.611       | 9.756 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม   | 101.454        | 379 | .268        |       |         |
| รวม  | 114.511        | 384 |             |       |         |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>                                   |                |     |             |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม   | 11.081         | 5   | 2.216       | 6.137 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม   | 136.853        | 379 | .361        |       |         |
| รวม  | 147.934        | 384 |             |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 35



ตาราง 35 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตสิก รายผู้เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ

| ระดับการศึกษา                   | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษาตอนต้น | มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|---------------------------------|------------|------------------|---------------------------------|-------------------------|-----------|------------------|
| ประถมศึกษา                      | 4.18       | 3.78             | 3.64                            | 3.71                    | 3.63      | 3.59             |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                | 3.78       | .3930*           | .5383*                          | .4635*                  | .5440*    | .5826*           |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | 3.64       | -                | .1452                           | .0705                   | .1510     | .1896            |
| อนุปริญญา หรือเทียบเท่า         | 3.71       | -                | -                               | .0746                   | .0058     | .0444            |
| ปริญญาตรี                       | 3.63       | -                | -                               | -                       | .0804     | .1190            |
| สูงกว่าปริญญาตรี                | 3.59       | -                | -                               | -                       | -         | .0386            |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุด



ตาราง 36 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจ็ลยรายผู้เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทกพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม

| ระดับการศึกษา                  | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษาตอนต้น | มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า | อนุปริญญาหรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|--------------------------------|------------|------------------|--------------------------------|------------------------|-----------|------------------|
| ประถมศึกษา                     | 4.11       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |
| มัธยมศึกษาตอนต้น               | 3.84       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |
| มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า | 3.58       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |
| อนุปริญญาหรือเทียบเท่า         | 3.57       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |
| ปริญญาตรี                      | 3.59       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |
| สูงกว่าปริญญาตรี               | 3.54       | 3.84             | 3.58                           | 3.57                   | 3.59      | 3.54             |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมมากกว่า

ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด



ตาราง 37 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตสิก รายผู้เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม

| ระดับการศึกษา                   | x    | มัธยมศึกษา |            | มัธยมศึกษาตอนต้น |                                 | มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า |                  | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|---------------------------------|------|------------|------------|------------------|---------------------------------|---------------------------------|------------------|-----------|------------------|
|                                 |      | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษา | มัธยมศึกษาตอนต้น | มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | สูงกว่าปริญญาตรี |           |                  |
| ประถมศึกษา                      | 3.98 | -          | 3.98       | 3.43             | 3.64                            | 3.49                            | 3.48             | 3.52      |                  |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                | 3.43 |            |            | .5454*           | .3369*                          | .4905*                          | .4997*           | .4602*    |                  |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า | 3.64 |            |            | -                | .2085*                          | .0549                           | .0456            | .0852     |                  |
| ปริญญาตรี                       | 3.49 |            |            |                  | -                               | .1535                           | .1628            | .1233     |                  |
| สูงกว่าปริญญาตรี                | 3.52 |            |            |                  |                                 |                                 | .0093            | .0303     |                  |
| สูงกว่าปริญญาตรี                | 3.52 |            |            |                  |                                 |                                 | -                | .0395     | -                |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

สรุป พบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อาชีพ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งสามด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในขณะที่ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ คือ สถานภาพที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรมเท่านั้นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศที่ต่างกันนั้น ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เท่านั้น แต่ในด้านของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมนั้น พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุดท้ายปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ คือ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน สามารถแสดงได้ดังนี้

**ตาราง 38 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ**

| ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว | $\bar{X}$ | S.D.  | t    | P-value |
|---|-----------|-------|------|---------|
| เพศ   |           |       | -800 | .424    |
| ชาย   | 2.47      | 1.073 |      |         |
| หญิง  | 2.56      | 1.046 |      |         |

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากตารางแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามเพศ ดังแสดงในตาราง 39

ตาราง 39 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
เป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | $\bar{X}$ | S.D.  | t     | P-value |
|---|-----------|-------|-------|---------|
| 1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา                   |           |       | .635  | .526    |
| เพศชาย  | 2.54      | 1.154 |       |         |
| เพศหญิง   | 2.61      | 1.097 |       |         |
| 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน                       |           |       | .804  | .422    |
| เพศชาย  | 2.49      | 1.159 |       |         |
| เพศหญิง   | 2.59      | 1.158 |       |         |
| 3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม               |           |       | .575  | .566    |
| เพศชาย  | 2.68      | 1.058 |       |         |
| เพศหญิง   | 2.75      | 1.109 |       |         |
| 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ                     |           |       | .573  | .567    |
| เพศชาย  | 2.37      | 1.114 |       |         |
| เพศหญิง   | 2.44      | 1.080 |       |         |
| 5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล           |           |       | 1.159 | 2.47    |
| เพศชาย  | 2.26      | 1.169 |       |         |
| เพศหญิง   | 2.40      | 1.144 |       |         |

จากตารางพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ



ตาราง 40 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
จำแนกตามอายุ

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว |              | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F      | P-value |
|---|--------------|-------------------|-----|----------------|--------|---------|
|   | ระหว่างกลุ่ม | 46.161            | 4   | 11.540         | 11.400 | .000**  |
| อายุ  | ภายในกลุ่ม   | 384.693           | 380 | 1.012          |        |         |
|   | รวม          | 430.864           | 384 |                |        |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ  
Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงใน  
ตาราง 41

ตาราง 41 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการ  
พัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.37          | 2.42     | 2.77     | 2.59     | 2.64     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.37      | -             | 1.0491*  | 1.3950*  | 1.2110*  | 1.2666*  |
| 20-30 ปี      | 2.42      |               | -        | 0.3459*  | 0.1619   | 0.2175   |
| 31-40 ปี      | 2.77      |               |          | -        | 0.1840   | 0.1218   |
| 41-50 ปี      | 2.59      |               |          |          | -        | 0.0556   |
| 51-60 ปี      | 2.64      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และอายุระหว่าง 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี

สำหรับคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามอายุ ดังแสดงในตาราง 42

**ตาราง 42 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ**

| ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of Squares | df  | Mean Square | F      | P-value |
|---|----------------|-----|-------------|--------|---------|
| <b>1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา</b>        |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 48.579         | 4   | 12.149      | 10.543 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 437.892        | 380 | 1.152       |        |         |
| รวม   | 486.490        | 384 |             |        |         |
| <b>2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</b>            |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 47.010         | 4   | 11.753      | 9.540  | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 468.153        | 380 | 1.232       |        |         |
| รวม   | 515.163        | 384 |             |        |         |
| <b>3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม</b>    |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 53.415         | 4   | 13.354      | 12.791 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 396.726        | 380 | 1.044       |        |         |
| รวม   | 450.140        | 384 |             |        |         |

ตาราง 42 (ต่อ)

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|---|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</b>              |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 39.269            | 4   | 9.817          | 8.831 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 422.453           | 380 | 1.112          |       |         |
| รวม   | 461.722           | 384 |                |       |         |
| <b>5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล</b>    |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 44.456            | 4   | 11.114         | 8.981 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 470.265           | 380 | 1.238          |       |         |
| รวม   | 514.721           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 43

ตาราง 43 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการค้นหาปัญหา จำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.42          | 2.46     | 2.82     | 2.69     | 2.73     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.42      | -             | 1.0428*  | 1.4027*  | 1.2748   | 1.3182*  |
| 20-30 ปี      | 2.46      |               | -        | .3644*   | 0.2320   | 0.2754   |
| 31-40 ปี      | 2.82      |               |          | -        | 0.1324   | 0.0890   |
| 41-50 ปี      | 2.69      |               |          |          | -        | 0.0434   |
| 51-60 ปี      | 2.73      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการค้นหาปัญหาแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี และอายุระหว่าง 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหามากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการค้นหาปัญหาแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหามากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาน้อยที่สุด

ตาราง 44 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการวางแผนด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.36          | 2.49     | 2.78     | 2.59     | 2.69     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.36      | -             | 1.1249*  | 1.4187*  | 1.2260*  | 1.3263*  |
| 20-30 ปี      | 2.49      |               | -        | 0.2939*  | 0.1011   | 0.2014   |
| 31-40 ปี      | 2.78      |               |          | -        | 0.1927   | 0.0924   |
| 41-50 ปี      | 2.59      |               |          |          | -        | 0.1003   |
| 51-60 ปี      | 2.69      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด

ตาราง 45 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.51          | 2.61     | 3.01     | 2.80     | 2.75     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.51      | -             | 1.1055*  | 1.5010*  | 1.2968*  | 1.2475*  |
| 20-30 ปี      | 2.61      |               | -        | 0.3955*  | 0.1913   | 0.1419   |
| 31-40 ปี      | 3.01      |               |          | -        | 0.2042   | 0.2536   |
| 41-50 ปี      | 2.80      |               |          |          | -        | 0.0494   |
| 51-60 ปี      | 2.75      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด

ตาราง 46 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.33          | 2.34     | 2.62     | 2.48     | 2.53     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.33      | -             | 1.0060*  | 1.2873*  | 1.1469*  | 1.1970*  |
| 20-30 ปี      | 2.34      |               | -        | 0.2813*  | 0.1409   | 0.1910   |
| 31-40 ปี      | 2.62      |               |          | -        | 0.1404   | 0.0903   |
| 41-50 ปี      | 2.48      |               |          |          | -        | 0.0501   |
| 51-60 ปี      | 2.53      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวน้อยที่สุด

ตาราง 47 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ

| อายุ          | $\bar{X}$ | ต่ำกว่า 20 ปี | 20-30 ปี | 31-40 ปี | 41-50 ปี | 51-60 ปี |
|---------------|-----------|---------------|----------|----------|----------|----------|
|               |           | 1.26          | 2.22     | 2.62     | 2.32     | 2.50     |
| ต่ำกว่า 20 ปี | 1.26      | -             | 0.9663*  | 1.3606*  | 1.1104*  | 1.2440*  |
| 20-30 ปี      | 2.22      |               | -        | 0.3943*  | 0.1441   | 0.2778   |
| 31-40 ปี      | 2.62      |               |          | -        | 0.2502   | 0.1165   |
| 41-50 ปี      | 2.32      |               |          |          | -        | 0.1337   |
| 51-60 ปี      | 2.50      |               |          |          |          | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลน้อยที่สุด



ตาราง 48 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
จำแนกตามอาชีพ

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว |              | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F      | P-value |
|---|--------------|-------------------|-----|----------------|--------|---------|
|   | ระหว่างกลุ่ม | 95.484            | 7   | 13.641         | 15.334 | .000*   |
| อาชีพ   | ภายในกลุ่ม   | 335.370           | 377 | .890           |        |         |
|   | รวม          | 430.854           | 384 |                |        |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ  
Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงใน  
ตาราง 49

ตาราง 49 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

| อาชีพ                     | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ   |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|---------|
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.62               | -                         | 1.4760*           | 0.9952*                  | 0.6718*       | 0.0177  | 0.4039  | 1.3643* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.10               | -                         | 0.4808*           | 0.887                    | 0.8042*       | 1.4583* | 1.0721* | 0.118   |
| พนักงานโรงแรม             | 2.62               | -                         | -                 | 0.3921*                  | 0.3234*       | 0.9775* | 0.5913* | 0.3690  |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.01               | -                         | -                 | -                        | 0.7155*       | 1.3696* | 0.9834* | 0.0231  |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.30               | -                         | -                 | -                        | -             | 0.6541* | 0.2679  | 0.6924* |
| เกษตรกร                   | 1.64               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | 0.3862  | 1.3465* |
| ประมง                     | 2.02               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | 0.9603* |
| อื่นๆ                     | 2.98               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง

สำหรับคู่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามอาชีพ ดังแสดงในตาราง 50

ตาราง 50 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

| ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of Squares | df  | Mean Square | F      | P-value |
|---|----------------|-----|-------------|--------|---------|
| <b>1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา</b>        |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 106.474        | 7   | 15.211      | 15.090 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 380.015        | 377 | 1.008       |        |         |
| รวม   | 486.490        | 384 |             |        |         |
| <b>2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</b>            |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 105.758        | 7   | 15.108      | 13.912 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 409.406        | 377 | 1.086       |        |         |
| รวม   | 515.163        | 384 |             |        |         |
| <b>3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม</b>    |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 87.716         | 7   | 12.542      | 13.050 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 362.343        | 377 | .961        |        |         |
| รวม   | 450.140        | 384 |             |        |         |
| <b>4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</b>          |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 89.716         | 7   | 12.817      | 12.989 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                    | 372.006        | 377 | .987        |        |         |
| รวม   | 461.140        | 384 |             |        |         |

ตาราง 50 (ต่อ)

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F      | P-value |
|---|-------------------|-----|----------------|--------|---------|
| <b>5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล</b>    |                   |     |                |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 91.338            | 7   | 13.048         | 11.619 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 423.383           | 377 | 1.123          |        |         |
| รวม   | 514.721           | 384 |                |        |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง

ตาราง 51 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจตยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอาชีพ

| อาชีพ                     | $\bar{x}$ | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ   |
|---------------------------|-----------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|---------|
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.64      | -                  | 1.5436*                   | 0.9925*           | 1.4729*                  | 0.7288*       | 0.0382  | 0.4249  | 1.4544* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.18      | -                  | -                         | 0.5511*           | 0.0707                   | 0.8148*       | 1.5818* | 1.1188* | 0.0892  |
| พนักงานโรงแรม             | 2.63      | 1.64               | 3.18                      | 2.63              | 3.11                     | 2.37          | 1.60    | 2.06    | 3.09    |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.11      | -                  | -                         | -                 | -                        | 0.7441*       | 1.5111* | 1.0480* | 0.0185  |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.37      | -                  | -                         | -                 | -                        | -             | 0.7670* | 0.3040  | 0.7256* |
| เกษตรกร                   | 1.60      | -                  | -                         | -                 | -                        | -             | -       | 0.4631  | 1.4926* |
| ประมง                     | 2.06      | -                  | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | 1.0295* |
| อื่นๆ                     | 3.09      | -                  | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



มีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเกษตรกร

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง

สำหรับคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหาที่ต่างกันมากที่สุด คือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร





ตาราง 52 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจ้ลยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำนวนตามอาชีพ

| อาชีพ                     | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ   |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|---------|
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.59               | -                         | 1.1222*           | 1.4536*                  | 0.7026*       | 0.0232  | 0.4245  | 1.3324* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.15               | 3.15                      | 2.71              | 3.05                     | 2.30          | 1.62    | 2.02    | 2.92    |
| พนักงานโรงแรม             | 2.71               | -                         | 0.4358*           | 0.1044                   | 0.8554*       | 1.5348* | 1.1335* | 0.2256  |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.05               | -                         | -                 | 0.3315                   | 0.4196*       | 1.0990* | 0.6977* | 0.2101  |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.30               | -                         | -                 | -                        | 0.7510*       | 1.4305* | 1.0291* | 0.1212  |
| เกษตรกร                   | 1.62               | -                         | -                 | -                        | -             | 0.6794  | 0.2781  | 0.6298  |
| ประมง                     | 2.02               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | 0.4014  | 1.3093* |
| อื่นๆ                     | 2.92               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | 0.9097* |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ  
ประมง

โดยผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน  
พัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเป็นนิสิต/  
นักศึกษา เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด



ตาราง 53 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลเฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติการ  
จำแนกตามอาชีพ

| อาชีพ                     | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ    |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|----------|
| $\bar{x}$                 | 1.85               | 3.20                      | 2.74              | 3.24                     | 2.53          | 1.86    | 2.26    | 3.11     |
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.85               | 1.3558*                   | 0.8924*           | 1.3896*                  | 0.6895*       | 0.0112  | 0.4107  | 1.12623* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 3.20               | -                         | 0.4634*           | 0.0338                   | 0.6662*       | 1.3445* | 0.9451* | 0.0934*  |
| พนักงานโรงแรม             | 2.74               |                           | -                 | 0.4972*                  | 0.2029        | 0.8812* | 0.4817* | 0.3669   |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 3.24               |                           |                   | -                        | 0.7001*       | 1.378*  | 0.9789* | 0.1273   |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.53               |                           |                   |                          | -             | 0.6783* | 0.2788  | 0.5728   |
| เกษตรกร                   | 1.86               |                           |                   |                          |               | -       | 0.3995  | 1.2511*  |
| ประมง                     | 2.26               |                           |                   |                          |               |         | -       | 0.8517*  |
| อื่นๆ                     | 3.11               |                           |                   |                          |               |         |         | -        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง

โดยผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษา เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด



ตาราง 54 แสดงผลการเปรียบเทียบเจดีย์รายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

| อาชีพ                     | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ   |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|---------|
| $\bar{x}$                 | 1.58               | 2.95                      | 2.57              | 2.87                     | 2.16          | 1.57    | 1.90    | 3.00    |
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.58               | -                         | 1.3773*           | 1.2931*                  | 0.5806*       | 0.0106  | 0.3192  | 1.4228* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 2.95               | -                         | 0.3859            | 0.0842                   | 0.7967*       | 1.3879* | 1.0581* | 0.0455  |
| พนักงานโรงแรม             | 2.57               | -                         | -                 | 0.3017                   | 0.4108*       | 1.0020* | 0.6722* | 0.4314  |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 2.87               | -                         | -                 | -                        | 0.7126*       | 1.3037* | 0.9740* | 0.1296  |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.16               | -                         | -                 | -                        | -             | 0.5911  | 0.2614  | 0.8422* |
| เกษตรกร                   | 1.57               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | 0.3297  | 1.4333* |
| ประมง                     | 1.90               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | 1.1036* |
| อื่นๆ                     | 3.00               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานโรงแรม ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป และอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างทั่วไป ถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการตัดสินใจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นพนักงานโรงแรม รับจ้างทั่วไป เกษตรกร อาชีพประมง และอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างทั่วไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นพนักงานโรงแรม มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกร และอาชีพประมง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานโรงแรม เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพค้าขาย หรือทำธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกร และอาชีพประมง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเป็นเกษตรกร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว มีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเกษตรกร

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว



ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ  
ประมง

โดยผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว มีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจใน  
การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเป็น  
เกษตรกรเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยวน้อยที่สุด



ตาราง 55 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล  
จำแนกตามอาชีพ

| อาชีพ                     | นิสิต/<br>นักศึกษา | รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | พนักงาน<br>โรงแรม | ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว | รับจ้างทั่วไป | เกษตรกร | ประมง   | อื่นๆ   |
|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|--------------------------|---------------|---------|---------|---------|
| นิสิต/นักศึกษา            | 1.45               | -                         | 1.5453*           | 1.3273*                  | 0.6575*       | 0.1028  | 0.4402  | 1.3491* |
| รับราชการ/<br>รัฐวิสาหกิจ | 2.99               | 2.99                      | 2.42              | 2.77                     | 2.10          | 1.55    | 1.88    | 2.80    |
| พนักงานโรงแรม             | 2.42               | -                         | 0.9777*           | 0.2180                   | 0.8878*       | 1.4424* | 1.1050* | 0.1961  |
| ค้าขาย/<br>ธุรกิจส่วนตัว  | 2.77               | -                         | -                 | 0.3496                   | 0.3202        | 0.8748* | 0.5374* | 0.3715  |
| รับจ้างทั่วไป             | 2.10               | -                         | -                 | -                        | 0.6698*       | 1.2244* | 0.8870* | 0.0219  |
| เกษตรกร                   | 1.55               | -                         | -                 | -                        | -             | 0.5546  | 0.2172  | 0.6917  |
| ประมง                     | 1.88               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | 0.3374  | 1.2463* |
| อื่นๆ                     | 2.80               | -                         | -                 | -                        | -             | -       | -       | 0.9089* |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



ชั่วคราว ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประมง

โดยผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษาเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยว น้อยที่สุด

ตาราง 56 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ

| ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of Squares | df  | Mean Square | F     | P-value |
|---|----------------|-----|-------------|-------|---------|
| ระหว่างกลุ่ม                                  | 28.121         | 3   | 9.374       | 8.868 | .000*   |
| สถานภาพ                                       |                |     |             |       |         |
| ภายในกลุ่ม                                    | 402.733        | 381 | 1.057       |       |         |
| รวม   | 430.854        | 384 |             |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 57

ตาราง 57 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส    | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย   |
|-----------------|-----------|------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | 2.27 | 2.71    | 2.03                | 1.69    |
| โสด             | 2.27      | -    | 0.4856* | 0.1959              | 0.5305  |
| สมรส            | 2.71      |      | -       | 0.6815*             | 1.0161* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 2.03      |      |         | -                   | 0.3346  |
| หม้าย           | 1.69      |      |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ สถานภาพสมรสกับสถานภาพหม้าย ซึ่งนับว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามสถานภาพ ดังแสดงในตาราง 58

ตาราง 58 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
เป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|---|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา</b>            |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 27.625            | 3   | 9.217          | 7.654 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 485.838           | 381 | 1.204          |       |         |
| รวม   | 486.490           | 384 |                |       |         |
| <b>2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</b>                |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 34.904            | 3   | 11.635         | 9.230 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 480.259           | 381 | 1.261          |       |         |
| รวม   | 515.163           | 384 |                |       |         |
| <b>3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม</b>        |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 28.611            | 3   | 9.537          | 8.620 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 421.530           | 381 | 1.106          |       |         |
| รวม   | 450.140           | 384 |                |       |         |
| <b>4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</b>              |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 21.518            | 3   | 7.173          | 6.208 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 440.204           | 381 | 1.155          |       |         |
| รวม   | 461.722           | 384 |                |       |         |
| <b>5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล</b>    |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 30.254            | 3   | 10.085         | 7.931 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 484.467           | 381 | 1.272          |       |         |
| รวม   | 514.721           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน

การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง

**ตาราง 59 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามสถานภาพ**

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | สถานภาพ |         | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หมาย    |
|-----------------|-----------|---------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | โสด     | สมรส    |                     |         |
|                 |           | 2.29    | 2.77    | 2.12                | 1.77    |
| โสด             | 2.29      | -       | 0.4862* | 0.1688              | 0.5170  |
| สมรส            | 2.77      |         | -       | 0.6551*             | 1.0033* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 2.12      |         |         | -                   | 0.3482  |
| หมาย            | 1.77      |         |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหาแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหมาย

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรสนั้นถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพหมาย มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหาน้อยที่สุด

ตาราง 60 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส    | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย   |
|-----------------|-----------|------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | 2.24 | 2.75    | 1.78                | 1.77    |
| โสด             | 2.24      | -    | 0.5131* | 0.4686              | 0.4716  |
| สมรส            | 2.75      |      | -       | 0.9817*             | 0.9847* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 1.78      |      |         | -                   | 0.0030  |
| หม้าย           | 1.77      |      |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรสนั้นถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพหม้าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนน้อยที่สุด



ตาราง 61 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม จำแนกตามสถานภาพ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส    | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย   |
|-----------------|-----------|------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | 2.43 | 2.91    | 2.20                | 1.87    |
| โสด             | 2.43      | -    | 0.4810* | 0.2347              | 0.5597  |
| สมรส            | 2.91      |      | -       | 0.7157*             | 1.0407* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 2.20      |      |         | -                   | 0.3250  |
| หม้าย           | 1.87      |      |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรสนั้นถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพหม้าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด

ตาราง 62 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ จำแนกตามสถานภาพ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | ไสด  | สมรส    | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย   |
|-----------------|-----------|------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | 2.15 | 2.57    | 2.09                | 1.58    |
| ไสด             | 2.15      | -    | 0.4236* | 0.0563              | 0.5682  |
| สมรส            | 2.57      |      | -       | 0.4798              | 0.9917* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 2.09      |      |         | -                   | 0.5119  |
| หม้าย           | 1.58      |      |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพไสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรสนั้นถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพหม้าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตาราง 63 แสดงผลการเปรียบเทียบคู่เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล  
จำแนกตามสถานภาพ

| สถานภาพ         | $\bar{X}$ | โสด  | สมรส    | แยกกันอยู่/<br>หย่า | หม้าย   |
|-----------------|-----------|------|---------|---------------------|---------|
|                 |           | 2.01 | 2.54    | 1.96                | 1.48    |
| โสด             | 2.01      | -    | 0.5241* | 0.0509              | 0.5360  |
| สมรส            | 2.54      |      | -       | 0.5750              | 1.0601* |
| แยกกันอยู่/หย่า | 1.96      |      |         | -                   | 0.4851  |
| หม้าย           | 1.48      |      |         |                     | -       |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า และสถานภาพหม้าย

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรสนั้นถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพหม้าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลน้อยที่สุด

ตาราง 64 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
จำแนกตามรายได้

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F      | P-value |
|---|-------------------|-----|----------------|--------|---------|
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 61.196            | 5   | 12.239         | 12.548 | .000*   |
| รายได้  |                   |     |                |        |         |
| ภายในกลุ่ม  | 369.659           | 379 | .975           |        |         |
| รวม   | 430.854           | 384 |                |        |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วม  
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ  
Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงใน  
ตาราง 65

ตาราง 65 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า |           | 5,000-     |            | 10,001-    |         | 20,001- |     | 30,001-40,000 |     | มากกว่า 40,000 บาท |        |
|--------------------------|---------|-----------|------------|------------|------------|---------|---------|-----|---------------|-----|--------------------|--------|
|                          | ̄x      | 5,000 บาท | 10,000 บาท | 20,000 บาท | 30,000 บาท | บาท     | บาท     | บาท | บาท           | บาท | ขึ้นไป             | ขึ้นไป |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.59    | -         | 0.8085*    | 1.1242*    | 1.3400*    | 1.3635* | 2.0017* |     |               |     |                    |        |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.40    |           | -          | 0.3157*    | 0.5315*    | 0.5550  | 1.1932* |     |               |     |                    |        |
| 10,001-20,000 บาท        | 2.72    |           |            | -          | 0.2158     | 0.2394  | 0.8776* |     |               |     |                    |        |
| 20,001-30,000 บาท        | 2.93    |           |            |            | -          | 0.0236  | 0.6618  |     |               |     |                    |        |
| 30,001-40,000 บาท        | 2.96    |           |            |            |            | -       | 0.6382  |     |               |     |                    |        |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 3.59    |           |            |            |            |         | -       |     |               |     |                    | -      |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

สำหรับคู่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมที่ต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามรายได้ ดังแสดงในตาราง 66

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน จำแนกตามรายได้

| ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว  | Sum of Squares | df  | Mean Square | F      | P-value |
|--|----------------|-----|-------------|--------|---------|
| <b>1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา</b>         |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                   | 59.091         | 5   | 11.818      | 10.480 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                     | 427.399        | 379 | 1.128       |        |         |
| รวม  | 486.490        | 384 |             |        |         |
| <b>2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</b>             |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                   | 64.974         | 5   | 12.995      | 10.940 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                     | 450.189        | 379 | 1.188       |        |         |
| รวม  | 515.163        | 384 |             |        |         |
| <b>3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม</b>     |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                   | 65.795         | 5   | 13.159      | 12.976 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                     | 384.345        | 379 | 1.014       |        |         |
| รวม  | 450.140        | 384 |             |        |         |
| <b>4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</b>           |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                   | 57.387         | 5   | 11.477      | 10.758 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                     | 404.335        | 379 | 1.067       |        |         |
| รวม  | 461.722        | 384 |             |        |         |
| <b>5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล</b> |                |     |             |        |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                   | 60.816         | 5   | 12.163      | 10.156 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม                                     | 453.905        | 379 | 1.198       |        |         |
| รวม  | 514.721        | 384 |             |        |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ

กิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง





ตาราง 67 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตาม รายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า   |                  |                   |                   |                   |                    | มากกว่า 40,000 บาท<br>ขึ้นไป |
|--------------------------|-----------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|--------------------|------------------------------|
|                          | 5,000 บาท | 5,000-10,000 บาท | 10,001-20,000 บาท | 20,001-30,000 บาท | 30,001-40,000 บาท | มากกว่า 40,000 บาท |                              |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.64      | -                | 0.8538*           | 1.1375*           | 1.2844*           | 1.4537*            | 2.0040*                      |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.49      | 1.64             | -                 | 0.2836*           | 0.4306*           | 0.5999             | 1.1501*                      |
| 10,001-20,000 บาท        | 2.78      | 2.49             | 2.78              | -                 | 0.1470            | 0.3162             | 0.8665*                      |
| 20,001-30,000 บาท        | 2.92      | 2.78             | 2.49              | 2.78              | -                 | 0.1693             | 0.7195                       |
| 30,001-40,000 บาท        | 3.10      | 2.92             | 2.78              | 2.78              | -                 | -                  | 0.5503                       |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 3.64      | 2.92             | 2.78              | 2.78              | 2.92              | -                  | -                            |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

สำหรับคู่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหาที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากที่สุด

ตาราง 68 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน จำแนกตามรายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า   |            | 5,000-10,001-    |                   | 10,001-20,000 บาท |                   | 20,001-30,000 บาท |        | 30,001-40,000 บาท |  | ขึ้นไป |
|--------------------------|-----------|------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|--------|-------------------|--|--------|
|                          | 5,000 บาท | 10,000 บาท | 5,000-10,000 บาท | 10,001-20,000 บาท | 20,001-30,000 บาท | 30,001-40,000 บาท | 40,000 บาท        | ขึ้นไป |                   |  |        |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.60      | -          | 0.8175*          | 1.1444*           | 1.3875*           | 1.4934*           | 1.9960*           |        |                   |  |        |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.42      | 2.42       | -                | 0.3269*           | 0.5700*           | 0.6759            | 1.1786*           |        |                   |  |        |
| 10,001-20,000 บาท        | 1.60      | 2.42       | 2.74             | -                 | 0.2431            | 0.3490            | 0.8516*           |        |                   |  |        |
| 20,001-30,000 บาท        | 1.60      | 2.42       | 2.74             | 2.74              | -                 | 0.1059            | 0.6086            |        |                   |  |        |
| 30,001-40,000 บาท        | 1.60      | 2.42       | 2.74             | 2.74              | 2.99              | -                 | 0.5026            |        |                   |  |        |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 1.60      | 2.42       | 2.74             | 2.74              | 2.99              | 3.09              | -                 |        |                   |  |        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

สำหรับคู่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากที่สุด

ตาราง 69 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลเฉลี่ยรายได้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม  
จำแนกตามรายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า   |                  |                   |                   |                   |                  | มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป |
|--------------------------|-----------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|--------------------------|
|                          | 5,000 บาท | 5,000-10,000 บาท | 10,000-20,000 บาท | 20,000-30,000 บาท | 30,000-40,000 บาท | 40,000 บาทขึ้นไป |                          |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.78      | -                | 0.8165*           | 1.1336*           | 1.3630*           | 1.5968*          | 2.0762*                  |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.60      | -                | -                 | 0.3170*           | 0.5465*           | 0.7803*          | 1.2596*                  |
| 10,001-20,000 บาท        | 2.91      | -                | -                 | -                 | 0.2295            | 0.4632           | 0.9426*                  |
| 20,001-30,000 บาท        | 3.14      | -                | -                 | -                 | -                 | 0.2338           | 0.7131                   |
| 30,001-40,000 บาท        | 3.38      | -                | -                 | -                 | -                 | -                | 0.4794                   |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 2.86      | -                | -                 | -                 | -                 | -                | -                        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และ รายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท รายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และ รายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่า

สำหรับคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,00 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท โดยผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด

ตาราง 70 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจ้ลยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ  
จำแนกตามรายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า   |                           |                            |                            |                            |                    | มากกว่า 40,000 บาท<br>ขึ้นไป |
|--------------------------|-----------|---------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|--------------------|------------------------------|
|                          | 5,000 บาท | 5,000 บาท -<br>10,000 บาท | 10,000 บาท -<br>20,000 บาท | 20,000 บาท -<br>30,000 บาท | 30,000 บาท -<br>40,000 บาท | มากกว่า 40,000 บาท |                              |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.50      | 1.50                      | 1.1000*                    | 1.3294*                    | 1.1257*                    | 1.9246*            |                              |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.30      | 2.30                      | 0.3019*                    | 0.5312*                    | 0.3275                     | 1.1265*            |                              |
| 10,001-20,000 บาท        | 2.60      | 2.30                      | -                          | 0.2293                     | 0.0256                     | 0.8246*            |                              |
| 20,001-30,000 บาท        | 2.83      | 2.30                      | -                          | -                          | 0.2037                     | 0.5952             |                              |
| 30,001-40,000 บาท        | 2.63      | 2.30                      | -                          | -                          | -                          | 0.7989             |                              |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 3.43      | 2.30                      | -                          | -                          | -                          | -                  |                              |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท รายได้ 30,001-40,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท รายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปนั้น เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

สำหรับคู่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากที่สุด



ตาราง 71 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจ็ลยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล  
จำแนกตามรายได้

| รายได้                   | ต่ำกว่า 5,000 บาท | 5,000-10,000 บาท | 10,001-20,000 บาท | 20,001-30,000 บาท | 30,001-40,000 บาท | มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป |
|--------------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|--------------------------|
| ต่ำกว่า 5,000 บาท        | 1.44              | -                | 0.7566*           | 1.1054*           | 1.3356*           | 1.1481*                  |
| 5,000-10,000 บาท         | 2.20              | 1.44             | -                 | 0.3488*           | 0.5790*           | 0.3916                   |
| 10,001-20,000 บาท        | 2.55              | 2.20             | 2.55              | -                 | 0.2301            | 0.0427                   |
| 20,001-30,000 บาท        | 2.78              | 2.55             | 2.78              | -                 | 0.1874            | 0.6724                   |
| 30,001-40,000 บาท        | 2.59              | 2.59             | 2.59              | -                 | -                 | 0.8598                   |
| มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป | 3.45              | 3.45             | 3.45              | 3.45              | 3.45              | -                        |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท รายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป นั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่า

สำหรับคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลที่ต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากที่สุด

ตาราง 72 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว |              | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|---|--------------|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| ระดับ<br>การศึกษา                                 | ระหว่างกลุ่ม | 44.403            | 5   | 8.881          | 8.709 | .000*   |
|   | ภายในกลุ่ม   | 386.451           | 379 | 1.020          |       |         |
|   | รวม          | 430.854           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 73

ตาราง 73 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจ้ลยรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                       | x    | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษาตอนต้น | มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|-------------------------------------|------|------------|------------------|------------------------------------|----------------------------|-----------|----------------------|
| ประถมศึกษา                          | 1.85 | 1.85       | 2.55             | 2.19                               | 2.60                       | 2.88      | 2.80                 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                    | 2.55 | -          | 0.7058*          | 0.3420                             | 0.7561*                    | 1.0346*   | 0.9520*              |
| มัธยมศึกษาตอน<br>ปลาย หรือเทียบเท่า | 2.19 |            |                  | 0.3638*                            | 0.0503                     | 0.3288*   | 0.2462               |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า          | 2.60 |            |                  |                                    | 0.4141*                    | 0.6926*   | 0.6100               |
| ปริญญาตรี                           | 2.88 |            |                  |                                    | -                          | 0.2785    | 0.1959               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                    | 2.80 |            |                  |                                    |                            | -         | 0.0826               |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านโดยจำแนกตามระดับการศึกษา ดังแสดงในตาราง 74

ตาราง 74 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว  
เป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับของการมีส่วนร่วม<br>ในการจัดการการท่องเที่ยว | Sum of<br>Squares | df  | Mean<br>Square | F     | P-value |
|---|-------------------|-----|----------------|-------|---------|
| <b>1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา</b>            |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 47.402            | 5   | 9.480          | 8.183 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 439.087           | 379 | 1.159          |       |         |
| รวม   | 486.490           | 384 |                |       |         |
| <b>2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</b>                |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 59.709            | 5   | 11.942         | 9.937 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 455.455           | 379 | 1.202          |       |         |
| รวม   | 515.163           | 384 |                |       |         |
| <b>3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม</b>        |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 39.746            | 5   | 7.949          | 7.341 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 410.394           | 379 | 1.083          |       |         |
| รวม   | 450.140           | 384 |                |       |         |
| <b>4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</b>              |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 37.468            | 5   | 7.494          | 6.694 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 424.254           | 379 | 1.119          |       |         |
| รวม   | 461.722           | 384 |                |       |         |
| <b>5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล</b>    |                   |     |                |       |         |
| ระหว่างกลุ่ม                                      | 41.279            | 5   | 8.256          | 6.609 | .000**  |
| ภายในกลุ่ม  | 473.442           | 379 | 1.249          |       |         |
| รวม   | 514.721           | 384 |                |       |         |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน

การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง



ตาราง 75 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจียรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                      | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษา<br>ตอนต้น | มัธยมศึกษา<br>ตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|------------------------------------|------------|----------------------|--|----------------------------|-----------|----------------------|
| ประถมศึกษา                         | 1.92       | 2.66                 | 2.19                                   | 2.66                       | 2.94      | 2.92                 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                   | 1.92       | 0.7426*              | 0.2671                                 | 0.7353*                    | 1.0225*   | 1.0039*              |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | 2.66       | -                    | 0.4755*                                | 0.0073                     | 0.2799    | 0.2613               |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า         | 2.19       | -                    | -                                      | 0.4682*                    | 0.7554*   | 0.7369               |
| ปริญญาตรี                          | 2.66       | -                    | -                                      | -                          | 0.2872    | 0.2686               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.94       | -                    | -                                      | -                          | -         | 0.0185               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.92       | -                    | -                                      | -                          | -         | -                    |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา มากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหา มากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหา ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการค้นหาปัญหามากที่สุด

ตาราง 76 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจียรายผู้เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                      | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษา<br>ตอนต้น | มัธยมศึกษา<br>ตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|------------------------------------|------------|----------------------|--|----------------------------|-----------|----------------------|
| 1.77                               | 1.77       | 2.63                 | 2.14                                   | 2.62                       | 2.96      | 2.83                 |
| ประถมศึกษา                         | -          | 0.8561*              | 0.3663                                 | 0.8514*                    | 1.1849*   | 1.0603*              |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                   | 2.63       | -                    | 0.4899*                                | 0.0048                     | 0.3288*   | 0.2042               |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | 2.14       | -                    | -                                      | 0.4851*                    | 0.8187*   | 0.6940               |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า         | 2.62       | -                    | -                                      | -                          | 0.3335*   | 0.2089               |
| ปริญญาตรี                          | 2.96       | -                    | -                                      | -                          | -         | 0.1246               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.83       | -                    | -                                      | -                          | -         | -                    |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการวางแผนมากที่สุด

ตาราง 77 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจียรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                      | ระดับการศึกษา |                      |  |                            |           | สูงกว่าปริญญาตรี |
|------------------------------------|---------------|----------------------|--|----------------------------|-----------|------------------|
|                                    | ประถมศึกษา    | มัธยมศึกษา<br>ตอนต้น | มัธยมศึกษา<br>ตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี |                  |
| ̄ x                                | 2.10          | 2.69                 | 2.42                                   | 2.83                       | 3.07      | 3.09             |
| ประถมศึกษา                         | 2.10          | 0.5946*              | 0.3260                                 | 0.7359*                    | 0.9706*   | 0.9910*          |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                   | 2.69          | -                    | 0.2686                                 | 0.1413                     | 0.3760*   | 0.3964           |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | 2.42          | -                    | -                                      | 0.4099*                    | 0.6446*   | 0.6650           |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า         | 2.83          | -                    | -                                      | -                          | 0.2347    | 0.2551           |
| ปริญญาตรี                          | 3.07          | -                    | -                                      | -                          | -         | 0.0204           |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 3.09          | -                    | -                                      | -                          | -         | -                |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม มากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม มากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม มากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติกิจกรรม ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติกิจกรรม มากที่สุด

ตาราง 78 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                      | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษา<br>ตอนต้น | มัธยมศึกษา<br>ตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|------------------------------------|------------|----------------------|--|----------------------------|-----------|----------------------|
| ประถมศึกษา                         | 1.79       | 2.41                 | 2.15                                   | 2.45                       | 2.77      | 2.54                 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                   | 1.79       | 0.6232*              | 0.3620                                 | 0.6682*                    | 0.9830*   | 0.7498               |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | 2.41       | -                    | 0.2612                                 | 0.0405                     | 0.3699*   | 0.1266               |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า         | 2.15       | -                    | -                                      | 0.3061                     | 0.6210*   | 0.3878               |
| ปริญญาตรี                          | 2.45       | -                    | -                                      | -                          | 0.3149    | 0.0816               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.77       | -                    | -                                      | -                          | -         | 0.2332               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.54       | -                    | -                                      | -                          | -         | -                    |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการตัดสินใจมากที่สุด

ตาราง 79 แสดงผลการเปรียบเทียบผู้เจียรายคู่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา                      | ประถมศึกษา | มัธยมศึกษา<br>ตอนต้น | มัธยมศึกษา<br>ตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|------------------------------------|------------|----------------------|--|----------------------------|-----------|----------------------|
| $\bar{x}$                          | 1.66       | 2.37                 | 2.04                                   | 2.45                       | 2.67      | 2.61                 |
| ประถมศึกษา                         | 1.66       | 0.7127*              | 0.3887                                 | 0.7900*                    | 1.0121*   | 0.9551*              |
| มัธยมศึกษาตอนต้น                   | 2.37       | -                    | 0.3240                                 | 0.0773                     | 0.2994    | 0.2424               |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย<br>หรือเทียบเท่า | 2.04       | -                    | -                                      | 0.4012*                    | 0.6234*   | 0.5663               |
| อนุปริญญา<br>หรือเทียบเท่า         | 2.45       | -                    | -                                      | -                          | 0.2222    | 0.1651               |
| ปริญญาตรี                          | 2.67       | -                    | -                                      | -                          | -         | 0.0571               |
| สูงกว่าปริญญาตรี                   | 2.61       | -                    | -                                      | -                          | -         | -                    |

\*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05



จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่า

โดยคู่ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลที่ต่างกันมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการติดตามและประเมินผลมากที่สุด

โดยสรุปพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ และสภาพที่ต่างกันส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวมของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อมีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ และสภาพที่ต่างกันส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

### ส่วนที่ 3 ผลของการสัมภาษณ์

กลุ่มที่ 1 การสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. นายอับดุลรอหมัน เกื้อชาติ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่
2. นายสันต์ วจะเจดีย์ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน
3. นายฤทธิ สิริทิมล รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่
4. นายสมพงษ์ ดำรงอ่องตระกูล รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน
5. นายอาหมาด หมุ่มมาก สมาชิกกองดีการบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

โดยแบ่งผลของการสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

**ประเด็นที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่ในปีที่ผ่านมา ถือว่าได้ถูกพัฒนาไปในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาได้ยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสนองและแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ที่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและตำบลเกาะลันตาใหญ่ มีลักษณะการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน เพื่อที่จะทำให้พื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเน้นการทำงานแบบบูรณาการ ซึ่งนายอับดุลรอหมัน เกื้อชาติ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ กล่าวว่า

...การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเกาะลันตา จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการพัฒนาอันจะเป็นแบบก้าวกระโดดตามการขยายตัวของการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ให้ประชาชนในชุมชนได้รับโอกาสด้านการศึกษา การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสในการประกอบอาชีพที่มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ ทักษะในการประกอบอาชีพอย่างถ่วงหน้าและเท่าเทียมกัน

(อับดุลรอหมัน เกื้อชาติ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ นั้น จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยจะเน้นรูปแบบของการจัดงานประเพณี คือ เทศกาลลานตาลันตา เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เข้ามาในพื้นที่ได้ อีกทั้ง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสวยงามมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการปรับปรุงทัศนียภาพของ แหล่งท่องเที่ยว การก่อสร้างจุดชมวิว การจัดระเบียบท่าจอดเรือ และการจัดทำป้าย หรือสัญลักษณ์ ประจำแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นโดยการให้ความรู้แก่ ประชาชนในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมภาษาอังกฤษ เพื่อให้ชุมชน สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ และการจัดฝึกอบรมการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว เชิงนิเวศแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้อง ตลอดจนวิธีการและเทคนิคด้านการตลาด เพื่อสนองตอบภาวะความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังปลูกฝังให้ผู้ประกอบการมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อการใช้บริการบนพื้นฐานของ จรรยาบรรณที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วย

## **ประเด็นที่ 2 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและเกาะลันตาใหญ่ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยทุกครั้งที่มีการประชุมจัดทำ แผนพัฒนา หรือประชุมในเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะเชิญชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การประชุมทุกครั้ง ร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทุกราย เพราะเล็งเห็นว่าทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนคนในชุมชนเอง มีส่วนสำคัญในการดำเนินการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยว โดยได้เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีบทบาทในการแสดงออกถึงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ นายสมพงษ์ ดำรงอ่องตระกูล รองนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลศาลาด่าน กล่าวว่า

...เราได้มีการจัดเวทีประชาคม ซึ่งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมให้ทุกหน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมปฏิบัติ ทำให้ได้รับทราบถึงปัญหาและ ความต้องการของประชาชน ซึ่งประชาชนเหล่านั้นก็จะได้รับประโยชน์จากการเข้ามามี ส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหาและความต้องการในการแก้ไขความเดือดร้อนต่างๆ

(สมพงษ์ ดำรงอ่องตระกูล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

นายอาหมาด หมุ่มมาก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านกล่าวว่า

...การจัดเวทีประชาคมนี้จะทำให้ชุมชนได้พบปะเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้นำชุมชน ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ของทางภาครัฐมากยิ่งขึ้น โดยจะมีลักษณะของความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และยังทำให้ชุมชนพบปะกันเอง เพื่อสร้างความสามัคคีในท้องถิ่นอีกด้วย

(อาหมาด หมุ่มมาก, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

โดยนายสันต์ วจะเจตีย์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้กล่าวเสริมว่า

...การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมในเวทีประชาคมนี้ จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้าใจในการดำเนินงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น

(สันต์ วจะเจตีย์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

นายอัปดุลรอหมัน เกื้อชาติ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ กล่าวว่า

...การจัดเวทีประชาคม เป็นการกระตุ้นให้ชุมชนเกิดจิตสำนึก รักชุมชน และห่วงใยในทรัพยากรร่วมกัน”

(อัปดุลรอหมัน เกื้อชาติ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

### ประเด็นที่ 3 ลักษณะของความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

สำหรับในส่วนของชุมชนนั้น ถือว่าให้ความร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง โดยจะมีตัวแทนชุมชนเข้ามาประชุมหารือทุกครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้นำชุมชน และเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่เท่านั้น จากนั้นตัวแทนจะนำข้อมูลหรือข้อหาหรือที่ได้ไปบอกต่อกับประชาชนในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งก็นับได้ว่าชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมหารือและปฏิบัติตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 60% ของพื้นที่ แต่สำหรับผู้ประกอบการรายใหญ่ๆ ทั้งที่เป็นคนในพื้นที่เองและบุคคลภายนอกซึ่งถือว่ามีจำนวนมากนั้น พบว่าไม่ค่อย

ให้ความสนใจเท่าที่ควรกับการเข้าร่วมประชุมหรือกับภาครัฐ โดยส่วนใหญ่มักจะอ้างว่า “ไม่ค่อยมีเวลา” ทำให้ไม่ได้เข้าร่วมปรึกษาหารือ

นายอาหมาด หมุ่มมาก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน กล่าวว่

...เมื่อพิจารณาตามกลุ่มนั้นพบว่า ในระดับผู้นำชุมชน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้มขันกว่าระดับประชาชน หรือบุคคลธรรมดา เพราะจะต้องเป็นผู้ประสานงานภายในกลุ่มและลูกบ้านของตนเอง ซึ่งผู้นำเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำที่กล้าแสดงออกความคิดเห็น กล้าพูด และเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานที่ดี สำหรับกลุ่มประชาชนนั้น ยังไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น หรือวางแผนเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่จะไม่มี ความมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง และไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากนัก ทำให้ไม่กล้าเสนอแนะหรือแม้แต่จะเข้าร่วมปรึกษาหารือ

(อาหมาด หมุ่มมาก, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

นอกจากนั้นแล้ว ชุมชนในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ยังเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ทั้งยังเป็นภาคีภาคีท้องถิ่น เพื่อสร้างความประทับใจและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว โดยชุมชนเองจะมีความเข้าใจถึงบทบาทในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน รวมถึงการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว เพราะชุมชนเข้าใจดีว่านั่นคือจุดขายที่สำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ นอกเหนือจากจุดขายด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลเอง ก็มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมดังกล่าว ซึ่งดูได้จากคำพูดของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านที่กล่าวว่า “ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นจุดขายที่สำคัญของชุมชนนี้”

#### **ประเด็นที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ คือภาครัฐจากส่วนกลางเข้ามามีบทบาทน้อยเกินไป ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับในเรื่องของงบประมาณนั้นถือว่าไม่มีงบประมาณในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวมากนัก โดยในการพัฒนา

หรือปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ นั้น บางครั้งได้ตั้งงบประมาณจากส่วนอื่นมาดำเนินงาน

นายอับดุลรอหมัน เกือชาติ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ กล่าวว่า

“ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ คือ ชุมชนเองยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวมากนัก ซึ่งเกิดจากการที่ชุมชนมีความรู้่น้อย ทำให้การพัฒนานั้นเกิดขึ้นเฉพาะกลุ่ม

(อับดุลรอหมัน เกือชาติ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

นายฤทธิ สิทิมล รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ กล่าวว่า

...ปัญหาของการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวโดยตรง และประชาชนท้องถิ่นบางส่วนยังไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา ให้ก้าวไกลไปกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจจะเกิดจากศักยภาพของผู้นำชุมชน

(ฤทธิ สิทิมล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2553)

นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ คือ การบุกรุกพื้นที่ของนายทุนจากภายนอก ทั้งการเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อใช้เป็นแหล่งทำมาหากิน และการปลูกสิ่งก่อสร้างเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ดินเหล่านั้น เป็นต้น ซึ่งสาเหตุหลักๆ ที่ทำให้บุคคลภายนอกได้พื้นที่นั้นไป นายฤทธิ สิทิมล รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่กล่าวว่า

...มาจากความยากจนของประชาชนในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนความรู้และเงินทุนที่จะใช้ประโยชน์จากที่ดินเหล่านั้น จึงได้นำมาขายต่อให้กลุ่มนายทุนที่ทำการกว้านซื้อที่ดินเพื่อหวังผลกำไรทางธุรกิจ โดยนายทุนเหล่านั้นจะพัฒนาที่ดินดังกล่าวให้เป็นโรงแรมหรือรีสอร์ท จากนั้นจะจ้างให้คนในพื้นที่ ซึ่งบางคนอาจจะเป็นลูกหลาน หรือเจ้าของพื้นที่เดิมเองด้วยซ้ำ ให้มาเป็นพนักงานเพื่อบริการ ให้กับนักท่องเที่ยว



## ประเด็นที่ 1 ลักษณะการท่องเที่ยวของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต

พบว่า ในสมัยก่อนเกาะลันตา ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากการเข้าถึงเกาะยังมีความยากลำบาก และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี คุณมารุต จิมา เจ้าของร้านอาหาร และบาร์ Calypso Bar & Seafood กล่าวว่า

...เมื่อก่อนผู้คนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพประมง และทำสวนปาล์มและสวนยางพาราเป็นหลัก ไม่มีใครรู้จักการท่องเที่ยวมากนัก และคนในชุมชนเองก็มีวิถีการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย มีความพึงพาอาศัยกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปมีนักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาในพื้นที่ และเล็งเห็นว่าเกาะลันตานั้นมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งในด้านของทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตชุมชนที่ถือว่าเป็นจุดเด่นของพื้นที่ ทำให้เกาะลันตาเองกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางเข้ามาพักผ่อนหาความสบายให้กับชีวิต โดยแรกเริ่มนั้นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติที่ต้องการเดินทางมาชมวิถีชีวิตชนบทของผู้คนในเกาะ และชื่นชมกับความงดงามของชายหาดความอุดมสมบูรณ์ใต้ท้องทะเล แต่เดิมภายในเกาะนั้นยังไม่มีโรงแรมหรือรีสอร์ทให้บริการนักท่องเที่ยวมากนัก แต่เมื่อมีคนเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ต้องมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว

(มารุต จิมา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

สำหรับเหตุผลที่เลือกประกอบธุรกิจที่พักนั้น คุณชญาวดี จารุจินดา ผู้จัดการทั่วไปโรงแรม Let's Sea Resort กล่าวว่า

...เพราะการท่องเที่ยวนั้นสามารถสร้างรายได้จำนวนมาก เมื่อเฉลี่ยต่อเดือนพบว่าได้มากกว่าอาชีพเดิมถึง 3 ถึง 4 เท่า อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานให้กับคนในชุมชนใกล้เคียงอีกด้วย ทำให้ชาวบ้านมีงานทำและมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง ประกอบกับมีพื้นที่ในการดำเนินงานจึงทำให้ตัดสินใจสร้างรีสอร์ทขึ้นเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการจะเป็นชาวต่างชาติแถบสแกนดิเนเวีย ส่วนใหญ่จะมาพักเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 1 เดือน – 3 เดือน

(ชญาวดี จารุจินดา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)



## ประเด็นที่ 2 บทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

สำหรับบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้น ถือว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับน้อย เพราะส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยเข้าไปร่วมประชุมหรือเกี่ยวกับการวางแผน หรือกำหนดนโยบายต่างๆ มากนัก เพราะส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายหรือมีแผนงานดำเนินการเรียบร้อยแล้วจากทางหน่วยงานท้องถิ่น หรือจากส่วนกลาง ทำให้ชุมชนเองหรือผู้ประกอบการรายอื่นๆ ไม่ได้มีบทบาทในการวางแผนเลย แต่สิ่งที่ทำเป็นประจำและถือเป็นบทบาทที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดคือ การปฏิบัติตามกิจกรรมหรือแนวทางที่ทางภาครัฐได้วางไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าไปร่วมในการติดตามและประเมินผลเลยเช่นกัน และที่สำคัญคือ ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประชุมหรือ เนื่องจากวันและเวลาที่ทางภาครัฐกำหนดนั้น จะตรงกับวันธรรมดาที่ต้องทำงาน แต่ทั้งนี้แล้วนับว่าภาครัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วม หรือมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี

## ประเด็นที่ 3 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และมุมมองที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ในด้านการดำเนินงานของภาครัฐนั้นถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากทางภาครัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และมีการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยเห็นได้จากผลงานที่ผ่านมาของหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมหรืองานเทศกาลลันตาแลนตา ที่นับว่าได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและชุมชนเป็นอย่างดี ตลอดจนการพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง และสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นต้น

สำหรับมุมมองที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตานั้น เห็นว่า หากทุกภาคส่วนมีความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่แล้ว จะทำให้เกาะลันตาเองกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ได้ จนก่อให้เกิดความเจริญเติบโตขึ้นอย่างมั่นคงและยั่งยืน และคุณมารุต ฉิมมา เจ้าของร้านอาหารและบาร์ Calypso Bar & Seafood กล่าวว่า

...สำหรับพื้นที่เกาะลันตาเองนั้น ถือว่ามีความพร้อมเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ การคมนาคมที่นับว่ามีความสะดวกสบาย ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเกาะลันตาได้หลายช่องทางไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยรถยนต์ เรือโดยสาร หรือแม้แต่เครื่องบินนี้ที่ปัจจุบันรีสอร์ท ระดับห้าดาวภายในเกาะลันตาได้มีไว้บริการ แก่นักท่องเที่ยว

และที่สำคัญคือชุมชนเกาะลันตาเอง ที่มีความพร้อมในการต้อนรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาเยือน ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยด้วยกัน หรือแม้แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่างภาษา เป็นต้น ดังนั้นจึงเล็งเห็นว่าหากเกาะลันตานี้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นแล้ว ไม่นานแหล่งท่องเที่ยวนี้ก็จะเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับภูเก็ต หรือเกาะสมุย แต่อย่างไรก็ตามทุกภาคส่วนควรคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาเช่นกัน

(มารุต ฉิมมา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

ในการพัฒนาเกาะลันตานี้ นับว่าจะต้องให้ความสำคัญกับทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ไม่ว่าจะเป็น ในด้านการปรับปรุงถนนรอบเกาะ ทั้งการติดไฟฟ้านนตลอดสาย การทำป้ายบอกทาง การสร้างจุดชมวิวิวิทัศน์ และที่สำคัญคือ การสร้างสะพานข้ามเกาะเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนเอง ตลอดจนการพัฒนาคนในชุมชนให้มีความพร้อมในการรับรองนักท่องเที่ยวที่มาเยือน และให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว สร้างความรู้ให้คนในชุมชนเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรที่ตนมี เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ และรักษาทั้งสิ่งแวดล้อมและประเพณี วิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม

#### ประเด็นที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค

สำหรับปัญหาและอุปสรรคก็คือ ในส่วนของการเข้าไปร่วมประชุมหารือพบว่า ภาครัฐไม่ได้มีเวลาและสถานที่ให้ผู้ประกอบการทุกรายทราบ ทำให้ไม่ได้เข้าร่วมประชุมหารือ บางครั้งก็ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

แต่สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการประกอบการคือ ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่มีลมมรสุมจึงทำให้ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวเข้ามามากนัก ทำให้สถานประกอบการขาดรายได้ไปเป็นจำนวน เช่นเดียวกับคุณมารุต ฉิมมา ซึ่งเป็นเจ้าของร้านอาหารและบาร์ Calypso Bar & Seafood ที่กล่าวว่า

...ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว นั้น ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีรายได้ที่ไม่สม่ำเสมอ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวภายในเกาะลันตา เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดรายได้มากมายมหาศาล แต่เมื่อหมดฤดูกาลของการท่องเที่ยวรายได้ต่างๆ ก็แทบจะไม่มีเข้ามาในธุรกิจเลย

(มารุต ฉิมมา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

อีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญ ก็คือสภาพอากาศ ที่ภายในปีนี้มีฝนตกมากกว่าปีที่แล้ว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมออกเดินทางไปรับประทานอาหารข้างนอก ส่วนใหญ่จึงรับประทานอาหารอยู่แต่ภายในห้องอาหารของโรงแรมที่จัดขึ้นไว้รองรับนักท่องเที่ยว และปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือการที่จำนวนของร้านอาหาร และบาร์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ทำให้เกิดการแข่งขันและแย่งชิงลูกค้ากันเป็นอย่างมาก จึงทำให้ทางร้านต้องพัฒนาและปรับปรุงบรรยากาศของร้าน รสชาติอาหาร ตลอดจนการบริการให้มีความโดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งหลายราย เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะใช้บริการกับทางร้านมากกว่า เป็นต้น

สำหรับหนึ่งปัญหาที่สำคัญคือ การปล่อยน้ำเสียของสถานประกอบการหลายแห่ง โดยเฉพาะบริเวณชายหาดคลองดาว ที่ได้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยวและชุมชนโดยรอบ อีกทั้งน้ำเสียเหล่านั้นยังไหลลงสู่ชายหาด ทำให้ชายหาดเกิดความสกปรก สูญเสียทัศนียภาพที่สวยงาม ซึ่งปัญหานี้ นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดคลองดาวเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาปัญหานี้ยังไม่เคยเกิดขึ้นในเกาะลันตามาก่อน ซึ่งคาดว่าปัญหาดังกล่าว น่าจะเกิดขึ้นจากการก่อสร้างสถานประกอบการเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่กำลังเติบโต ทำให้มีการปล่อยน้ำเสียออกมาและเกิดการสะสมในปริมาณมาก ประกอบกับไม่มีฝนตกลงมาชะล้างทำให้น้ำมีกลิ่นเหม็นและเป็นสีดำ ซึ่งทุกส่วนควรจะหาทางแก้ไขในระยะยาวต่อไป

#### **ประเด็นที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

ข้อเสนอแนะคือ อยากให้หน่วยงานภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์เกาะลันตาให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลมากขึ้น โดยอาจจะจัดเป็นโปรโมชั่น หรือแพ็คเกจต่างๆ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงนี้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังอยากให้มีการสร้างสะพานข้ามเกาะลันตา เพราะชุมชนเกาะลันตาได้เรียกเรือมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี เนื่องจากที่ผ่านมาจะต้องใช้บริการแพขนานยนต์ของเอกชน ซึ่งมีปัญหาเรื่องของความล่าช้า โดยเฉพาะช่วงเวลาเร่งด่วนของการเดินทาง การรักษาพยาบาล รวมทั้งปัญหาการตกเครื่องของนักท่องเที่ยวที่มีให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้นหากทางภาครัฐมีการก่อสร้างสะพานข้ามเกาะแล้ว อาจจะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่มากยิ่งขึ้น และที่สำคัญถือเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับชาวบ้านในเกาะลันตาเอง

ควรมีการร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการทุกราย ในการออกกฎระเบียบต่างๆ ในการก่อสร้างตัวอาคาร ที่พัก รีสอร์ท ตลอดจนระเบียบแบบแผนในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการบริการที่คล้ายคลึงกัน ตลอดจนร่วมประชุมหารือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และหาทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเกาะลันตา ร่วมกัน เป็นต้น

การบริหารงานของภาครัฐในปัจจุบันนั้น ควรมีความเข้มงวดในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ กฎหมายของการรुकล้าที่ชายหาด การปล่อยน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้นับว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของการทำลายสภาพแวดล้อม และการเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นภาครัฐควรมีการออกมาตรการและกฎระเบียบในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน และทุกสถานประกอบการก็ควรปฏิบัติตามข้อระเบียบนั้นอย่างเคร่งครัด เป็นต้น

**กลุ่มที่ 3 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จำนวน 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ประสงค์ออกนาม**

**ประเด็นที่ 1 ลักษณะการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางเข้ามายังเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากพื้นที่เกาะลันตาเองนั้นนับว่ามีความสวยงามเป็นอย่างมากทั้งชายหาดปะการังและสัตว์น้ำใต้ทะเล อาทิเช่น เกาะไหง เกาะรอก หินม่วง หินแดง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของเกาะลันตา ถือเป็นแหล่งดำน้ำดูปะการังที่มีชื่อเสียง ติดอันดับโลก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นำรายได้มหาศาลเข้าสู่พื้นที่และชุมชน นอกเหนือจากนั้นศิลปวัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่เกาะลันตา ที่พื้นฐานของชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรที่หลากหลาย ถึงแม้ว่ามีพื้นที่เพื่อการเกษตรในสัดส่วนที่ไม่สูงมากนัก มีการปลูกพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้ชนิดต่างๆ เป็นต้น และมีการประกอบอาชีพประมงในหลากหลายรูปแบบโดยชุมชนสามารถนำความเป็นเมืองที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาใช้เป็นจุดขายให้เชื่อมโยงส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาที่เกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยนับว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากมาย

เกาะลันตาใหญ่นับว่าได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน (กระบี่ พังงา และภูเก็ต) โดยการผลักดันให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลกและเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และได้รับการส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตรด้านการแปรรูปการเกษตรอีกด้วย

สำหรับพื้นที่ทางการท่องเที่ยวของเกาะลันตานั้น จะแบ่งออกเป็นพื้นที่ชายหาด ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 1.19 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยหาดหินและหาดโคลนที่กระจายอยู่ในแนวชายฝั่งทางทิศตะวันออกและตอนกลางของเกาะ ส่วนหาดทรายซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญกระจายอยู่ในแนวชายฝั่งทิศตะวันตกและทิศใต้ของเกาะ ชายหาดที่สำคัญได้แก่ หาดคลองดาว หาดพระและหาดคลองนินและหาดบากันเตียง พื้นที่ธุรกิจบริการการท่องเที่ยว จะเป็นที่พักอาศัย ได้แก่ รีสอร์ท โรงแรม บังกะโล โดยกระจายอยู่รอบๆ ชายหาดทางทิศตะวันตกของเกาะลันตา ปัจจุบันได้มีการขยายพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวไปยังทิศใต้ของเกาะมากขึ้น เช่น บริเวณหาดบากันเตียง อ่าวไม้ไผ่ เป็นต้น และพื้นที่พาณิชย์กรรม จะอยู่บริเวณชุมชนบ้านศาลาด่าน ซึ่งเป็นชุมชนหนาแน่นส่วนใหญ่เป็นการทำกิจการเพื่อบริการนักท่องเที่ยว เช่น บริษัททัวร์ แลกเปลี่ยนเงินตรา ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ

## ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเดินทางของนักท่องเที่ยวจำนวนมากนี้คือ ปัญหาของการเสื่อมโทรมในด้านของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม โดยเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา กล่าวว่า

...เมื่อก่อนเกาะลันตา ถือว่าเป็นพื้นที่หนึ่งที่ธรรมชาติที่สมบูรณ์มากและเอื้อต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันได้มีการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นและมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น เห็นได้จากเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านรอบเกาะ มีรีสอร์ท โรงแรม ร้านอาหาร และบริการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากมาย ทั้งในด้านของการบุกรุกที่ดิน การตัดไม้ทำลายป่า การรุกรานพื้นที่หน้าชายหาด แต่ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การที่โรงแรมใหญ่ๆ ที่อยู่ติดหาดได้เข้ามาจับจองพื้นที่หน้าหาดนั้นให้เป็นหาดส่วนตัวต่างๆ ที่เป็นสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งทางเจ้าหน้าที่หรือภาครัฐได้มีการเตือนหลายครั้งแล้ว แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ เนื่องจากเจ้าของโรงแรมบางแห่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพล นอกจากนั้นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาเรื่องขยะในชุมชน เพราะ เมื่อที่แห่งใดมีคนเข้ามาเพิ่มขึ้น ปัญหาเรื่องขยะก็จะมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น

(เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

ซึ่งปัญหาขยะนั้นจะนำไปสู่การทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนเสื่อมโทรม ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งกายภาพและผลกระทบทางสังคมท้องถิ่นด้วย ในระยะแรกที่มีการพัฒนา

การท่องเที่ยวของเกาะลันตา ได้มีการจัดทำโครงการศึกษาแนวทางการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติใช้ และเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ได้ถูกวางแนวทางแก้ปัญหาไว้ แต่เนื่องด้วยเหตุผลบางประการแนวทางเหล่านี้ก็ไม่ได้นำมาใช้ปฏิบัติกันภายในชุมชน แต่อาศัยที่ชาวบ้านมีวิธีการดำเนินการกำจัดขยะโดยช่วยกันดูแลและรักษาความสะอาดในบริเวณรอบบ้านของตนเองและอาศัยความร่วมมือกันกับหลายฝ่าย เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลให้เข้ามาดูแลและจัดการโดยมีรถเก็บขยะเข้ามาเก็บขยะ แต่ทั้งนี้แล้วขยะก็ได้มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นตามจำนวนของนักท่องเที่ยว ซึ่งชาวบ้านเองก็ยังคงต้องรับภาระในการกำจัดขยะนี้ต่อไป

นอกจากนั้นสภาพของถนน ถือเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการท่องเที่ยวภายในเกาะลันตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนบริเวณทางเข้าไปยังอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ที่มีลักษณะเป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นดินแดง บางช่วงถึงแม้จะเป็นถนนคอนกรีต แต่ก็ไม่มีไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งสร้างความยากลำบากในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันจะเห็นว่าจำนวนของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาถึงยังตัวอุทยานฯ มีเพียงไม่กี่คนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่า ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นมีเพียงส่วนน้อยมากที่จะเดินทางเข้ามาถึง

### ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ควรมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อความอุดมสมบูรณ์ และความสวยงามของพื้นที่ป่า รวมถึงสภาพแวดล้อม ส่วนทางราชการนั้นควรดำเนินการนำพื้นที่ป่าที่เสื่อมโทรม มาจัดสรรให้แก่ราษฎรในพื้นที่อย่างเป็นธรรม ไม่ให้นายทุนเข้ามาครอบครอง เพื่อให้ราษฎรมีที่ทำกินเป็นของตนเอง และเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ ควรมีความเข้มงวดในการอนุรักษ์ป่า เพื่อหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์ และการทิ้งของเสียลงทะเลให้มากกว่านี้ ที่สำคัญคือ ควรมีการเข้มงวดกวดขัน ไม่ให้มีการทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลลงสู่ท้องทะเลเพราะทำให้เกิดมลพิษและทำลายความสวยงามของสภาพธรรมชาติ และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้เรือที่มีสมอ ควรมีการเข้มงวดไม่ให้เรือดังกล่าวทิ้งสมอลงสู่ปะการัง เพราะทำให้ปะการังได้รับความเสียหาย

ที่สำคัญคือ ควรมีการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคภายในเกาะลันตา เช่น ถนน ไฟฟ้า ฯลฯ เพราะนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว ยังสร้างความปลอดภัยให้กับคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวอีกด้วย

## บทที่ 5

### บทสรุป

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลสรุปของการดำเนินงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยมีการอภิปรายผลควบคู่ไปด้วย พร้อมทั้งนำเสนอถึงข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยมีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต่องานวิจัยครั้งต่อไป

#### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวตามทัศนะของชุมชนในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และเพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวน 5 ท่าน ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวจำนวน 2 ท่าน และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตาจำนวน 1 ท่าน

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวน 385 คน เป็นชายและหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี นับถือศาสนาพุทธและอิสลามจำนวนใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพทางครอบครัว คือ สมรส และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 5,000-10,000 บาท และอาศัยอยู่ในท้องถิ่นเป็นระยะเวลา 10-20 ปี และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่น้อยกว่า 10 ปี

#### ด้านผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวตามทัศนะของชุมชนในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

พบว่า การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเกาะลันตา โดยก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้พบว่าวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนนั้นได้เปลี่ยนไปจากอดีต ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่พื้นที่ได้รับ

การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ จนทำให้มีนักท่องเที่ยวมากมายนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยผู้วิจัยนั้นได้แบ่งผลของการเปลี่ยนแปลงออกเป็นทั้งด้านลบและด้านบวก ได้แก่

#### 1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ภายหลังที่เกาะลันตาได้รับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ทางการท่องเที่ยว ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ คือ ก่อให้เกิดอาชีพใหม่ขึ้นมาทั้งอาชีพหลัก และอาชีพเสริมที่หลากหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จนทำให้รายได้ของครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้การท่องเที่ยวเองยังเป็นการพัฒนาด้านการตลาด ทำให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ด้านการตลาดเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการผลิตสินค้าชุมชนเพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญคือ ทำให้ชุมชนมีอำนาจในการซื้อมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการกระจายได้สู่ท้องถิ่นอีกด้วย

แต่ในทางกลับกันนั้น เมื่อพื้นที่มีการท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มขึ้นบวกกับความเจริญของการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น ทำให้ค่าครองชีพ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคของคนในชุมชนสูงขึ้นตามไปด้วย และการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความขัดแย้งกันภายในเรื่องผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เป็นต้น แต่ทั้งนี้แล้ว การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่แน่นอน โดยเฉพาะในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว

#### 2. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังที่เกาะลันตาได้รับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ทางการท่องเที่ยว ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเจริญให้กับคนในชุมชน จนทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวยังทำให้ชุมชนร่วมมือกันและมีความสามัคคีกันในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต่อไป

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และค่านิยมของคนในชุมชน อีกทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพหลักของคนในชุมชน จากเดิมมีอาชีพประมงแต่เมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตมากขึ้น ชุมชนจึงมีการดำเนินธุรกิจทางด้าน



การท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วคนในชุมชนมีการแข่งขันกันเองมากขึ้น แต่ทั้งนี้แล้วคนในชุมชนไม่เห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมน้อยลง

ที่สำคัญการท่องเที่ยวได้ทำให้คนในชุมชนย้ายถิ่นฐานเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และทำให้สมาชิกในชุมชนมีการลอกเลียนแบบวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนสูญหายไป ที่สำคัญคือก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่ เกิดปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เป็นต้น

### 3. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพื้นที่มีการพัฒนาทางการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดมลภาวะขึ้นในชุมชน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม และเป็นการทำลายภูมิทัศน์ดั้งเดิม ตลอดจนบรรยากาศในชุมชนมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ ในอดีตพื้นที่เกาะลันตา จะเต็มไปด้วยป่าไม้ธรรมชาติ แต่ปัจจุบันพื้นที่ป่าเหล่านั้นได้ถูกทำลายลงจากนายทุนที่ต้องการสร้างโรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ เพื่อประกอบกิจการทางการท่องเที่ยว แต่ในทางกลับกันนั้นชุมชนยังไม่แน่ใจว่าการท่องเที่ยวจะทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากยิ่งขึ้น และทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

เมื่อมีการสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่แล้ว ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านบวก หรือด้านลบ ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้แล้วผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ส่งผลดีและผลเสียต่อวิถีชีวิตของชุมชน แต่คนในชุมชนเองมีความเต็มใจที่จะให้การท่องเที่ยวนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เพราะพวกเขาเหล่านั้นเห็นว่าการท่องเที่ยวได้สร้างผลดีต่อวิถีชีวิตมากกว่า

### ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

บทบาทของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีกลไกและความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 5 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลร่วมกัน

สำหรับการประเมินระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่อยู่ในระดับน้อย โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาร่วมกันอยู่ในระดับน้อย ทั้งในส่วนของการศึกษาสาเหตุของปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดประเด็นปัญหา ตลอดจนในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่างๆ เป็นต้น แต่ในส่วนของ การสำรวจเก็บข้อมูล และการอำนวยความสะดวกในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง

2. การวางแผนด้านการท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย แต่ในเรื่องของการอำนวยความสะดวกในการวางแผนกิจกรรมต่างๆ นั้นถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยว นั้น ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งการปฏิบัติตามแผนหรือกิจกรรม การชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรม การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรม การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม และการให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งจัดหางบประมาณในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การร่วมกำหนดแผนงาน ร่วมเลือกกิจกรรม ร่วมกำหนด คัดเลือกบุคลากร ตลอดจนการร่วมตัดสินใจในการวางกฎระเบียบและสรุปผลการดำเนินงาน เป็นต้น

5. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลด้านการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านนี้ น้อยที่สุด ทั้งการร่วมประเมินผลกิจกรรม ติดตามและหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุน สุดท้ายคือการควบคุมกฎเกณฑ์และมาตรการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

สรุปผลความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะของชุมชน ที่มีต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่อยากให้มีการสร้างสะพานระหว่างเกาะลันตาน้อยและเกาะลันตาใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว อยากให้มีการประชาสัมพันธ์พื้นที่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักเกาะลันตาเท่าที่ควร

และอยากให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ รวมถึงคนในชุมชนควรร่วมมือกัน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

ซึ่งการประเมินภาพรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ถึง 78.7% เพราะพวกเขาเหล่านั้นเห็นว่าการท่องเที่ยวได้สร้างผลดีต่อวิถีชีวิตมากกว่า เช่น ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น ฯลฯ และอีก 21.3% ไม่พอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพราะเห็นว่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

### **การทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้**

เมื่อมีการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยว และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันต่ำ ซึ่งสรุปได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับต่ำ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า หากประชาชนในพื้นที่ที่มีการร่วมมือกันในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับสูง ก็อาจจะไม่ได้ทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นลดน้อยลงไป โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นได้เกิดจากตัวการท่องเที่ยวเอง ซึ่งเมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแล้ว ทำให้คนในชุมชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นไม่ได้เป็นปัจจัย หรือตัวแปรหนึ่งในการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ ประชากรที่มีการอาชีพ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อม โดยเมื่อมีการนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของ LSD พบว่า ในด้านอาชีพนั้น คู่ที่ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป กับอาชีพนิสิต/นักศึกษา โดยผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปนั้นถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มนิสิต/นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ

น้อยที่สุด สำหรับด้านสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อมนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว กับอาชีพเกษตรกร ถือว่าเป็นคู่ที่แตกต่างกันมากที่สุด โดยผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว ถือเป็นผู้ที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในทั้งสองด้าน น้อยที่สุด

สำหรับในด้านของการศึกษานั้น พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันมากที่สุดในด้านของ เศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ประถมศึกษาชั้นนั้นถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ จากการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยว ในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด แต่ สำหรับผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป ถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจาก การพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด ในขณะที่ ด้านสิ่งแวดล้อมนั้น พบว่า คู่ที่มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ระดับประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ประถมศึกษาชั้นนั้นถือว่ามีระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ในขณะที่ ผู้ที่มีการศึกษาแค่มัธยมศึกษาตอนต้นนั้น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจาก การพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ในด้านเพศนั้นพบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้นพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ โดยเพศชายถือว่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าเพศหญิง

ด้านสถานภาพ พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องของระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและ วัฒนธรรมเท่านั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือผู้ที่มี สถานภาพแยกกันอยู่กับสถานภาพโสดและสถานภาพหย่า โดยผู้ที่มีสถานภาพแยกกันอยู่/หย่า มี ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม และวัฒนธรรมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพโสดนั้นหย่ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุด และผู้ที่มีสถานภาพหม้ายหย่ามี

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด

สำหรับด้านอายุและรายได้ นั้น นับว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ด้านอายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และสถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายค่า (LSD) พบว่า ในด้านอายุ ผู้ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ช่วงอายุระหว่างต่ำกว่า 20 ปีกับช่วงอายุ 31-40 ปี โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงที่สุด

ด้านอาชีพ ได้แก่ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ด้านสถานภาพ คือ สถานภาพสมรสกับสถานภาพหม้าย โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสนั้นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

ด้านรายได้ คือ ต่ำกว่า 5,000 บาทกับ มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป ถือว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

และสุดท้ายในด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ถือว่ามีความแตกต่างกันมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด

แต่สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันนั้น ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อมีการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยแบ่งออกเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านนั้น พบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ และสถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลของการสัมภาษณ์ พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในด้านของการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและตำบลเกาะลันตาใหญ่ มีลักษณะการดำเนินการแบบบูรณาการ คือให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการพัฒนาจะเป็นแบบก้าวกระโดดตามการขยายตัวของการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยจะเน้นรูปแบบของการจัดงานประเพณี คือ เทศกาลลานตาแลนตาที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เข้ามาในพื้นที่ได้ อีกทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสวยงามมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการปรับปรุงทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นโดยการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมภาษาอังกฤษ เพื่อให้ชุมชนสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ที่สำคัญคือองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและเกาะลันตาใหญ่ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยทุกครั้งที่มีการประชุมจัดทำแผนพัฒนา หรือประชุมในเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะเชิญชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง ร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทุกราย เพราะเล็งเห็นว่าทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนคนในชุมชนเอง มีส่วนสำคัญในการดำเนินการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยได้เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีบทบาทในการแสดงออกถึงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ และชุมชนเองก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยจะมีตัวแทนชุมชนเข้ามาประชุมหรือทุกครั้ง จากนั้นตัวแทนจะนำข้อมูลหรือข้อหาหรือที่ได้ไปบอกต่อกับประชาชนในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งก็นับได้ว่าชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมหรือและปฏิบัติตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 60% ของพื้นที่

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตาจังหวัดกระบี่ คือ เรื่องของงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และในเรื่องของส่วนกลางที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่น้อยเกินไป ทั้งในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นต้น ตลอดจนความไม่รู้และไม่เข้าใจในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นต้น

นอกจากนั้นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การบุกรุกพื้นที่ของนายทุนจากภายนอก ทั้งการเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อใช้เป็นแหล่งทำมาหากิน เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่เกาะลันตาไปเป็นจำนวนมาก และการใช้ที่ดินเหล่านั้นปลูกสร้างอาคาร โรงแรม รีสอร์ทต่างๆ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบกับคนในชุมชนเองที่ยังไม่ค่อยได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรที่

พวกเขาถืออยู่หรือเป็นเจ้าของ ซึ่งปัญหานี้เหล่านี้มาจากการที่คนในชุมชนขาดความรู้ในการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างถูกวิธี หรือขาดเงินทุนที่จะใช้ในการประกอบการ เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้น ชุมชนท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุปัญหา และความต้องการในการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อที่หน่วยงานท้องถิ่นจะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการวางแผนโครงการต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับในแง่ของผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวทั้งเจ้าของรีสอร์ทและเจ้าของร้านอาหารและบาร์ ต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า การท่องเที่ยวทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก และยังเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพเสริมใหม่ๆ ให้กับคนในชุมชนอีกด้วย ทำให้คนในชุมชนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มจากเดิม สำหรับบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ทำเป็นประจำและถือเป็นบทบาทที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดคือ การปฏิบัติตามกิจกรรมหรือแนวทางที่ทางภาครัฐได้วางไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าไปร่วมในการติดตามและประเมินผลเลย ในด้านการดำเนินงานของภาครัฐนั้นถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากทางภาครัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และมีการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ สำหรับปัญหาและอุปสรรคก็คือ ในส่วนของการเข้าไปร่วม ประชุมหรือพบว่า ภาครัฐไม่ได้มีการแจ้งเวลาและสถานที่ให้ผู้ประกอบการทุกรายทราบ ทำให้ไม่ได้เข้าร่วมประชุม หรือบางครั้งก็ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น แต่สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการประกอบการคือ ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งถือว่าเป็นช่วง Low-Season ที่ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวเข้ามามากนัก ทำให้สถานประกอบการขาดรายได้ไปเป็นจำนวนมาก ข้อเสนอแนะคือ อยากให้หน่วยงานภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์เกาะลันตาให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลมากขึ้น โดยอาจจะจัดเป็นโปรโมชั่น หรือแพ็คเกจต่างๆ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงนี้มากยิ่งขึ้น

เมื่อมีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจุบันชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่มากยิ่งขึ้น เพราะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และความเป็นมิตรไมตรีจากคนในพื้นที่เป็นสิ่งดึงดูด อีกทั้งภายในเกาะเองยังคงมีความเรียบง่าย สบเหมาะจะมาพักผ่อนหาความสงบให้กับชีวิต อีกทั้งความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเลือกเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ให้เป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการพักผ่อน เช่น การเดินทางที่

สะดวกสบาย ความหลากหลายของที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น แต่ปัญหาที่สำคัญที่เกิดขึ้นตามมาเมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก คือ ปัญหาของความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น การสร้างถนนที่ตัดผ่านรอบเกาะ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อก่อสร้างโรงแรมหรือรีสอร์ท การบุกรุกพื้นที่ชายหาด การจับจองชายหาดให้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัว ตลอดจนปัญหาในเรื่องของขยะและมลพิษ เป็นต้น

### อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นได้สร้างผลดีและผลเสียต่อชุมชนมากมาย ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในด้านของเศรษฐกิจนั้น ชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พัก โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจขายของที่ระลึก และธุรกิจอื่นๆ ซึ่งนอกจากการท่องเที่ยวจะทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพใหม่ๆ และเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพให้กับชุมชนมากขึ้น และที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชนอีกด้วย ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการท่องเที่ยว แต่ในทางกลับกันเมื่อการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ ย่อมก่อให้เกิดโทษ กล่าวคือ ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป ค่าใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคของคนในชุมชนสูงขึ้นจากเดิม และก่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับมนัส สุวรรณ (2539) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยว ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวได้สร้างผลดีและผลเสียต่อเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวมากมายเช่นกัน

สำหรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น ชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยเช่นกันว่าการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวได้สร้างผลดีต่อสภาพทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2530) ที่ศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับผลกระทบทางวัฒนธรรมที่เรียกว่า “การขายวัฒนธรรม” สำหรับผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมเดิมจะถูกนำมา



ดัดแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีที่นักท่องเที่ยวชื่นชมนั้นได้กลายเป็นวัฒนธรรมเพื่อการแสดง และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมามากขึ้น และเป็นเพียงสินค้าอย่างหนึ่งที่นำออกมาขายโดยไม่มีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของสังคม ซึ่งหากไม่มีการระมัดระวังแล้ว จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเนื้อหาดั้งเดิมของประเพณีและวัฒนธรรม ทำให้เกิดการละเลยประเด็นด้านวิถีชีวิตและคุณค่าที่แท้จริงของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ไป นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบวัฒนธรรม และก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ลอกเลียนแบบมาจากนักท่องเที่ยวอีกด้วย แต่ทั้งนี้แล้ว การท่องเที่ยวยังช่วยสร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ชุมชน ก่อให้เกิดการลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการสร้างสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคมในชุมชนท้องถิ่น เช่น ก่อให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านสิ่งอุปโภคบริโภค การก่อสร้างถนน การเพิ่มขึ้นของระบบคมนาคม เป็นต้น ทำให้ชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว ที่สำคัญการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับภาครัฐ ชุมชนกับภาคเอกชนและภาคเอกชนกับภาครัฐ ในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ อีกทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจตระหนักในคุณค่าและห่วงใยทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมมือพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านของสิ่งแวดล้อมนั้น พบว่า คนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่เองยังไม่แน่ใจว่าเมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่แล้ว จะทำให้ชุมชนมีความรักและห่วงใยทรัพยากรทางธรรมชาติมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของธรรดิ จำเดิม (2549) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนยังไม่เห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองมีอยู่ หรืออาจเป็นไปได้ว่าชุมชนไม่มั่นใจว่าหากพวกเขามีการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะทำให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเหล่านั้นไม่ถูกทำลายลงไป เพราะชุมชนเชื่อว่าสาเหตุของความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น แต่หากมองในอีกมุมหนึ่งสาเหตุของปัญหาในเรื่องของการทำลายสิ่งแวดล้อมนั้นก็เกิดจากผู้ประกอบการทางท่องเที่ยว และตัวของชุมชนเองด้วยเช่นกัน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ในเรื่องของ

ขยะมูลฝอยหรือการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในชายหาด หรือบริเวณโดยรอบของโรงแรมหรือร้านอาหารต่างๆ ตลอดจนการก่อสร้างที่พัก โรงแรมและรีสอร์ทขนาดใหญ่ ที่จำเป็นจะต้องตัดต้นไม้ และทำลายสภาพผิวดินบางส่วนไป แต่ในส่วนของผลกระทบทางลบนั้น แน่ใจว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาขยะเป็นพิษและมลภาวะทางเสียง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งสิ้น ตลอดจนการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ พื้นที่จำเป็นต้องมีการสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างขึ้นในชุมชนเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาคารและสิ่งก่อสร้างบางแห่งก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทัศนียภาพอันสวยงามของชุมชน และบางแห่งก็มีลักษณะไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิม ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ทำให้ชุมชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนา ตลอดจนชุมชนมีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้แล้วการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ส่งผลให้ชุมชนได้รับผลกระทบทางด้านกายภาพมากที่สุด เช่น การใช้ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้างต่าง ก่อให้เกิดความแออัด ไม่เป็นระเบียบ ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมชุมชนโดยรวม ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอย น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้ชุมชนต้องแบกรับค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภค และที่สำคัญ คือ การท่องเที่ยวได้กลายเป็นตัวเร่งให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ส่งผลให้ลักษณะการบริโภค การแต่งกาย ภาษาค่านิยมและความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเริ่มเสื่อมถอยลง เกิดปัญหาสังคม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาลักทรัพย์ และปัญหาความแตกแยกภายในชุมชน เป็นต้น

สำหรับในด้านของการมีส่วนร่วมนั้น พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนภดล นพรัตน์ (2551) ที่ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าคาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่สำหรับในด้านของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ชุมชนยังถือว่าให้ความร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง และจะเห็นว่าในส่วนของ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลนั้น ชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เพราะการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นแผนที่ทางหน่วยงานภาครัฐหรือ

การท่องเที่ยวได้วางแผนมาให้เรียบร้อย ชุมชนจึงมีส่วนร่วมเพียงการเข้าไปปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางที่ภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาแล้วเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่จะทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอย่างแท้จริงนั้นอาจเป็นเรื่องยาก เพราะในการที่จะทำในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเกิดการพัฒนามิ่ว่าจะเป็นในด้านใดก็ตาม จะต้องเป็นการริเริ่มวางแผนจากคนในพื้นที่ รวมถึงการลงมือปฏิบัติ ต้องได้รับความร่วมมือและร่วมกันตัดสินใจจากส่วนรวม เพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะสุดท้ายแล้วผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวยั่งยืนมากที่สุดก็คือชุมชนเอง

ซึ่งสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้นมีลักษณะการมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน โดยเฉพาะการเข้าร่วมในโครงการที่มีการกำหนดไว้แล้ว ซึ่งการมีส่วนร่วมที่น้อยนี้อาจเกิดจากปัญหาในเรื่องของช่องว่างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงงบประมาณในการดำเนินการที่อาจจะมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนั้นควรที่จะเกิดจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะด้านการวางแผน การจัดการร่วมกัน และการสร้างความเข้าใจอันดีภายในท้องถิ่นระหว่างชุมชน นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ โดยหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด โดยเมื่อชุมชนได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม จะก่อให้เกิดความรู้สึกรัก ผูกพัน และห่วงแหนทรัพยากรในฐานะที่เป็นเจ้าของ ทำให้เกิดความตระหนักในการปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรตลอดจนวิถีชีวิตดั้งเดิมเหล่านั้นไว้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นใจให้ชุมชนอีกด้วย ซึ่งลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมชุมชนควรจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงออกถึงความต้องการ การเสนอแนะถึงแนวความคิด การเข้าร่วมประชุม การให้ข้อมูล การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและการปฏิบัติ แก้ปัญหา และร่วมกันรับผลประโยชน์ เป็นต้น เพราะในการจัดการการท่องเที่ยวนั้น หากชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมแล้ว อาจทำให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจทำให้ชุมชนได้รับความเสียหายจากการท่องเที่ยวได้อีกด้วย การที่หลายฝ่ายพยายามที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เนื่องจากคนในท้องถิ่นย่อมทราบถึงภาวะการณ์ต่างๆ ตลอดจนลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาของพื้นที่เป็นอย่างดี ที่สำคัญคือชุมชนมีความรักและผูกพันกับสิ่งต่างๆ ในพื้นที่อยู่เป็นทุนเดิม จึงเป็นโอกาสอันดีที่ชุมชนควรจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับแนวความคิดของรุ่งทิพย์ วงษ์ปฏิการ (2547, หน้า 1-2)

ดังนั้นในการมีส่วนร่วมของชุมชนควรจะมีตั้งแต่การเตรียมการจัดการ การวางแผน การควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการบริการ และการได้รับประโยชน์จากการบริการโดยชุมชน และต้องให้ความสำคัญในรูปแบบของการรวมกลุ่มมากกว่าลักษณะของบุคคล ซึ่งจากลักษณะทางสังคมกับผลกระทบที่ชุมชนได้รับนั้น ส่งผลให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการการท่องเที่ยวในบางส่วน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นถือเป็นเรื่องสำคัญที่ภาครัฐควรให้ความสนใจ เพราะชุมชนจะเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ก้าวไปข้างหน้า แต่ทั้งนี้แล้วสาเหตุที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมน้อย อาจจะมาจากความไม่เข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการขาดแบบแผนที่เป็นรูปธรรม การขาดบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งชุมชนยังขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน และการที่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังยึดรายได้เป็นที่ตั้งมากกว่าเหตุผลอื่นๆ เป็นต้น

ในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น นับว่ามีความสัมพันธ์กันต่ำ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า หากชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น หรือแม้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับสูง ก็ไม่ได้เป็นตัวแปรหรือปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพราะผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นจากตัวของการท่องเที่ยวเอง ซึ่งเมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่แล้ว ได้ทำให้อัตลักษณ์ของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะทั่วไปต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. จังหวัดกระบี่ควรเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยหลีกเลี่ยงให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิถีชีวิตน้อยที่สุด และควรมีระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดพัฒนานั้นกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการจัดการพัฒนาอย่างเต็มที่

2. ควรสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความต้องการ วิเคราะห์ เสนอความคิดเห็น ร่วมประชุม ให้ข้อมูล วิเคราะห์ ตัดสินใจและพัฒนาระบบการ/ดำเนินการ แก้ปัญหา ปรีกษาหาหรือร่วมกัน ระหว่างผู้อาศัยในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ให้ได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

3. ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวในการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่

4. ควรมีการจัดทำงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

5. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคธุรกิจการท่องเที่ยวต่างๆ ควรนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้นำไปเป็นข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกาะลันตา จังหวัดกระบี่และพื้นที่อื่น ให้เกิดความยั่งยืน และนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้นำไปเกี่ยวข้องกับทัศนคติ และความคิดเห็นของคนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่กับการท่องเที่ยว ตลอดจนมุมมองเกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยว มาเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ช่วยกันพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความสัมพันธ์กับชุมชนต่อไป

#### ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในประเด็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการทำงานวิจัยเชิงปริมาณควบคู่ไปกับเชิงคุณภาพด้วย เพราะจะทำให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้นจะทำให้ผู้วิจัยสามารถมองเห็นถึงปัญหาที่แท้จริงและเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตชุมชนอย่างชัดเจน

3. ผู้วิจัยควรมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นประเภทของอาชีพในสัดส่วนที่เท่ากัน และหากเป็นไปได้ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มาเป็นระยะเวลาานาน หรือมากกว่า 10 ปี เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม ในกรณีคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามาในพื้นที่ เป็นต้น อีกทั้งควรมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้อยู่ในจำนวนที่มาก เพื่อให้สามารถขยายผลงานวิจัยไปยังประชากรที่ศึกษาได้ และเพื่อให้ผลสรุปของงานวิจัยมีความชัดเจนไม่คลาดเคลื่อน เป็นต้น

4. ในส่วนของการเก็บข้อมูลนั้น ควรมีการสัมภาษณ์ การสังเกตและการเข้าไปอยู่ในชุมชนร่วมด้วย เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลหลายด้านมากขึ้น

5. ผู้วิจัยควรมีการจัดลำดับที่เหมาะสมของข้อคำถาม คือ จัดลำดับตามเหตุการณ์ หรือ ความยากง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบ และป้องกันความคลาดเคลื่อนเนื่องจาก ความสับสนของข้อคำถาม เป็นต้น





บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยนเรศวร

## บรรณานุกรม

- กนกพร สว่างแจ้ง. (2540). การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กรรณิกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ  
**ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ**  
**จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2553). **สถิตินักท่องเที่ยว.** สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2553,  
 จาก [http://www.mots.go.th/more\\_news.php?cid=62&filename=index](http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=62&filename=index)
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดกระบี่. (2552).  
**ข้อมูลทั่วไปเกาะลันตา.** สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2553,  
 จาก <http://www.krabi.go.th/men1/e11.htm>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2532). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). **การสื่อสารทางการตลาด.** สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน  
 2553, จาก <http://thai.tourismthailand.org/about-tat-page/about-tat/policy-marketingplan>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองวิชาการและฝึกอบรม. (2537). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.**  
 กรุงเทพฯ: กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544).  
**แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์  
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กิตติ วิชัยดิษฐ. (2540). **ศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา**  
**อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ,  
 สงขลา.
- เกียรติกดิ์ อินทนูพัฒน์. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย :**  
**กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.** การศึกษาค้นคว้าด้วย  
 ตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จุฑามาศ จิเจริญ. (2545). **บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนา**  
**การท่องเที่ยว ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเลย.**  
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.



เจริญ ภัทระ. (2540). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ.

**วารสารสมาคมนักวิชาการแห่งประเทศไทย**, 1(12), 1-3.

ชูลิทธิ ชูชาติ. (2543). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ดวงเนตร กริเงิน. (23 กันยายน 2547). **การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.ismed.or.th/SME/src/bin/controller.php?view=knowledgeInsite.KnowledgesDet>.

ธวัชชัย มานิตย์. (2550). **ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น:**

**กรณีศึกษาตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าเย็บ จังหวัดแม่ฮ่องสอน.**

วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ธีรวิทย์ จำเริญ. (2549). **ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุดรราชธานี: สถาบันราชภัฏอุดรราชธานี.

นภดล นพรัตน์. (2551). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน:**

**กรณีศึกษา เทศบาลตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าเย็บ จังหวัดแม่ฮ่องสอน.**

การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

นำชัย ทนุผล. (2542). **แนวคิดและวิธีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

เชียงใหม่: สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

นินิ เอียวศรีวงศ์. (2530). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับผลกระทบทางวัฒนธรรม**.

**วารสารศิลปวัฒนธรรม**, 8, (6), 63-80.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**.

เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พลอยศรี ไปรณานนท์. (2545). **เชียงใหม่กับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**.

เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรทิพย์ วีระสวัสดิ์. (2551). **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ**

**การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา: ชุมชนประตูเงิน และชุมชนป้อมเพชร**

**อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

- มณีวรรณ ผิวนิม. (2546). **โครงการพัฒนาการและผลกระทบของการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ชุมชนตลาดน้ำ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มนัส สุวรรณ. (2539). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เมธี พยอมยงค์ (ผู้บรรยาย). (2544). **เศรษฐกิจชุมชน: ทางเลือกเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. ใน เอกสารสัมมนาทบทวนองค์ความรู้อุตสาหกรรมพื้นบ้านกับการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รังสรรค์ ประทุมวรรณ. (2543). **แนวความคิดพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม**. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งทิพย์ ว่องปฏิบัติการ. (2551). **บทความประจำเดือนมิถุนายน: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.stou.ac.th/tourism/Acheive/June/Topic4.html>
- วรรณภา วงษ์วานิช. (2546). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรายุทธ เสียมใหม่. (2550). **ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีศึกษา เกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศรัญญา เกษร. (2551). **ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญ เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). **คู่มือการจัดการ: การท่องเที่ยวชุมชนและบ้านพักโฮมสเตย์**. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- สมยศ มะลิลา. (2546). **บทบาทและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สร้อยดี อาสาสรรพกิจ. (2542). **การศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการกำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. (2552) **สถิตินักท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2553, จาก <http://www.tourism.go.th/2009/th/statistic/tourism.php>

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่. (2553). **จำนวนประชากร**. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=810301>

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ (ผู้ผลิต). (2553). **แผนพัฒนาสามปี 2554-2556** [วีดิทัศน์ซีดี]. กระบี่: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน (ผู้ผลิต). (2553). **แผนพัฒนาสามปี 2553-2555** [วีดิทัศน์ซีดี]. กระบี่: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.

อภิสิทธิ์ ศीलอุดมทรัพย์. (2551). **แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**  
**ภูต้ำพระให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลูกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา**  
**จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,  
อุบลราชธานี.

อภิญา จิตรวงศ์นันท์. (2546). **การท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนลำน้่าว่า**  
**จังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

อารณ อุกฤษณ์. (2532). **พินิลอยเรือ : ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมชาวเล**  
**กรณีศึกษาชุมชนบ้านหัวแหลม เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**.  
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

อารีลันน์ รืวทอง. (2550). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**  
**บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง**  
**จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,  
กรุงเทพฯ.

Barcelona Field Studies Centre. (September 15, 1995). **Tourism costs and benefits**.

Retrieved October 01, 2010, from <http://geographyfieldwork.com/tourism.com>

Charles R. Goeldner, J.R. Brent Ritchie and Robert W. McIntosh. (1999).

**Tourism: principles, practices, philosophies**. (8<sup>th</sup> ed.). Canada

World Tourism Organization. (2006). **Tourism 2020 vision**. Retrieved June 26, 2010,  
from <http://www.unwto.org/facts/eng/vision.htm>

World Tourism Organization. (2004). **Indicators of sustainable development for**  
**tourism destinations a guidebook**. Spain: n.p.



ภาคผนวก ก แบบสอบถาม สำหรับประชาชนในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว  
ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. คำตอบทุกข้อในแบบสอบถามนี้ถือเป็นความลับ
3. กรุณาตอบคำถามทุกข้อเพื่อให้คำตอบของท่านสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ในงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
4. แบบสอบถามมี 4 ส่วน ดังต่อไปนี้
  - ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ส่วนที่ 2 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน/พื้นที่ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
  - ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
  - ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
5. การตอบแบบสอบถามชุดนี้ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความเป็นจริงและใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ทางผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววันวิสาข์ พลอย อินสว่าง  
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

### ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ให้ตรงกับข้อความที่ท่านต้องการ

#### 1. เพศ

- ( ) ชาย ( ) หญิง

#### 2. อายุ

- ( ) ต่ำกว่า 20 ปี ( ) 20-30 ปี  
 ( ) 31-40 ปี ( ) 41-50 ปี  
 ( ) 51-60 ปี ( ) 60 ปีขึ้นไป

#### 3. ศาสนา

- ( ) พุทธ ( ) อิสลาม  
 ( ) คริสต์ ( ) อื่น ๆ  
 (โปรดระบุ).....

#### 4. สถานภาพการสมรส

- ( ) โสด ( ) สมรส  
 ( ) แยกกันอยู่/หย่า ( ) หม้าย

#### 5. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น  
 ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) อนุปริญญา  
 หรือเทียบเท่า หรือเทียบเท่า  
 ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี  
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

## 6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> นิสิต/นักศึกษา | <input type="checkbox"/> รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ |
| <input type="checkbox"/> พนักงานโรงแรม  | <input type="checkbox"/> ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว  |
| <input type="checkbox"/> รับจ้างทั่วไป  | <input type="checkbox"/> เกษตรกร               |
| <input type="checkbox"/> ประมง          | <input type="checkbox"/> อื่น ๆ                |
|   | (โปรดระบุ).....                                |

## 7. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 5,000 บาท | <input type="checkbox"/> 5,000-10,000 บาท         |
| <input type="checkbox"/> 10,001-20,000 บาท | <input type="checkbox"/> 20,001-30,000 บาท        |
| <input type="checkbox"/> 30,001-40,000 บาท | <input type="checkbox"/> มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป |

## 8. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น.....ปี

## 9. ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่.....ปี



ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน/พื้นที่ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

|   |         |                           |
|---|---------|---------------------------|
| 5 | หมายถึง | ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง    |
| 4 | หมายถึง | ระดับเห็นด้วย             |
| 3 | หมายถึง | ระดับไม่แน่ใจ             |
| 2 | หมายถึง | ระดับไม่เห็นด้วย          |
| 1 | หมายถึง | ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |

| ความคิดเห็นด้านผลกระทบอันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ | ระดับของความคิดเห็น |   |   |   |   |
|---|---------------------|---|---|---|---|
|   | 5                   | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ด้านเศรษฐกิจ</b>   |                     |   |   |   |   |
| 1.การท่องเที่ยวช่วยสร้างงานให้กับท่าน   |                     |   |   |   |   |
| 2.การท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับท่าน   |                     |   |   |   |   |
| 3.การท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมแก่คนในชุมชน                         |                     |   |   |   |   |
| 4.การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบันของท่านสูงขึ้น          |                     |   |   |   |   |
| 5.การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์                                 |                     |   |   |   |   |
| 6.ท่านไม่ได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร                               |                     |   |   |   |   |
| 7.การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผลิตสินค้าชุมชนมากขึ้น  |                     |   |   |   |   |
| 8.ความเจริญของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ค่าครองชีพของท่านสูงขึ้น                         |                     |   |   |   |   |
| 9. ความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว ทำให้ท่านสูญเสียรายได้บางส่วนไป                         |                     |   |   |   |   |
| 10.การท่องเที่ยวเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น  |                     |   |   |   |   |
| 11.ท่านมีอำนาจและเงินทองในการซื้อมากขึ้น  |                     |   |   |   |   |
| 12.เกิดการว่างงานในชุมชน  |                     |   |   |   |   |
| 13.เกิดอาชีพใหม่ๆ และอาชีพเสริมที่หลากหลาย  |                     |   |   |   |   |
| 14.เกิดความขัดแย้งกันภายในชุมชนในเรื่องของผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว                      |                     |   |   |   |   |



| ความคิดเห็นด้านผลกระทบอันเนื่องมาจาก<br>การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่  | ระดับของความคิดเห็น |   |   |   |   |
|--|---------------------|---|---|---|---|
|  | 5                   | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</b>  |                     |   |   |   |   |
| 1.การท่องเที่ยวทำให้สมาชิกในชุมชนลอกเลียนแบบวัฒนธรรมของ<br>นักท่องเที่ยว                       |                     |   |   |   |   |
| 2.การท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเจริญให้กับชุมชน  |                     |   |   |   |   |
| 3.การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิมใน<br>ชุมชน                           |                     |   |   |   |   |
| 4.ก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากร<br>ทางการท่องเที่ยว                   |                     |   |   |   |   |
| 5.การท่องเที่ยวทำให้ท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น                                       |                     |   |   |   |   |
| 6.การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น  |                     |   |   |   |   |
| 7.การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชน<br>กับนักท่องเที่ยว                 |                     |   |   |   |   |
| 8. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนย้ายถิ่นเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว<br>เพื่อประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น |                     |   |   |   |   |
| 9.การท่องเที่ยวทำให้ท่านและคนในชุมชนเกิดการพึ่งพาอาศัยกัน<br>มากขึ้น                           |                     |   |   |   |   |
| 10.ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป   |                     |   |   |   |   |
| 11.การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่   |                     |   |   |   |   |
| 12.ค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภคของท่านเปลี่ยนแปลงไป                                     |                     |   |   |   |   |
| 13.วัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชนสูญหายไป   |                     |   |   |   |   |
| 14.เกิดความขัดแย้งในชุมชน  |                     |   |   |   |   |
| 15.เกิดปัญหาการหลอกลวงเอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว  |                     |   |   |   |   |
| 16.คนในชุมชนมีความสามัคคีกัน   |                     |   |   |   |   |
| 17.ประเพณีและการแต่งกายของท่านและคนในสังคมเปลี่ยนแปลง<br>ไป                                    |                     |   |   |   |   |
| 18.คนในชุมชนมีการแข่งขันกันเองมากขึ้น  |                     |   |   |   |   |

| ความคิดเห็นด้านผลกระทบอันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ | ระดับของความคิดเห็น |   |   |   |   |
|---|---------------------|---|---|---|---|
|   | 5                   | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ด้านสิ่งแวดล้อม</b>  |                     |   |   |   |   |
| 1.การท่องเที่ยวทำให้เกิดมลภาวะในชุมชน   |                     |   |   |   |   |
| 2.การท่องเที่ยวทำให้ท่านร่วมมือกันกับชุมชนในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม                |                     |   |   |   |   |
| 3.การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน                      |                     |   |   |   |   |
| 4.การท่องเที่ยวทำให้ท่านตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชน                             |                     |   |   |   |   |
| 5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น                                |                     |   |   |   |   |
| 6. ท่านเอาใจใส่ในการดูแล และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากยิ่งขึ้น                            |                     |   |   |   |   |



ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับของท่านมากที่สุด)

|   |         |                 |
|---|---------|-----------------|
| 5 | หมายถึง | ระดับมากที่สุด  |
| 4 | หมายถึง | ระดับมาก        |
| 3 | หมายถึง | ระดับปานกลาง    |
| 2 | หมายถึง | ระดับน้อย       |
| 1 | หมายถึง | ระดับน้อยที่สุด |

| ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน                                       | ระดับของการมีส่วนร่วม |   |   |   |   |
|---|-----------------------|---|---|---|---|
|   | 5                     | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในระดับใดบ้าง</b>                   |                       |   |   |   |   |
| 1.การสำรวจและการเก็บข้อมูล  |                       |   |   |   |   |
| 2.ศึกษาสาเหตุของปัญหา   |                       |   |   |   |   |
| 3.วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดประเด็นปัญหาขึ้น  |                       |   |   |   |   |
| 4.อำนวยความสะดวกในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น  |                       |   |   |   |   |
| 5.ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการค้นหาปัญหา                               |                       |   |   |   |   |
| 6.ร่วมประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินการ  |                       |   |   |   |   |
| <b>ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวในระดับใดบ้าง</b>                            |                       |   |   |   |   |
| 7.ร่วมวางกฎระเบียบของแต่ละกิจกรรม   |                       |   |   |   |   |
| 8.อำนวยความสะดวกในการวางแผนกิจกรรมต่างๆ   |                       |   |   |   |   |
| 9.สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการวางแผน   |                       |   |   |   |   |
| 10.เขียนและจัดทำแผนกิจกรรมต่างๆ   |                       |   |   |   |   |
| 11.แสดงความคิดเห็นในการวางแผน   |                       |   |   |   |   |
| 12.ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวางแผน                                  |                       |   |   |   |   |
| <b>ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับใด</b>                    |                       |   |   |   |   |
| 13. ปฏิบัติตามแผนหรือกิจกรรม  |                       |   |   |   |   |
| 14. ชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรม   |                       |   |   |   |   |
| 15. อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรม   |                       |   |   |   |   |
| 16.ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม  |                       |   |   |   |   |
| 17. ให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ หรือ อุปกรณ์ต่างๆรวมทั้งจัดหา<br>งบประมาณในการปฏิบัติงาน |                       |   |   |   |   |

| ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน                    | ระดับของการมีส่วนร่วม |   |   |   |   |
|---|-----------------------|---|---|---|---|
|   | 5                     | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับใด</b>    |                       |   |   |   |   |
| 18. ร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น                          |                       |   |   |   |   |
| 19. ร่วมกำหนดแผนงาน หรือ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว               |                       |   |   |   |   |
| 20. ร่วมเลือกกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว                      |                       |   |   |   |   |
| 21. ร่วมกำหนด คัดเลือก บุคลากรในการปฏิบัติกิจกรรม                   |                       |   |   |   |   |
| 22. ร่วมตัดสินใจในการวางกฎระเบียบของกิจกรรมต่างๆ                    |                       |   |   |   |   |
| 23. วิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงาน                                     |                       |   |   |   |   |
| <b>ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลด้านการท่องเที่ยวในระดับใด</b> |                       |   |   |   |   |
| 24. ร่วมประเมินผลแผนงานและกิจกรรม                                   |                       |   |   |   |   |
| 25. ติดตามและหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน                      |                       |   |   |   |   |
| 26. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนในรอบปีที่ผ่านมา                 |                       |   |   |   |   |
| 27. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน                             |                       |   |   |   |   |
| 28. อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนการประเมินผล                     |                       |   |   |   |   |
| 29. ควบคุมกฎเกณฑ์และมาตรการด้านการท่องเที่ยว                        |                       |   |   |   |   |

โดยสรุปแล้ว ท่านพึงพอใจกับภาพรวมของการท่องเที่ยวในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ หรือไม่

- พอใจ เพราะ.....
- ไม่พอใจ เพราะ.....

**ส่วนที่ 4** ความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ สำหรับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว  
ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ทางผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งถือเป็นเจ้าของพื้นที่ และทราบถึงสภาพปัจจุบันของชุมชนและลักษณะของการท่องเที่ยว โดยข้อมูลในแบบสอบถามนี้ จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

**คำถามสำหรับหน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่น :** ส่วนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

1. ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และวางแผนการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือไม่/อย่างไร จงอธิบายโดยละเอียด

.....

.....

.....

.....

2. ชุมชนได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ ตลอดจนติดตาม และประเมินผล หรือไม่/อย่างไร จงอธิบายโดยละเอียด

.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะการดำเนินงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวของท่านเป็นเช่นใด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

ทางผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้



นางสาววันวิสาข์ พลอย อินสว่าง  
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ประกอบการ

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว  
ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ทางผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งถือเป็นเจ้าของพื้นที่  
และทราบถึงสภาพปัจจุบันของชุมชนและลักษณะของการท่องเที่ยว โดยข้อมูลในแบบสอบถามนี้  
จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

คำถามสำหรับผู้ประกอบการ

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

1. ลักษณะการท่องเที่ยวของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต

.....

.....

.....

.....

.....

2. บทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความพึงพอใจในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และมุมมองที่มีต่อการพัฒนาการ  
ท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

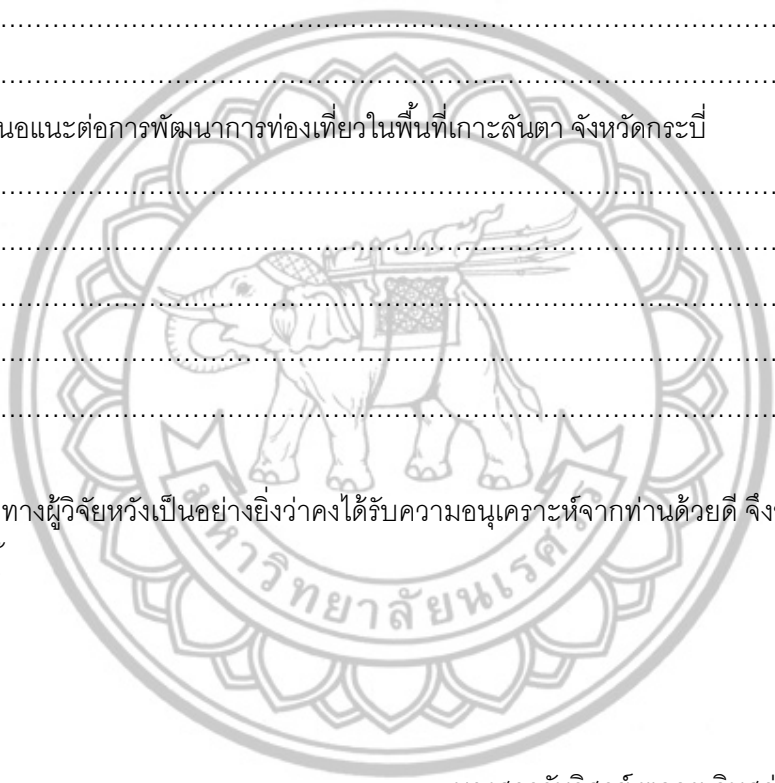
.....

.....

4. ปัญหาและอุปสรรค

5. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ทางผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้



นางสาววันวิสาข์ พลอย อินสว่าง  
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร



ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ สำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแห่งชาติหมู่เกาะลันตา

**แบบสอบถามการวิจัย**

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว  
ต่อพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่**

ทางผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งถือเป็นเจ้าของพื้นที่  
และทราบถึงสภาพปัจจุบันของชุมชนและลักษณะของการท่องเที่ยว โดยข้อมูลในแบบสอบถามนี้  
จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

**คำถามสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา**

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

1. ลักษณะการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....  
.....  
ทางผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ  
โอกาสนี้





ประวัติผู้วิจัย

## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล วันวิสาข์ พลอย อินสว่าง  
วัน เดือน ปี เกิด 10 พฤษภาคม 2530  
ที่อยู่ปัจจุบัน 250/363 ซอย 3/2 หมู่บ้านชนชื่นกรีนวิลล์ ถนนพุทธมณฑล  
สายสอง แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร  
10170

ประวัติการศึกษา  
พ.ศ. 2551 บธ.บ (การจัดการการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

